

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport och till vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport, lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen, lagen om främjande av användningen av biobrännolja och lagen om Energimyndigheten.

Syftet med propositionen är att genomföra det omarbetade EU-direktivet om förnybar energi till den del det gäller främjande av användningen av förnybar energi inom transportsektorn.

Tillämpningsområdet för den nationella distributionsskyldigheten enligt lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport utvidgas till att omfatta biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung för transport. Dessutom föreslås bestämmelser som gör det möjligt för distributörer som inte når upp till tillämpningsgränsen att frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten. Genom den föreslagna lagen sätts dessutom i kraft de begränsningar enligt direktivet om förnybar energi som gäller andelen biodrivmedel och biogas som producerats av vissa råvaror.

Till lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen fogas kriterier för minskade utsläpp av växthusgaser för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung för transport.

Dessutom föreslås att det till lagen om främjande av användningen av biobrännolja fogas i direktivet om förnybar energi föreskrivna begränsningar som gäller andelen flytande biobränslen som producerats av vissa råvaror.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 30 juni 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Beredning	4
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	8
3 Nuläge och bedömning av nuläget	11
3.1 Nationell lagstiftning	11
3.2 Lagstiftningen i EU	16
3.3 Bedömning av nuläget	17
4 Förslagen och deras konsekvenser	19
4.1 Målsättning	19
4.2 De viktigaste förslagen	20
4.3 Åland	21
4.4 De huvudsakliga konsekvenserna	21
4.4.1 Bakgrund till konsekvensbedömningen	21
4.4.2 Ekonomiska konsekvenser	22
4.4.3 Miljökonsekvenser	25
4.4.4 Konsekvenser för myndigheterna	26
5 Alternativa handlingsvägar	27
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	27
5.2 Handlingsmodeller som planeras eller används i andra medlemsstater	29
6 Remissvar	30
7 Specialmotivering	32
7.1 Lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport	32
7.2 Lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen	39
7.3 Lagen om främjande av användningen av biobrännolja	39
7.4 Lagen om Energimyndigheten	40
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	40
9 Ikraftträdande	40
10 Verkställighet och uppföljning	42
10.1 Verkställighet	42
10.2 Uppföljning	42
11 Förhållande till andra propositioner	42
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	43
12.1 Egendomsskydd och näringsfrihet	43
12.2 Jämlikhet	44
12.3 Bedömning av lagstiftningsordningen	45
LAGFÖRSLAG	46
1. Lag om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport	46
BILAGA	53
RÅVAROR TILL BIODRIVMEDEL OCH BIOGAS	53
2. Lag om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen	55

RP 48/2021 rd

3. Lag om ändring av 5 § i lagen om främjande av användningen av biobrännolja	56
4. Lag om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten	57
BILAGA	58
PARALLELLTEXTER	58
1. Lag om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport	58
2. Lag om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen	71
3. Lag om ändring av 5 § i lagen om främjande av användningen av biobrännolja	73
4. Lag om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten	74

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Europeiska kommissionen antog ett paket för ren energi (Clean Energy for All Europeans) den 30 november 2016. Ett av huvudsyftena med paketet var att stärka Europeiska unionens ställning som global ledare inom förnybar energi. Paketet innehöll åtta lagstiftningsförslag.

Ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning, COM(2016) 767 final) lades fram som en del av paketet för ren energi. Målet med förslaget var att skapa ett ramverk för främjande av förnybar energi fram till 2030. Förslaget syftade till att genomföra målet om höjning av andelen förnybar energi till minst 27 procent av den slutliga energianvändningen 2030 i enlighet med de klimat- och energiramar som fastställdes av Europeiska rådet i oktober 2014.

I förslaget fastställdes ett bindande gemensamt mål för Europeiska unionen för andelen energi från förnybara energikällor av unionens slutliga energianvändning 2030. Kommissionen föreslog en skyldighet för bränsleleverantörer att på marknaden släppa ut en ökande andel avancerade biodrivmedel, vissa andra biodrivmedel och biogas, förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung, förnybar el och avfallsbaserade fossila bränslen. Andelen enligt förslaget var minst 1,5 procent av bränsleleverantörens energimängd 2021 varefter den steg till 6,8 procent 2030.

Förslaget innehöll dessutom bestämmelser om stödsystem för förnybar el, egenanvändning av förnybar energi och gemenskaper för förnybar energi, ökad användning av förnybar energi vid uppvärmning och kylning, hållbarhetskriterier för bioenergi och kriterier för minskade växthusgasutsläpp, ursprungsgarantier och samarbete mellan medlemsstaterna, administrativa förfaranden samt information och utbildning.

Lagstiftningen om distributionsskyldighet uppdaterades mer ingående senast 2019. Då ändrades lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (446/2007, nedan *lagen om distributionsskyldighet*) så att distributionsskyldigheten skärptes från och med 2021. År 2029 är skyldigheten 30,0 procent. Tilläggsskyldigheten i fråga om avancerade biodrivmedel skärptes också från och med 2021 så att den är 10,0 procentenhet 2030. Dessutom infördes en påföljdsavgift för försummelse av tilläggsskyldigheten.

1.2 Beredning

Beredningen av RED II

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning), nedan RED II, har utarbetats genom omfattande delaktiggörande av och samråd med intressentgrupper (inkl. medlemsstater och behöriga myndigheter) och med iakttagande av Europeiska kommissionens agenda för bättre lagstiftning (Refit, Regulatory fitness and performance). Kommissionen har dessutom låtit genomföra en unionsövergripande konsekvensbedömning i fyra delar i samband med beredningen av direktivförslaget. EU-institutionernas viktigaste arbetsdokument finns i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod TEM089:00/2019.

En U-skrivelse om direktivförslaget (U 5/2017 rd) överlämnades den 2 februari 2017 och en kompletterande U-skrivelse (UK 14/2018 rd) den 23 maj 2018.

Statsrådet ställde sig positivt till förslaget om bindande mål för andelen förnybar energi inom transporter och andelen avancerade biodrivmedel. Därigenom kan man trygga den europeiska marknaden för biodrivmedel och andra förnybara energikällor inom transportsektorn samt uppmuntra företag till teknikutveckling och investeringar. I princip ställde sig statsrådet även bakom strävan att gradvis begränsa användningen av traditionella, livsmedels- och foderbase-rade biodrivmedel. Statsrådet ansåg emellertid att direktivförslagets förteckning över råvaror för definition av avancerade biodrivmedel inte är det bästa sättet att definiera dessa bränslen och att den i nuvarande form blir för restriktiv mot sådana biodrivmedel som bör anses vara avancerade, särskilt avfalls- och restproduktbaserade biodrivmedel.

För att finna en tillfredsställande lösning för Finlands del ansåg statsrådet att biodrivmedeldefinitionerna och frågan om vilka drivmedel och energikällor som ska ingå i minimiandelskraven bör granskas som en helhet och att tydliga ramvillkor bör fastställas för medlemsstaternas nationella främjandeåtgärder. Med hänsyn till Finlands utmaningar när det gäller åtagandet att minska växthusgasutsläppen inom ansvarsfördelningssektorn och särskilt i fråga om transporter samt de ambitiösa målen för avancerade biodrivmedel, ansåg statsrådet att det är nödvändigt att högre och bredare krav än EU-kraven kan fastställas nationellt.

Ekonomiutskottet lämnade utlåtanden i ärendet (EkUU 10/2017 rd och EkUU 27/2018 rd), i vilka utskottet till många delar omfattade statsrådets ståndpunkter. Ekonomiutskottet tillade att när tekniken inom transportsektorn utvecklas snabbt är också regleringens teknikneutralitet en viktig utgångspunkt: det är viktigt att regleringen inte prioriterar vissa tekniker. Främjandet av användningen av biodrivmedel och utvecklingen av elektrifieringen av transportsektorn bör inte heller ses som motstridiga mål, och regleringen bör också beakta möjligheterna med el som produceras med förnybar energi.

Syftet med de föreslagna bestämmelserna är att minska produktionen av livsmedelsbaserade biodrivmedel och främja övergången till avfalls- och restproduktbaserade drivmedel. Enligt en utredning som utskottet fått kan det föreslagna regleringssättet dock också bidra till att begränsade värdefulla råvaror används som råvaror för biodrivmedel. Utskottet betonade att målet med hänsyn till kostnadseffektiviteten och den cirkulära ekonomin bör vara att råvarorna styrs till produkter med högt förädlingsvärde. Med avancerade biodrivmedel avses enligt förslaget biodrivmedel och biogas som produceras av råvaror som förtecknas i bilaga IX till direktivet. Förteckningen i bilaga IX är uttömmande och saknar en betydande del av de främst avfalls- och restproduktbaserade råvaror som används i Finlands biodrivmedelsproduktion. Ekonomiutskottet ansåg på basis av den utredning som utskottet fått att avancerade biodrivmedel inte bör definieras genom en begränsad och uttömmande förteckning, utan att man bör sträva efter en bred definition som på ett teknikneutralt sätt också möjliggör framtida utveckling, särskilt med beaktande av utvecklingsutsikterna för avfalls- och restproduktbaserade drivmedel.

Ekonomiutskottet ansåg att den råvaruförteckning som ingår i förslaget är ett av de viktigaste delområdena i förhandlingarna. Ur Finlands synvinkel är det avgörande att regleringen inte medför några begränsningar för användningen och den framtida utvecklingen av bioenergin och att det uppställs ett delmål för avancerade biodrivmedel som framställts av råvaror i del A i bilaga IX för att sporra till investeringar.

Ekonomiutskottet betonade att utgångspunkten för bestämmelserna om bioenergi bör vara att trygga en stabil investeringsmiljö. Ekonomiutskottet bedömer att en sluten råvaruförteckning inte är ett lyckat sätt att definiera biodrivmedel som utvecklas snabbt, utan att definitionen bör

beakta den framtida tekniska utvecklingen och t.ex. utnyttjandet av avfalls- och restproduktbaserade råvaror. När man i förslaget dock har stannat för att definiera biodrivmedel via en råvaruförteckning, betonade ekonomiutskottet att det vid behov måste vara möjligt att lägga till råvaror till förteckningen. Samtidigt betonade utskottet att investeringar i produktionen av biodrivmedel förutsätter en förutsägbar regleringsmiljö. För att möjliggöra och skydda investeringar är det därför viktigt att råvaror inte kan strykas från förteckningen. Detta är avgörande också för att Finlands nationella mål för förnybar energi ska nås.

Miljöutskottet omfattade i sina utlåtanden (MiUU 5/2017 rd och MiUU 17/2018 rd) statsrådets ståndpunkter bl.a. till den delen att utskottet understödde de bindande mål som föreslås för andelen förnybar energi inom transporter och andelen avancerade biodrivmedel och ansåg liksom statsrådet att direktivförslagets förteckning över råvaror för definition av avancerade biodrivmedel inte är det bästa sättet att definiera dessa drivmedel.

Jord- och skogsbruksutskottet omfattade i sina utlåtanden (JsUU 5/2017 rd och JsUU 10/2018 rd) statsrådets ståndpunkter. Dessutom betonade utskottet att den föreslagna skyldigheten för drivmedelsleverantörer att på marknaden släppa ut en ökande andel avancerade biodrivmedel osv. inte just alls leder till att de finländska drivmedelsleverantörerna sporras till att öka andelen förnybar energi inom transportsektorn. Utskottet ansåg också att det inte bör ställas strängare krav på minskade växthusgasutsläpp för biogas för transport än för andra biodrivmedel eller flytande biobränslen jämfört med deras fossila motsvarighet och att propositionen bör ändras så att det vid användning av biomassor som inte konkurrerar med livsmedelsproduktionen inte fastställs något produktionstak för verksamhet som håller på att utvecklas – såsom för biogasproduktionen i Finland. Utskottet påpekade också att kommissionens förslag innehöll ett absolut tak för användningen av vissa typer av avfall som råvara för biodrivmedel (animaliskt fettavfall och använt stekfett i kategori 1 och 2). Enligt förslaget ska detta tak fastställas till 1,7 procent av energiinnehållet inom väg- och spårtrafiken vid fullgörandet av den distributionsskyldighet som åläggs bränsledistributörer. Utskottet ansåg att begränsningen är omotiverad, eftersom dessa råvaror har godkänts som avfall i nästan alla EU-länder och det har uppmuntrats till användning av dem.

Även stora utskottet lämnade utlåtanden i ärendet (StoUU 3/2017 rd och StoUU 5/2018 rd). I sina utlåtanden omfattade utskottet statsrådets ståndpunkter och samtidigt de anmärkningar som specialutskotten framfört i sina utlåtanden. De viktigaste nationella beredningsunderlagen finns i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod TEM089:00/2019.

Vid kommissionens, Europaparlamentets och rådets trepartsförhandlingar nåddes en inofficiell överenskommelse om förslaget till direktiv om förnybar energi den 13 juni 2018 som Coreper-kommittén godkände den 27 juni 2018. I och med förhandlingsresultatet höjdes EU:s gemensamma mål för förnybar energi 2030 från de 27 procent som kommissionen föreslagit till 32 procent. Förhandlingarna ledde till att den procentuella andelen förnybar energi inom transportsektorn höjdes till 14 procent. Samtidigt ändrades dock skyldighetens struktur och beräkningsreglerna så att den faktiska andel förnybar energi inom transportsektorn som direktivet kräver är lägre än 14 procent. Kommissionen föreslog att andelen förnybar energi inom transportsektorn endast kan fullgöras med biodrivmedel och biogas enligt bilaga IX, men enligt det godkända direktivet kan skyldigheten också fullgöras med andra biodrivmedel och biogas som kan anses vara hållbara. Genom att möjliggöra dubbelräkning beräknades den obligatoriska andelen avancerade biodrivmedel och biogas av den slutliga energianvändningen inom transportsektorn. I beräkningsreglerna ändrades också sättet att beräkna den tillåtna andelen biodrivmedel och flytande biobränslen samt biomassabränslen som konsumeras inom transportsektorn, om de

framställts av livsmedels- och fodergrödor, av den slutliga energianvändningen (brutto) från förnybara energikällor.

Europaparlamentet och rådet antog RED II gemensamt på kommissionens förslag enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet, dvs. medbeslutandeförfarandet (artikel 289.1 i FEUF). Europaparlamentet och rådet undertecknade direktivet den 11 december 2018. Direktivet delgavs medlemsstaterna och offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 21 december 2018 och trädde i kraft den 24 december 2018. Medlemsstaterna ska senast den 30 juni 2021 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet.

Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Beredningsunderlaget till propositionen finns i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod TEM089:00/2019.

På uppdrag av arbets- och näringsministeriet gjorde AFRY Management Consulting Oy (nedan *AFRY*) en utredning om utvecklandet av det nuvarande systemet med distributionsskyldighet. Syftet var att ta fram information för utveckling av den nationella distributionsskyldigheten så att målen för minskade växthusgasutsläpp från transportsektorn uppnås så kostnadseffektivt och teknikneutralt som möjligt när det gäller biodrivmedel och andra förnybara drivmedel och energikällor. Rapporten publicerades i september 2020 (*Jakeluvelvoitteen laajentaminen*, rapportens beteckning VN/3364/2020).

Arbetet var begränsat så att det gällde endast vägtrafiken, och därmed omfattade utredningsarbetet inte drivmedel som används inom luft- och sjöfart. I utredningen granskades inte heller en utvidgning av distributionsskyldigheten för biobrännolja till att omfatta nya drivmedel. De nya energikällor inom vägtrafiken som granskades i arbetet och som bedömdes med tanke på distributionsskyldigheten var biogas, förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung, dvs. s.k. elektrobränslen, återvunna kolbaserade bränslen och el för transport.

Centrala frågor i utredningen var hur de nya drivmedlen och el för transport lämpar sig för distributionsskyldigheten, de lämpliga energikällornas inverkan på konkurrenskraften och utvecklingen av förnybar energi inom transportsektorn, en separat granskning av den flexibilitet och de begränsningar som RED II möjliggör samt behoven av att ändra och komplettera det nationella systemet med distributionsskyldighet.

En viktig slutsats som de som gjorde utredningen kom fram till var att endast biogas och elektrobränslen kan inkluderas i distributionsskyldigheten för att kriterierna för en utvidgning av distributionsskyldigheten ska vara uppfyllda. Det är enklast att ta med biogas i systemet genom att inkludera metan (fossil och förnybar) som används för transportändamål i distributionsskyldigheten. Elektrobränslen däremot ska särskilt för varje typ av bränsle omfattas av distributionsskyldigheten först när det kan visas att de uppfyller kriterierna för minskade av utsläpp av växthusgaser och kraven på förnybar el i enlighet med de metoder som fastställts i kommissionens delegerade akter. Övriga granskade bränslen ansågs inte lämpa sig för distributionsskyldigheten, eftersom de inte minskar växthusgasutsläppen från transportsektorn nationellt och/eller inkluderandet av dem i distributionsskyldigheten kräver betydande ändringar i systemet med distributionsskyldighet.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning), det s.k. RED II, antogs den 11 december 2018 och ska införlivas i den nationella lagstiftningen senast den 30 juni 2021. RED II ersätter Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (nedan *RES-direktivet*) som gäller tills vidare.

I RED II anges ett bindande övergripande unionsmål som innebär att andelen energi från förnybara energikällor i unionens slutliga energianvändning (brutto) 2030 ska vara minst 32 procent. Medlemsstaterna har fastställt sina nationella bidrag till uppnåendet av det målet som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner genom den styrningsprocess som föreskrivs i styrningsförordningen (EU) 2018/1999. Enligt Finlands nationella energi- och klimatplan är Finlands mål att höja andelen förnybar energi till minst 51 procent av den totala slutliga energianvändningen och till 30 procent av den slutliga energianvändningen inom vägtrafiken.

Främjande av förnybar energi inom transportsektorn

Varje medlemsstat ska fastställa en skyldighet för bränsleleverantörer att säkerställa att andelen förnybar energi av den slutliga energianvändningen inom transportsektorn är minst 14 procent senast 2030 (nedan *skyldigheten inom transportsektorn*).

Enligt artikel 25.1 andra stycket i RED II får medlemsstaterna undanta, eller göra skillnad mellan, olika bränsleleverantörer och olika energibärare när de fastställer skyldigheten inom transportsektorn för bränsleleverantörer, och därigenom säkerställa att olika teknikers skiftande mognadsgrad och kostnaderna för dessa tas i beaktande.

Vid beräkningen av skyldigheten inom transportsektorn ska medlemsstaterna beakta förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung (nedan även *RFNBO-drivmedel*) också när de används som mellanprodukter för framställning av konventionella bränslen. Enligt artikel 2 andra stycket led 36 i RED II avses med förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung flytande eller gasformiga bränslen av annat slag än bi drivmedel eller biogas, vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa och som används inom transportsektorn. Minskningen av växthusgasutsläpp från användningen av dessa drivmedel ska vara minst 70 procent från den 1 januari 2021.

Vid beräkningen av skyldigheten inom transportsektorn får medlemsstaterna även beakta återvunna kolbaserade bränslen. Enligt artikel 2 andra stycket led 35 i RED II avses med återvunna kolbaserade bränslen flytande och gasformiga bränslen som produceras från flöden av flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning i enlighet med artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv eller från gaser från avfallshantering och avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i industrianläggningar. Enligt artikel 25.2 andra stycket i RED II ska kommissionen senast den 1 januari 2021 anta en delegerad akt för att fastställa lämpliga minimitröskelvärden för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen genom en livscykelbedömning.

Enligt artikel 25.1 fjärde stycket i RED II ska andelen avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från bränsleråvaror som förtecknas i del A i bilaga IX av den slutliga energianvändningen vara minst 0,2 procent 2022, minst 1 procent 2025 och minst 3,5 procent senast 2030 (nedan *tillägsskyldigheten inom transportsektorn*). Medlemsstaterna får undanta bränsleleverantörer som levererar bränsle i form av el eller förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung från skyldigheten uppfylla minimiandelen avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från de bränsleråvaror som förtecknas i del A i bilaga IX, med avseende på dessa bränslen.

Medlemsstaterna får, när de fastställer skyldigheten inom transportsektorn och tillägsskyldigheten inom transportsektorn, för att säkerställa att de fullgörs bl.a. anta åtgärder inriktade på volymer, energiinnehåll eller utsläpp av växthusgaser, förutsatt att det visas att skyldigheten inom transportsektorn och tillägsskyldigheten inom transportsektorn fullgörs.

I artikel 25.1 första stycket i RED II ges kommissionen möjlighet att utvärdera skyldigheten inom transportsektorn i syfte att senast 2023 lägga fram ett lagstiftningsförslag för att utöka den i händelse av ytterligare väsentliga kostnadsminskningar för produktion av förnybar energi, om så krävs för att uppfylla unionens internationella åtaganden vad gäller minskning av koldioxidutsläpp eller om det är motiverat på grund av en betydande minskning av energianvändningen i unionen.

Särskilda regler för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som konsumeras inom transportsektorn, om de framställs av livsmedels- och fodergrödor

Enligt artikel 26.1 första stycket i RED II ska, för beräkningen av en medlemsstats slutliga energianvändning (brutto) från förnybara energikällor och minimiandelen förnybar energi av den slutliga energianvändningen inom transportsektorn, andelen biodrivmedel och flytande biobränslen samt biomassabränslen som konsumeras inom transportsektorn, om de framställs av livsmedels- och fodergrödor, vara högst en procentenhet högre än andelen sådana bränslen i den slutliga energianvändningen inom väg- och järnvägstransportsektorerna i den medlemsstaten 2020 och högst uppgå till 7 procent av den slutliga energianvändningen inom väg- och järnvägstransportsektorerna i den medlemsstaten. Om den andelen är lägre än 1 procent i en medlemsstat får den dock ökas till maximalt 2 procent av den slutliga energianvändningen inom väg- och järnvägstransportsektorerna.

Medlemsstaterna får fastställa ett lägre gränsvärde och skilja mellan olika biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som framställs ur livsmedels- och fodergrödor, med beaktande av bästa tillgängliga information om inverkan på indirekt ändring av markanvändning. Medlemsstaterna får exempelvis fastställa ett lägre gränsvärde för andelen biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som framställs ur oljegrödor.

Enligt artikel 26.2 första stycket i RED II ska, för beräkningen av en medlemsstats slutliga energianvändning (brutto) från förnybara energikällor och minimiandelen förnybar energi av den slutliga energianvändningen inom transportsektorn, andelen biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som framställs ur livsmedels- och fodergrödor med hög risk för indirekt ändrad markanvändning (nedan *bränslen med hög ILUC-risk*), för vilka en betydande utvidgning av produktionsområdet till mark med stora kollager observeras, inte överstiga användningsnivån av sådana bränslen i den medlemsstaten 2019, såvida de inte är certifierade som biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassabränslen med låg risk för indirekt ändrad markanvändning.

Denna gräns för bränslen med hög ILUC-risk ska från den 31 december 2023 gradvis sänkas till 0 procent senast den 31 december 2030.

Kommissionen antog den 13 mars 2019 en delegerad förordning (EU) 2019/807, genom vilken RED II kompletterades vad gäller fastställande av bränsleråvaror med hög risk för indirekt ändring av markanvändning för vilka en betydande utvidgning av produktionsområdet till mark med stora kollager kan observeras och certifiering av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen med låg risk för indirekt ändrad markanvändning.

Samma dag överlämnade kommissionen dessutom en rapport till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om status för utvidgningen av produktionen av relevanta livsmedels- och fodergrödor över hela världen. I rapporten definierades bl.a. palmolja som en råvara med hög ILUC-risk.

Enligt artikel 26.2 femte stycket i RED II ska kommissionen senast den 1 september 2023 se över de kriterier som fastställs i den delegerade akten baserat på bästa tillgängliga vetenskapliga data och anta en delegerad akt om ändring av dessa kriterier, när så är lämpligt, och inbegripa en utvecklingsbana mot en gradvis minskning av bidraget från bränslen med hög ILUC-risk till det övergripande unionsmålet och skyldigheten inom transportsektorn.

Beräkningsregler avseende minimiandelarna förnybar energi inom transportsektorn

I artikel 27 i RED II fastställs beräkningsregler avseende minimiandelarna förnybar energi inom transportsektorn.

Enligt artikel 27.1 b andra stycket i RED II ska andelen biodrivmedel och biogas som produceras från bränsleråvaror som förtecknas i del B i bilaga IX begränsas till 1,7 procent av energiinnehållet i drivmedel som levereras för konsumtion eller användning på marknaden. Medlemsstaterna får dock, om detta är motiverat, ändra gränsvärdet för råvaror som förtecknas i del B i bilaga IX med beaktande av tillgången på råvaror. Sådana ändringar ska underställas kommissionens godkännande.

I artikel 27 i RED II föreskrivs också om möjligheten att vid beräkningen av minimiandelarna förnybar energi inom transportsektorn använda koefficienter för beräkning av andelen biodrivmedel och biogas som produceras av de råvaror som förtecknas i bilaga IX, andelen förnybar el som används i vägtrafik och för järnvägstransporter samt andelen drivmedel som tillhandahållits inom luftfarts- och sjöfartssektorn.

I artikeln fastställs dessutom särskilda regler för fastställande av andelen förnybar el i den el som tillhandahålls fordon i vägtrafik och järnvägsfordon samt vid produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung.

Övriga bestämmelser om förnybar energi inom transportsektorn

Enligt artikel 28.1 i RED II ska medlemsstaterna och kommissionen för att minska risken för att det görs mer än ett anspråk på enskilda leveranser i unionen stärka samarbetet mellan nationella system samt mellan nationella system och frivilliga system och kontrollanter, inklusive utbyte av uppgifter om så är lämpligt. Om den behöriga myndigheten i en medlemsstat misstänker eller upptäcker ett bedrägeri ska den om så är lämpligt informera övriga medlemsstater.

I artikel 28.2 första stycket i RED II åläggs kommissionen att säkerställa att en unionsdatabas inrättas. Unionsdatabasen gör det möjligt att spåra sådana flytande och gasformiga drivmedel som bl.a. beaktas vid beräkningen av andelen förnybar energi inom transportsektorn eller i det övergripande målet för förnybar energi eller i skyldigheten inom transportsektorn. Medlemsstaterna ska i sin tur kräva att de berörda ekonomiska aktörerna för in uppgifter i den databasen om de transaktioner som gjorts och om hållbarhetsegenskaperna hos dessa drivmedel, inklusive deras växthusgasutsläpp under hela livscykeln, från produktionsplatsen till den drivmedelsleverantör som släpper ut drivmedlet på marknaden. En medlemsstat får inrätta en nationell databas som är kopplad till unionsdatabasen, vilket säkerställer att de uppgifter som förs in omedelbart överförs mellan databaserna.

Bränsleleverantörer ska i den relevanta databasen föra in den information som krävs för att kontrollera att skyldigheten inom transportsektorn och tilläggsskyldigheten inom transportsektorn fullgörs.

Medlemsstaterna ska ha tillgång till databasen. De ska vidta åtgärder för att säkerställa att ekonomiska aktörer i varje medlemsstat för in korrekta uppgifter i den relevanta databasen. Enligt artikel 30.3 andra stycket i RED II ska information om geografiskt ursprung och typ av bränsleråvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen per bränsleleverantör göras tillgänglig för konsumenter på operatörers, leverantörers eller berörda behöriga myndigheters webbplatser och uppdateras årligen.

Kommissionen ska vartannat år offentliggöra sammanställda uppgifter från unionsdatabasen i enlighet med bilaga VIII till styrningsförordningen (EU) 2018/1999.

Enligt artikel 28.5 ska kommissionen senast den 31 december 2021 anta delegerade akter för att komplettera detta direktiv genom att specificera metoden för att fastställa andelen biodrivmedel, och biogas för transport, som är resultatet av biomassa som bearbetas med fossila bränslen i en gemensam process, och för att ange metoden för att utvärdera minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen, vilket ska säkerställa att kredit för utsläpp som undvikits inte ges för avskiljning av koldioxid för vilken en utsläppskredit redan erhållits i enlighet med andra rättsliga bestämmelser.

Enligt artikel 28.6 första stycket i RED II ska kommissionen vartannat år se över förteckningen över bränsleråvaror i delarna A och B i bilaga IX för att lägga till bränsleråvaror. I artikel 28.6 andra stycket ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter för att ändra förteckningen över bränsleråvaror i delarna A och B i bilaga IX för att lägga till, men inte avföra, bränsleråvaror. Bränsleråvaror som endast kan bearbetas med avancerad teknik ska läggas till i del A i bilaga IX. Råvaror som kan bearbetas till biodrivmedel, eller biogas för transport, med beprövad teknik ska läggas till i del B i bilaga IX.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Nationell lagstiftning

Lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport

Syftet med lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (446/2007, nedan *lagen om distributionsskyldighet*) är att främja användningen av biodrivmedel för att motorbensin och dieselolja ska kunna ersättas i trafiken. En distributör ska leverera biodrivmedel till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om distributionsskyldighet.

Enligt 2 § 1 mom. 4 punkten i lagen om distributionsskyldighet avses med distributör en drivmedelsdistributör som enligt 12 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i punktskattelagen (182/2010) är skyldig att betala punktskatt.

Enligt 5 § 1 mom. i lagen om distributionsskyldighet ska biodrivmedlens andel av det totala energiinnehållet i den mängd motorbensin, dieselolja och biodrivmedel som distributören levererat till konsumtion vara minst 20 procent 2020. Energiinnehållet i ett biodrivmedel ska räknas dubbelt vid uppfyllandet av distributionsskyldigheten 2020, om drivmedlet har framställts av råvaror som avses i bilagan. Målet om en andel på 20 procent överskrider klart det mål på 10 procent 2020 som i RES-direktivet ålagts EU:s medlemsstater när det gäller andelen förnybar energi inom transportsektorn. Av distributionsskyldigheten ska 0,5 procentenheter uppfyllas med biodrivmedel som producerats eller framställts av sådana råvaror som nämns i del A i bilagan till lagen om distributionsskyldighet eller med biodrivmedel som producerats eller framställts av sådana råvaror som Energimyndigheten med stöd av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013, nedan även *hållbarhetslagen*) har definierat som avfall, restprodukter, cellulosa från icke-livsmedel eller material som innehåller både cellulosa och lignin och som före den 9 september 2015 har använts i en befintlig anläggning. Flytande biobränslen omfattas inte av distributionsskyldigheten. Enligt 5 § 5 mom. får högst sju procentenheter av distributionsskyldigheten fullgöras med biodrivmedel som produceras av stärkelserika grödor och av sockerväxter, av oljegrödor och av grödor som odlas som huvudgrödor för i första hand energiändamål på jordbruksmark. Begränsningen tillämpas dock inte om det är fråga om en råvara som nämns i bilagan.

Lagen om ändring av lagen om distributionsskyldighet (419/2019, nedan *ändringslagen*) trädde i kraft den 1 april 2019 och genom den uppställdes mål för tiden efter 2020 så att distributionskyldigheten 2029 är 30,0 procent. Detta överskrider klart den skyldighet på 14 procent 2030 som i RED II ålagts när det gäller andelen förnybar energi inom transportsektorn. Genom ändringslagen fastställdes även nivåer på distributionsskyldigheten i fråga om avancerade biodrivmedel (drivmedel som har producerats och framställts av råvaror som avses i del A i bilagan) från och med 2021. Enligt bestämmelsen, som träder i kraft vid ingången av 2021, är tilläggs-skyldigheten 2 procentenheter 2021–2023 och den stiger gradvis så att den är 10 procentenheter 2030 och därefter.

I 5 b § i lagen om distributionsskyldighet föreskrivs om överföring av den överskjutande delen till distributionsskyldigheten för följande år. Om en distributör under ett kalenderår har levererat mer biodrivmedel till konsumtion än vad som krävs i lagen om distributionsskyldighet, får distributören beakta den överskjutande delen vid beräkningen av distributionsskyldigheten för det följande kalenderåret och vid beräkningen av distributionsskyldigheten enligt lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019, nedan *lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja*) för det kalenderår då överskridandet skedde. Den mängd som överförs får dock vara högst 30 procent av den energimängd som motsvarar distributionsskyldigheten för det kalenderår då överskridandet skedde och med den mängd som överförs får högst 30 procent av distributionsskyldigheten enligt lagen om främjande av användningen av biobrännolja fullgöras.

Genom den lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om distributionsskyldighet (801/2020) som trädde i kraft den 1 december 2020 föreskrivs om ett

undantag i fråga om överskridande av distributionsskyldigheten 2020 så att den överskjutande delen får beaktas 2021. Enligt bestämmelsen får den andel som överförs likaså utgöra högst 30 procent, men andelen ska basera sig på energimängden i biodrivmedel som producerats av avfall eller restprodukter som avses i hållbarhetslagen.

Genom ändringslagen (419/2019) möjliggörs en överföring av tilläggsskyldigheten enligt 5 § 4 mom. i lagen om distributionsskyldighet från och med 2021. Den mängd som överförs får vara högst 30 procent av den energimängd som motsvarar tilläggsskyldigheten för det kalenderår då överskridandet skedde.

Enligt 6 § kan distributören fullgöra sin distributionsskyldighet genom att avtala om att helt eller delvis överföra skyldigheten till en annan distributör.

Energimyndigheten är behörig myndighet i ärenden som gäller klassificeringen av råvaror. En distributör eller en i hållbarhetslagen avsedd verksamhetsutövare kan hos Energimyndigheten ansöka om förhandsbesked enligt 5 a § i lagen om distributionsskyldighet om huruvida det är fråga om en råvara som avses i 5 §. Bestämmelser om klassificeringen av en enskild råvara (t.ex. som råvara för avancerade biodrivmedel) utfärdas i regel inte på lagnivå, om det inte är fråga om en råvara som tydligt specificeras i bilagan till lagen, såsom tallbeck. Enligt 5 § 3 mom. i lagen om distributionsskyldighet godkänns för distributionsskyldigheten endast sådana biodrivmedel som framställts av råvaror som visats uppfylla hållbarhetskriterierna enligt hållbarhetslagen.

Om en distributör inte har levererat biodrivmedel till konsumtion i enlighet med sin distributionsskyldighet, ska Energimyndigheten påföra distributören en påföljdsavgift enligt 11 § i lagen om distributionsskyldighet. Påföljdsavgiften är 0,04 euro per megajoule och påförs till den del distributören inte fullgjort sin distributionsskyldighet. Dessutom ska Energimyndigheten påföra distributören en påföljdsavgift på 0,03 euro per megajoule för försummelse av tilläggsskyldigheten enligt 5 § 4 mom. i lagen om distributionsskyldighet. Enligt 3 § 2 mom. i lagen om distributionsskyldighet gäller distributionsskyldigheten inte en distributör som under ett kalenderår levererar sammanlagt högst en miljon liter motorbensin, dieselolja och biodrivmedel till konsumtion. År 2019 tillämpades distributionsskyldigheten enligt lagen om distributionsskyldighet på följande tre drivmedelsdistributörer: Neste Abp, North European Oil Trade Oy och Oy Teboil Ab.

Energimyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen om distributionsskyldighet. Behörigheten att utöva tillsyn över distributionsskyldigheterna överfördes från Skatteförvaltningen till Energimyndigheten från och med den 1 januari 2021. Skatteförvaltningen sköter dock uppgifterna i anslutning till tillsynen över distributionsskyldigheten i fråga om 2020 och tidigare år.

Lagen om främjande av användningen av biobrännolja

Syftet med lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja, som trädde i kraft den 1 april 2019, är att främja användningen av biobrännolja som ersättare av lätt brännolja vid uppvärmning, i arbetsmaskiner och i fast installerade motorer. Enligt ikraftträdandebestämmelsen i lagen ska anmälningsskyldigheten enligt 9 § och bokföringsskyldigheten enligt 10 § tillämpas på lätt brännolja och biobrännolja som levereras till konsumtion 2021 och därefter.

Enligt 2 § 3 punkten i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja avses med distributör en distributör av lätt brännolja som enligt 12 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i punktskattelagen

(182/2010) är skyldig att betala punktskatt. Enligt lagens 3 § 3 mom. gäller distributionsskyldigheten inte en distributör som under ett kalenderår levererar sammanlagt högst en miljon liter lätt brännolja till konsumtion.

Enligt 5 § 1 mom. i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja ska biobrännoljans energiinnehålls andel av det totala energiinnehållet i den lätta brännolja och biobrännolja som en distributör levererar till konsumtion (distributionsskyldighet) vara minst 3,0 procent 2021. Därefter höjs distributionsskyldigheten i fråga om biobrännolja stadigt varje år så att den 2028 är 10,0 procent. Enligt 5 § 2 mom. i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja ska distributören visa att biobrännoljor som omfattas av distributionsskyldigheten uppfyller de hållbarhetskriterier för flytande biobränslen som anges i hållbarhetslagen.

Enligt 5 § 3 mom. i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja får högst sju procentenheter av distributionsskyldigheten fullgöras med biobrännoljor som producerats av de råvaror som avses i 5 § 5 mom. i lagen om distributionsskyldighet. Begränsningen tillämpas dock inte om det är fråga om en råvara som avses i bilagan till lagen om distributionsskyldighet. Om distributören har distributionsskyldighet också med stöd av lagen om distributionsskyldighet, får andelen dock vara sammanlagt högst sju procentenheter av det totala energiinnehåll som avses i 5 § 1 mom. i lagen om distributionsskyldighet. Distributören eller verksamhetsutövaren kan hos Energimyndigheten ansöka om förhandsbesked enligt 6 § i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja om huruvida det är fråga om en råvara som avses i ovannämnda 5 § 3 mom.

I 7 § i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja finns en bestämmelse som gäller fall där distributören under ett kalenderår har levererat mer biobrännolja till konsumtion än vad som krävs i lagen. Enligt paragrafen får distributören beakta den överskjutande delen vid beräkningen av distributionsskyldigheten i fråga om biobrännolja för det följande kalenderåret och vid beräkningen av distributionsskyldigheten enligt lagen om distributionsskyldighet. Den mängd som överförs får dock uppgå till högst 30 procent av den energimängd som motsvarar distributionsskyldigheten för det kalenderår då överskridandet skedde och med den mängd som överförs får högst 30 procent av distributionsskyldigheten enligt lagen om distributionsskyldighet fullgöras. Distributören kan dessutom avtala om överföring av sin skyldighet helt eller delvis till en annan distributör i enlighet med vad som föreskrivs i 6 § i lagen om distributionsskyldighet.

Om distributören inte har levererat biobrännolja till konsumtion i enlighet med sin distributionsskyldighet, ska Energimyndigheten påföra distributören en påföljdsavgift enligt 13 § i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja. Påföljdsavgiften är 0,04 euro per megajoule och påförs till den del distributören inte fullgjort sin distributionsskyldighet.

På samma sätt som i fråga om lagen om distributionsskyldighet utövar Energimyndigheten tillsyn över efterlevnaden av lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja.

Lagen om punktskatt på flytande bränslen

Enligt lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994, nedan *bränsleskattelagen*) ska för flytande bränslen och för de produkter som avses i 2 a § till staten betalas punktskatt (accis). Punktskatten baserar sig på bränslets energiinnehåll eller värmevärde (energiinnehållsskatten) samt på de specifika utsläpp av koldioxid som uppkommer vid förbränningen av bränslet och den minskning av koldioxidutsläpp som kan åstadkommas under bränslets livscykel (koldioxidskatten). Vid beräkningen av koldioxidskatten ska de ekvivalenta koldioxidutsläppen under

bränslets hela livscykel beaktas. I 2 a § i bränsleskattelagen hänvisas det bl.a. till produkter som används, är avsedda att användas eller säljs som motorbränslen eller som hjälpprodukt eller tillsatsämne för motorbränsle eller som ämnen som utökar motorbränslets volym.

Enligt 4 § i bränsleskattelagen ska punktskatt betalas enligt skattetabellerna i bilagan till lagen. Vad som i hållbarhetslagen föreskrivs eller vad som med stöd av den föreskrivs eller bestäms om avfall, restprodukter, cellulosa från icke-livsmedel och material som innehåller både cellulosa och lignin ska iaktas när skattetabeller tillämpas på produktgrupper som markeras med förkortningen T.

Enligt 2 a § 1 mom. i bränsleskattelagen ska för de flytande bränslen som inte har någon skattenivå i den skattetabell som finns i bilagan skatt betalas på grundval av sitt användningsändamål enligt skattenivån för motsvarande motor- eller uppvärmningsbränsle i skattetabellen. Paragrafen tillämpas inte på sådana gasformiga eller fasta bränslen för vilka det föreskrivs om punktskatteplikt i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

Lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen

Bestämmelser om punktskatt på naturgas finns i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996). För naturgas ska till staten som punktskatt (accis) betalas energiinnehållsskatt, koldioxidskatt och energiskatt i enlighet med vad som föreskrivs i lagen i fråga. Enligt 4 § ska punktskatt betalas enligt skattetabellerna i bilagan till lagen.

Lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

Genom lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013, *hållbarhetslagen*) föreskrivs om de krav som ska ställas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen och om hur överensstämmelsen med kraven ska visas. Hållbarhetskriterierna tillämpas bl.a. när det förutsätts i de lagar som det hänvisas till i hållbarhetslagen, såsom lagen om distributionsskyldighet och lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja.

Genom lagen om ändring av lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen (967/2020) utvidgades tillämpningsområdet för hållbarhetssystemet och genomfördes de ändringar som RED II förutsätter. Genom lagen utvidgades bl.a. tillämpningsområdet för hållbarhetskriterierna till att omfatta också fasta och gasformiga biomassabränslen inom produktionen av el, värme och kyla.

Enligt 6 § i hållbarhetslagen ska växthusgasutsläppen under hela livscykeln från biodrivmedel, biogas som konsumeras inom transportsektorn och flytande biobränslen vara minst 50 procent mindre i anläggningar som var i drift den 5 oktober 2015 eller tidigare, i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts, minst 60 procent mindre i anläggningar där driften inleddes under perioden den 6 oktober 2015 till den 31 december 2020 och minst 65 procent mindre i anläggningar där driften inleddes den 1 januari 2021 eller därefter.

Enligt 5 § i hållbarhetslagen ska biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen uppfylla hållbarhetskriteriet enligt 6 § oberoende av om råvaran är producerad inom Europeiska unionen eller utanför den. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som produceras från agrobiomassa ska uppfylla hållbarhetskriterierna enligt 7–9 § i hållbarhetslagen. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som produceras från skogsbiomassa ska i sin tur uppfylla kriterierna enligt 10 och 10 a §. I 5 a § finns dessutom en bestämmelse om

avfall och restprodukter. Enligt den behöver biodrivmedel, flytande biobränslen och biomas-sabränslen som framställts av avfall och restprodukter, utom restprodukter som kommer direkt från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk, endast uppfylla det i 6 § föreskrivna hållbarhetskriteriet.

Verksamhetsutövaren har två alternativ att visa att hållbarhetskriterierna uppfylls: ett system för kontroll av att hållbarhetskriterierna iakttas enligt 12 § i hållbarhetslagen eller ett frivilligt system enligt 24 § i hållbarhetslagen.

3.2 Lagstiftningen i EU

RES-direktivet

EU:s nuvarande skyldigheter i fråga om förnybara drivmedel baserar sig till stora delar på Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (*RES-direktivet*).

Enligt artikel 3.1 i RES-direktivet är målet att minst 20 procent av gemenskapens slutliga energianvändning (brutto) ska komma från förnybara energikällor 2020. På basis av detta har det för varje medlemsstat ställts upp ett eget bindande mål för förnybar energi. Det bindande målet för Finland för 2020 är att höja andelen förnybar energi till 38 procent av den slutliga energianvändningen.

I artikel 3.4 i RES-direktivet anges det för alla medlemsstater ett gemensamt bindande mål att höja andelen energi från förnybara energikällor till 10 procent av den slutliga energianvändningen inom transportsektorn 2020. Enligt direktivet ska alla typer av energi från förnybara energikällor som används för alla former av transporter beaktas vid beräkningen av andelen energi från förnybara energikällor inom transportsektorn.

ILUC-direktivet

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1513 om ändring av direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen och om ändring av direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (nedan *ILUC-direktivet*) har RES-direktivet ändrats. Huvudsyftet med direktivet är att begränsa sådan indirekt ändrad markanvändning (indirect land use change, ILUC) som beror på användningen av biodrivmedel.

För att begränsa indirekt ändrad markanvändning och de växthusgasutsläpp som beror på den får andelen biodrivmedel och flytande biobränslen som producerats eller framställts av vissa råvaror som odlats på jordbruksmark enligt ILUC-direktivet vara högst 7 procent av den slutliga energianvändningen inom transportsektorn. För att främja användningen av biodrivmedel som framställts av de råvaror som förtecknas i del A i bilaga IX, som genom ILUC-direktivet fogades till RES-direktivet, har det för dem satts upp ett fristående riktgivande lägre nationellt mål som är 0,5 procentenheter av det totala målet på 10 procent för förnybar energi inom transportsektorn. Medlemsstaterna får av grundad anledning avvika från detta lägre nationella mål.

Genom ILUC-direktivet preciserades bestämmelserna om dubbelräkning av biodrivmedel. Bidraget från biodrivmedel som produceras av de råvaror som anges i bilaga IX, som genom ILUC-direktivet fogades till RES-direktivet, ska anses vara två gånger så stort som deras energiinnehåll för fullgörandet av det åläggande som fastställs för medlemsstaterna i RES-direktivet,

dvs. att fram till 2020 öka andelen förnybar energi till minst 10 procent av den slutliga energi-användningen inom transportsektorn.

Ansvarsfördelningsförordningen

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 (*ansvarsfördelningsförordningen*) ska Finland före 2030 minska sina utsläpp med minst 39 procent från 2005 års nivå. Åläggandet gäller sektorer utanför utsläppshandeln, såsom transportsektorn, jordbruket, byggnadsspecifik uppvärmning, avfallshantering och arbetsmaskiner.

Bränslekvalitetsdirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen och om ändring av rådets direktiv 93/12/EEG antogs den 13 oktober 1998 (nedan *bränslekvalitetsdirektivet*). Genom bränslekvalitetsdirektivet fastställs hälso- och miljöbaserade kvalitetskrav för bränslen som används i bensin- och dieselmotorer i motordrivna fordon, mobila maskiner och jordbruks- och skogsbrukstraktorer samt i fartyg i inlandssjöfart och fritidsbåtar.

Bränslekvalitetsdirektivet ändrades genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/30/EG om ändring av direktiv 98/70/EG, vad gäller specifikationer för bensin, diesel och gasoljor och införande av ett system för hur växthusgasutsläpp ska övervakas och minskas, om ändring av rådets direktiv 1999/32/EG, vad gäller specifikationen för bränsle som används av fartyg på inre vattenvägar, och om upphävande av direktiv 93/12/EEG. I direktivet föreskrivs att drivmedelsleverantörerna fram till utgången av 2020 så gradvis som möjligt och med minst 6 procent ska minska växthusgasutsläppen per energienhet från bränslen och energi för motordrivna fordon, mobila maskiner, jordbruks- och skogsbrukstraktorer samt fartyg i inlandssjöfart och fritidsbåtar, jämfört med de genomsnittliga växthusgasutsläppen under hela livscykeln från fossila bränslen i Europeiska unionen 2010.

Skyldigheten gäller drivmedels- och energileverantörer. Biodrivmedel ska uppfylla de hållbarhetskriterier som anges i direktivet och som motsvarar hållbarhetskriterierna i RES-direktivet. Drivmedelsleverantörerna kan om de så vill uppfylla minskningskravet om 6 procent gemensamt. Också de som levererar el som är avsedd för användning vid vägtransporter ska tillhandahålla en möjlighet att bidra till minskningskravet, förutsatt att den el som levererats till fordonen kan mätas och övervakas på ett adekvat sätt.

Rådets direktiv (EU) 2015/652 om fastställande av beräkningsmetoder och rapporteringskrav i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen preciserar beräkningsreglerna och rapporteringskraven i bränslekvalitetsdirektivet.

3.3 Bedömning av nuläget

Det nuvarande systemet med distributionsskyldighet för biodrivmedel är till sina principer rätt tydligt och enkelt. Syftet med distributionsskyldigheten är att främja användningen av biodrivmedel för att motorbensin och dieselolja ska kunna ersättas i trafiken. Biodrivmedel blandas in i ett fossilt drivmedel och distribueras på normalt sätt bland den bensin och diesel som vanligen säljs på servicestationer. Systemet med distributionsskyldighet är neutralt för alla bensin- och

dieseldistributörer, vilket innebär att aktörerna i stor utsträckning har frihet att genomföra de föreskrivna utsläppsminskningarna inom transportsektorn genom att leverera biodrivmedel för vägtrafik. Uppnåendet av utsläppsminskningarna är inte beroende av konsumenternas val och förutsätter t.ex. inte att ett visst slag av bränsle eller viss typ av bil väljs. Distributionen av biodrivmedel är dock framför allt inriktad på distribution av förnybar diesel, eftersom t.ex. endast en liten mängd etanol kan blandas in i allmänt använd bensen (95E10-bensen innehåller högst 10 volymprocent etanol). Tillsammans med den punktskatt som baserar sig på bränslets energiinnehåll och koldioxidutsläpp och bestämmelserna om hållbarhetskriterier har systemet med distributionsskyldighet upplevts vara ett kostnadseffektivt och teknikneutralt sätt att minska koldioxidutsläppen inom transportsektorn. Distributionsskyldigheten gäller endast stora bolag som under ett kalenderår levererar över en miljon liter motorbensen, dieselolja och biodrivmedel till konsumtion. Med denna gräns på en miljon liter täcker man in merparten av de drivmedel som distribueras inom vägtrafiken i Finland. Under de senaste åren har antalet distributionsskyldiga varierat mellan tre och fyra bolag. Nätverket av servicestationer för flytande drivmedel täcker i praktiken hela Finland. Fullgörandet av distributionsskyldigheten övervakas i regel genom de anmälningar som de distributionsskyldiga årligen lämnar. Tillsynsuppgifterna inom systemet med distributionsskyldighet överfördes till Energimyndigheten vid ingången av 2021. Skatteförvaltningen sköter dock granskningen och efterhandskontrollen av anmälningar som gäller 2020.

Biogas ingår för närvarande inte i systemet med distributionsskyldighet och omfattas således inte av tillsynen enligt systemet. Produktionen och användningen av biogas som drivmedel har dock ökat betydligt under de senaste åren. I slutet av 2020 fanns det omkring 13 500 gasbilar i trafik i Finland. Biogas kan produceras t.ex. vid biogasanläggningar vid städernas och industrins avloppsreningsverk, vid samrötningsanläggningar av olika storlek samt vid biogasanläggningar på gårdsbruksenheter. Biogas kan också samlas in med biogaspumpstationer på avstjälningsplatser. Distributionen av biogas sker så att biogasen matas in i naturgasnätet eller flyttas i containrar och behållare till separata tankstationer. För närvarande finns det drygt 60 tankstationer för gas i Finland (53 CNG- och 9 LNG-stationer). Under de senaste åren har investeringar i anslutning till utbyggnaden av nätverket av gastankstationer understötts med s.k. infrastrukturstöd för trafiken. Åren 2018–2020 har sammanlagt 37 stödbeslut meddelats och 7 stationer som fått stöd har redan blivit färdiga. I södra Finland finns det redan ett täckande nätverk av gastankstationer inom det område som naturgasnätverket omfattar. I synnerhet med hjälp av infrastrukturstödet för trafiken har nätverket av tankstationer utvidgats och utvidgas även i fortsättningen. För närvarande finns de nordligaste tankstationerna i Uleåborgstrakten. I östra Finland finns det endast enstaka tankstationer.

Med RFNBO-drivmedel avses förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som inte är biodrivmedel eller biogas. I praktiken utnyttjas då förnybar el som producerats av annat än biomassa i produktionsprocessen, och slutprodukten kan vara t.ex. väte, metan, metanol, ammoniak, bensen eller diesel. Det finns flera olika benämningar på detta produktions sätt, men elektrobränslen är en vedertagen term, i synnerhet när det gäller drivmedel som framställs av koldioxid och väte som producerats av vatten med hjälp av elenergi. Elektrobränslen produceras inte ännu i industriell skala i Finland, och de distribueras inte allmänt för konsumtion. Slutprodukterna är dock sådana att de kunde distribueras på traditionella servicestationer eller gastankstationer på samma sätt som biodrivmedel och biogas.

Den nationella distributionsskyldigheten uppdaterades i större utsträckning 2019 i fråga om perioden 2021–2030. Då höjdes distributionsskyldigheten till 30 procent fram till 2029, inbegripet en höjning av det lägre målet för avancerade biodrivmedel till 10 procent fram till 2030. En central faktor i höjningen av distributionsskyldigheten var de betydande utsläppsminskningsmål som uppställts för transportsektorn och den övriga ansvarsfördelningssektorn. Med beaktande

dessutom av att det tar flera år att genomföra omfattande bioraffinaderiprojekt, ansågs det behövt att i ett så tidigt skede som möjligt genom lag sätta i kraft de mål för 2020-talet i fråga om biodrivmedel och biobrännolja som används för uppvärmning och i arbetsmaskiner vilka anges i den nationella energi- och klimatstrategin (*Statsrådets redogörelse om nationell energi- och klimatstrategi fram till 2030*, SRR 7/2016 rd) och i den klimatpolitiska planen på medellång sikt (*Statsrådets redogörelse om en klimatpolitisk plan på medellång sikt fram till 2030*, SRR 7/2017 rd, nedan även *Kaisu*). I samband med reformen var det dock inte möjligt att fullt ut beakta alla de krav som i RED II ställs med tanke på uppnåendet av målen för transportsektorn, eftersom beredningen av direktivet då bara var på slutrakan. De viktigaste behoven att ändra lagen om distributionsskyldighet gäller således bestämmelserna om leverans av nya bränslen till konsumtion inom systemet med distributionsskyldighet samt begränsningen av användningen av biodrivmedel som framställts av vissa råvaror.

Enligt den utredning som arbets- och näringsministeriet beställt av AFRY är det möjligt att av de nya drivmedlen enligt RED II endast inkludera biogas och elektrobränslen i distributions-skyldigheten så att de mål som uppställts för en utvidgning av skyldigheten kan uppnås. Biogas är för närvarande det enda skattefria drivmedel som används för transportändamål, och den ingår inte i distributionsskyldigheten. För att biogas ska kunna inkluderas i distributionsskyldigheten förutsätts det att biogas beläggs med skatt. Elektrobränslen däremot ska enligt bränsletyp inkluderas i distributionsskyldigheten först när det kan visas att de uppfyller kriterierna för minskade av utsläpp av växthusgaser och kraven på förnybar el i enlighet med de metoder som fastställts i kommissionens delegerade akter. Dessutom måste man också komma överens om beskattningspraxis i fråga om dessa drivmedel.

Genomförandet av RED II kräver också ändringar av vissa begränsningar i det nuvarande systemet med distributionsskyldighet. Andelen livsmedels- och foderbaserade biodrivmedel ska begränsas till nivån på användningen 2020 och andelen biodrivmedel med hög ILUC-risk till nivån 2019. Dessutom ska andelen biodrivmedel som framställts av råvaror i del B i bilaga IX till direktivet begränsas till 1,7 procent. Medlemsstaterna får, om detta är motiverat, även ansöka hos kommissionen om att denna andel ska vara högre.

Direktivet gör det också möjligt att rapportera förnybara drivmedel som används inom luftfarts- och sjöfartssektorn som en del av det nationella målet för förnybar energi inom transportsektorn. För dessa kan enligt direktivet viktningsfaktorn 1,2 användas. I Finland omfattar distributions-skyldigheten inte drivmedel inom luftfarts- och sjöfartssektorn, och det finns ingen anledning att ändra systemet så att det omfattar dessa sektorer. Åtgärder som gäller dessa bör bedömas separat, och bl.a. distributionsskyldigheten i fråga om biodrivmedel inom luftfartssektorn har utretts i AFRY:s rapport *Uusiutuvien lentopolttoaineiden jakeluvelvoite – Nykytila ja vaikutusarvioinnit* (Statsrådets utredning 4/2020, VN/10303/2020).

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 Målsättning

Propositionens huvudsakliga syfte är att göra de ändringar i lagstiftningen om distributionsskyldighet som det nationella genomförandet av bestämmelserna om transportsektorn i RED II förutsätter. I enlighet med målen i RED II bidrar propositionen således till en minskning av koldioxidutsläppen inom transportsektorn. Avsikten är att med förnybara drivmedel främja en minskning av koldioxidutsläppen inom transportsektorn på ett kostnadseffektivt sätt, förbättra bl.a. energidiversifieringen inom transportsektorn och främja innovation, tillväxt och sysselsättning. Syftet med propositionen är att säkerställa att nya drivmedel inkluderas i systemet med distri-

butionsskyldighet på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt, dvs. kostnadseffektivt och med beaktande av de centrala dragen i det befintliga systemet samt en jämlik behandling av olika aktörer. Syftet med propositionen är dessutom att säkerställa att systemet med distributionsskyldighet även i fortsättningen är ett kostnadseffektivt och administrativt sett lätt sätt att minska utsläppen från transportsektorn.

4.2 De viktigaste förslagen

Genom ändringen av lagen om distributionsskyldighet föreskrivs det om en utvidgning av tillämpningsområdet för det gällande nationella systemet med distributionsskyldighet till att omfatta nya drivmedel och genomförs bestämmelserna om transportsektorn i RED II nationellt. Samtidigt ändras lagens rubrik så att den beskriver det utvidgade tillämpningsområdet: lag om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport.

Genom den föreslagna ändringen av lagen om distributionsskyldighet föreskrivs att distributionsskyldigheten ska omfatta biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung. I fortsättningen kan en distributör alltså fullgöra sin distributionsskyldighet förutom med biodrivmedel också med biogas och förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung. Dessutom föreslås det att tilläggsskyldigheten i lagen om distributionsskyldighet ändras så att en distributör i fortsättningen ska kunna fullgöra skyldigheten också med biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan eller med förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung. I lagen föreslås dessutom bestämmelser om en ny skyldighet att uppfylla minimiandelen i fråga om biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan, genom vilken det säkerställs att tilläggsskyldigheten i RED II i fråga om avancerade biodrivmedel och biogas fullgörs nationellt. I propositionen föreslås dock inga ändringar i nivåerna på distributions- eller tilläggsskyldigheten.

I och med att distributionsskyldigheten utvidgas föreslås det i lagen separata bestämmelser om att distributörer av flytande och gasformiga drivmedel omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagens tillämpningsområde för distributörernas del ska alltså fastställas utifrån den mängd drivmedel som distributören levererar till konsumtion under ett kalenderår. I fråga om distributörer av flytande drivmedel föreslås gränsen för tillämpning av distributionsskyldigheten även i fortsättningen vara en miljon liter och i fråga om distributörer av gasformiga drivmedel 9 gigawattimmar. I lagen intas dessutom en möjlighet för distributörer som levererar högst en miljon liter eller 9 gigawattimmar drivmedel till konsumtion att frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten genom ett fastställandeförfarande.

I lagen om distributionsskyldighet föreslås dessutom bestämmelser i enlighet med RED II om den maximala andel av distributionsskyldigheten som får uppfyllas med biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor. Den andel som distributören levererar till konsumtion och som överstiger den maximala andelen beaktas inte när distributionsskyldigheten fullgörs. I fråga om flytande biobränsle föreskrivs om begränsningen i fråga i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja. Dessa bränslens maximala andel av distributionsskyldigheten, som fastställs separat av Energimyndigheten, bestäms utifrån andelen 2020.

Till lagen om distributionsskyldighet fogas också en bestämmelse om den maximala andel av distributionsskyldigheten som får uppfyllas med drivmedel med hög ILUC-risk. I fråga om flytande biobränsle föreskrivs om begränsningen i fråga i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja. Den maximala andelen ska vara bunden till konsumtionen av dessa drivmedel 2019.

I lagen om distributionsskyldighet föreslås också en bestämmelse om en begränsning i enlighet med RED II av andelen biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del B i bilagan till lagen. Andelen får vara högst 1,7 procentenheter av distributionsskyldigheten.

Dessutom åläggs distributörerna en skyldighet att i kommissionens databas föra in uppgifter om transaktioner med förnybara drivmedel samt om drivmedlens hållbarhetsegenskaper.

Till hållbarhetslagen fogas kriterier för minskade växthusgasutsläpp för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung. I den föreslagna lagen om ändring av hållbarhetslagen föreslås dessutom en ny uppgift för Energimyndigheten att årligen på sin webbplats publicera information om geografiskt ursprung och råvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biogas för varje distributör som omfattas av lagen om distributionsskyldighet utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 30 juni 2021. Genom övergångsbestämmelserna i den föreslagna lagen om ändring av lagen om distributionsskyldighet preciseras dock tidtabellen för när nya distributörer och nya drivmedel omfattas av systemet med distributionsskyldighet. Biogas kommer att inkluderas i distributionsskyldigheten från och med den 1 januari 2022 och RFNBO-drivmedel från och med den 1 januari 2023.

4.3 Åland

I 18 och 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) finns bestämmelser om fördelningen av behörigheten mellan riket och landskapet Åland. Den lagstiftning som iakttagandet av bestämmelserna om transportsektorn i RED II förutsätter i landskapet Åland faller enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen för Åland inom landskapets behörighet. Således svarar landskapet Åland för genomförandet av RED II inom landskapet.

4.4 De huvudsakliga konsekvenserna

4.4.1 Bakgrund till konsekvensbedömningen

Konsekvensbedömningen har koncentrerats på att bedöma konsekvenserna av de nu föreslagna ändringarna i förhållande till gällande lagstiftning. Således har de övergripande konsekvenserna av lagstiftningen om distributionsskyldighet inte bedömts i denna proposition. I regeringspropositionen föreslås det t.ex. inga ändringar i de nivåer på distributionsskyldigheten som anges i 5 §, och propositionen har således inga betydande konsekvenser t.ex. i fråga om utsläppen. Ändringarna har dock konsekvenser för verksamhetsutövarna och den tekniska utvecklingen. Till de viktigaste ändringarna hör att inkludera nya drivmedel i distributionsskyldigheten samt att införa andelsbegränsningar i fråga om vissa råvaror.

Distributionsskyldigheten har tillsammans med beskattningen visat sig vara ett effektivt sätt att minska utsläppen från vägtrafiken och främja den nationella produktionen av biodrivmedel. En central princip i regleringen har varit ett så enkelt och stabilt styrmedel som möjligt för att uppnå högsta möjliga investeringssäkerhet. Att minimera osäkerheten i fråga om regleringen är ett viktigt sätt att öka investeringssäkerheten inom sektorn för förnybara drivmedel för transport, där investeringarna är stora och ny produktionsteknik fortfarande är förenad med betydande risker.

4.4.2 Ekonomiska konsekvenser

En utvidgning av systemet med distributionsskyldighet så att skyldigheten kan fullgöras också med biogas och förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung ökar de distributionsskyldigas möjligheter att fullgöra sina skyldigheter. På systemnivå ökar ändringsförslaget således kostnadseffektiviteten och minskar eventuellt beroende av enskilda drivmedel eller bränsleleverantörer. Eftersom propositionen inte innehåller någon höjning av nivåerna på distributionsskyldigheten, väntas kostnaderna för systemet sjunka på längre sikt jämfört med utvecklingen enligt den gällande lagen.

Även priset på biogas inklusive skatter är klart lägre än priserna på flytande biobränslen. Andelen biogas bedöms dock förbli liten i förhållande till den totala användningen av biodrivmedel i vägtrafik, vilket innebär att den kostnadsänkande effekt som den har när det gäller distributionsskyldigheten förblir relativt liten.

I fråga om förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung har konsekvenserna bedömts utifrån utvecklingen av elektrobränslen, eftersom elektrobränslen bedöms vara den viktigaste kategorin förnybara drivmedel om tas i bruk och som inte baserar sig på biomassa. En mer omfattande produktion av elektrobränslen beräknas inte kunna inledas förrän i slutet av detta årtionde och användningen kommer att kommersialiseras efter 2030, vilket gör det svårt att bedöma deras inverkan på kostnadsnivån i detta skede.

Kostnader för slutanvändare

Det behov att beskatta biogas för transportändamål som följer av utvidgningen av distributionskyldigheten kommer enligt skattegrunderna för 2020 att höja priset på fordonsgas med i genomsnitt ca 0,03 euro och priset på ren biometan med ca 0,08 euro per liter bensinekvivalent. Utifrån priserna uppskattas det värde på biogas som en distributör får vid försäljning av en drivmedelsandel som överskrider distributionsskyldigheten till en annan distributör för att fullgöra dennes distributionsskyldighet, för närvarande till ca 0,5–0,6 euro per liter bensinekvivalent när det gäller 2020 års skyldighet. I sådana fall överkompenseras sannolikt den skattebörda som beskattningen av ren biometan medför med det ovan avsedda värdet, varvid pumppriset på biometan kunde hållas klart lägre än priset på övriga bränslen, eller alternativt kunde grossistvärdet på biometan avsevärt stiga. Om värdet vid försäljning av en andel till en annan distributör för att fullgöra dennes distributionsskyldighet är högt kan detta i praktiken möjliggöra en hög bioandel i fordonsgas, varvid också fordonsgas blir mera lockande som drivkraft i synnerhet inom den tunga vägtrafiken i och med att drivmedelspriset är konkurrenskraftigt.

När det gäller elektrobränslen är det svårt att göra bedömningar av konsekvenserna. För närvarande uppskattas kostnaderna för dem vara ungefär dubbelt så höga som kostnaderna för avancerade biodrivmedel. Det antas att elektrobränslen inte kan kommersialiseras förrän deras prisnivå är konkurrenskraftig i förhållande till motsvarande biodrivmedel och biogas. Detta kunde ske kring 2030, vilket innebär att de före detta åtminstone inte anses ha någon sänkande effekt på pumppriserna i Finland. När elektrobränslen kommer ut på marknaden kommer deras produktionskostnader och priser sannolikt att ligga på samma nivå som produktionskostnaderna för och priserna på avancerade biodrivmedel. Enligt lagförslaget är det möjligt att med elektrobränslen fullgöra den nationella tilläggsskyldighet som gäller avancerade förnybara drivmedel, vilket också förbättrar elektrobränslenas konkurrenskraft på grund av en högre alternativkostnad.

Allmänt tagen kan det bedömas att trycket på att höja priserna kan minskas genom utvidgningen av systemet med distributionsskyldighet till nya drivmedel. Utvidgningen ändrar inte genast drivmedlens relativa konkurrenskraft eller inbördes prissförhållanden. När nivåerna på distributionsskyldigheten stiger fram till 2030 kan gasens relativa konkurrenskraft bli bättre, eftersom de ökade mängderna biodrivmedel kommer från s.k. drop in-biodrivmedel, vars prispremier är högst av alla i jämförelse med fossila bränslen. Förnybara drivmedel är dock globala nyttigheter och prisnivåerna påverkas således i högre grad än av nationella system av andra länders styrmedel, utvecklingen av den globala produktionsanläggningskapaciteten och prisutvecklingen för alternativa bränslen. Också det sannolika behovet att öka andelen förnybar energi inom transportsektorn på global nivå och inom EU samt särskilt förslaget att luft- och sjöfarten ska omfattas av regleringen kommer att öka efterfrågan på förnybara drivmedel och medföra ett tryck på att höja priserna.

Vid beredningen av distributionsskyldigheten i fråga om biodrivmedel 2021–2030 i samband med regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om främjande av användningen av biobrännolja och till lagar om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport och 2 § i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen (RP 199/2018 rd) utreddes vilka effekter en distributionsskyldighet på 30 procent i fråga om biodrivmedel har på priserna för slutförbrukarna. Då bedömdes det att distributionsskyldighetens direkta inverkan på det genomsnittliga priset på bränsleblandningar, i enlighet med målriktlinjerna i energi- och klimatstrategin, utifrån olika prognoser om priset på bränslefraktionerna kommer att ligga mellan -3 procent och +14 procent 2030. Enligt prognosen om de genomsnittliga priserna beräknas den direkta kostnadseffekten i enlighet med målriktlinjerna vara ca +7 procent. Vilka de direkta kostnadsförändringarna blir varierar avsevärt beroende på i vilken utsträckning olika biodrivmedel inblandas i helheten varje år och på utvecklingen av antalet elbilar. Avsikten är att dessa granskningar ska uppdateras innan eventuella framtida höjningar av nivåerna på distributionskyldigheten görs.

Konsekvenser för distributörer

I och med att distributionsskyldigheten utvidgas föreslås det separata bestämmelser om distributionsskyldigheten för distributörer av flytande och gasformiga drivmedel utifrån den mängd drivmedel som distributören årligen levererar till konsumtion. I den föreslagna lagen ingår förutom bestämmelser om en s.k. obligatorisk distributionsskyldighet också bestämmelser om en möjlighet att frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten. Möjligheten att frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten kommer sannolikt inte att leda till någon betydande förändring av antalet distributörer av flytande drivmedel. Det är svårt att uppskatta det framtida antalet distributörer av gasformiga drivmedel, eftersom det inte ännu är känt hur t.ex. biogasproducenterna ämnar utnyttja distributionsskyldigheten, dvs. i praktiken vem som sköter den egentliga distributionen av biogas för transportändamål med avseende på systemet med distributionsskyldighet. Under de senaste åren har det i Finland tillkommit ca 10 stora produktionsanläggningar för biometan som producerar mer än 10 GWh per år. Av dessa ägs flera av samma verksamhetsutövare. För närvarande används endast en del av produktionen vid dessa anläggningar för transportändamål.

Propositionen har inga betydande konsekvenser för de nuvarande distributörernas kostnader. Distributörerna skaffar förnybara drivmedel huvudsakligen på den internationella marknaden och överför kostnaderna för dem till slutkonsumenternas priser. I och med utvidgningen av distributionsskyldigheten utvidgas det utbud av förnybara drivmedel som står till distributörernas förfogande. Särskilt utvidgningen av distributionsskyldigheten till att omfatta biogas ger också distributörer av flytande drivmedel möjlighet att utnyttja biogas för att fullgöra sin skyldighet

genom att ingå avtal med biogasdistributörer. På motsvarande sätt kan biogasdistributörer använda biogas som överskrider procentsatsen enligt distributionsskyldigheten för att mot ersättning fullgöra en annan distributörs skyldighet. Detta värde som uppkommer vid försäljning av en andel till en annan distributör för att fullgöra dennes distributionsskyldighet kan enligt AFRY:s uppskattningar till och med fördubbla värdet på biogas, vilket innebär att dess effekt är klart större än den effekt som skatt på biogas har.

Det är för närvarande svårt att bedöma konsekvenserna av att elektrobränslen inkluderas i distributionsskyldigheten, men om deras kostnadsnivå utvecklas gynnsamt kan de ge betydande affärsmöjligheter. När det gäller elektrobränslen är det inte sannolikt att det under de närmaste åren kommer att uppstå ett betydande antal nya distributionsskyldiga.

De nya begränsningarna i fråga om livsmedels- och foderråvaror samt använt stekfett och animaliskt fett kan i princip öka distributörernas kostnader i framtiden, om dessa råvaror måste ersättas med dyrare biodrivmedelsalternativ när nivåerna på distributionsskyldigheten höjs. De föreslagna begränsningarna står dock i proportion till den totala användningen av förnybara drivmedel och de föreslagna maximala andelarna motsvarar i stort sett deras nuvarande andel i Finland, vilket innebär att konsekvenserna som helhet betraktat knappast blir särskilt betydande. Eftersom de biodrivmedel som produceras av livsmedels- och foderråvaror och som distribueras i Finland i regel importeras från utlandet, har begränsningarna inga nämnvärda konsekvenser för den inhemska produktionen.

Lagförslagets konsekvenser i fråga om de nuvarande distributörernas administrativa börda och kostnaderna för den bedöms vara små. Det uppstår i någon mån tilläggskostnader för distributörerna till följd av de ökade rapporteringsskyldigheterna, särskilt skyldigheten att till kommissionens databas lämna uppgifter om alla partier biodrivmedel och biogas som levererats till konsumtion. I fråga om de nya distributörer som kommer att omfattas av distributionsskyldigheten bedöms den administrativa bördan och kostnaderna för den vara skäligen. Tyngdpunkten ska snarare ligga på att visa att drivmedlen uppfyller hållbarhetskriterierna än på att fullgöra skyldigheterna i anslutning till förvaltningen av systemet med distributionsskyldighet, såsom rapporteringsskyldigheten. Eftersom många anläggningar som producerar biogas för transportändamål redan separat har ålagts en skyldighet att visa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda i beslutet om investeringsstöd för anläggningen i fråga, medför distributionsskyldigheten i praktiken ingen ny skyldighet för biogasproducenterna. Avsikten är att det fastställandeförfarande som avses i 3 a § i lagförslaget, genom vilket distributören frivilligt kan ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten, ska genomföras på ett administrativt enkelt sätt.

Konsekvenser för produktionsanläggningsprojekt och den tekniska utvecklingen

Enligt bedömningen ovan kommer värdet på biogas för transport att öka betydligt i och med distributionsskyldigheten. Detta bedöms ha en positiv inverkan på lönsamheten för produktionsanläggningsprojekt för biogas och därmed göra dessa projekt mer attraktiva. Därigenom kan också behovet av investeringsstöd minska i framtiden. En förbättrad lönsamhet och ett ökat antal projekt kan ha en indirekt positiv inverkan på utvecklingen och ibruktagandet av ny teknik för biogas samt på en mer omfattande användning av råvaror som ännu inte används i särskilt stor utsträckning.

För närvarande baserar sig frågan om huruvida investeringsstöd som beviljats biogasanläggningar är förenliga med den inre marknaden i första hand på kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, den s.k. *allmänna gruppundantagsförordningen*, och

på bestämmelserna i kapitel III avsnitt 7 i förordningen, som gäller stöd till miljöskydd. Enligt artikel 41.3 i den allmänna gruppundantagsförordningen får stöd inte beviljas för biobränslen som är föremål för en leverans- eller inblandningsskyldighet. När biogas inkluderas i distributionsskyldigheten förutsätts en separat anmälan till kommissionen för bedömning av om stödet i fortsättningen är förenligt med den inre marknaden och därmed också av eventuella ändringar i de nuvarande investeringsstödsprogrammen, såsom en granskning av de högsta stödnivåerna.

Såsom det konstateras ovan är produktionstekniken för elektrobränslen fortfarande dyr och dessa bränslen har en betydligt högre prisnivå än fossila och biobaserade bränslen. Genom att inkludera elektrobränslen i distributionsskyldigheten kan man skapa en efterfrågan på dem för en lång tid framöver och på så sätt minska marknadsrisken samt uppmuntra företagen att investera i forskning och utveckling samt i kommersiella produktionsanläggningar. Ett nationellt godkännande av att elektrobränslen också omfattas av tilläggsskyldigheten och därmed jämföras med avancerade biodrivmedel stärker efterfrågan och värdet på dem i framtiden, eftersom det spektrum av drivmedel som godkänns för tilläggsskyldigheten är tämligen begränsat.

Enligt AFRY:s utredning om utvecklandet av systemet med distributionsskyldighet kan den nationella kapaciteten för produktion av biodrivmedel öka så att den totala kapaciteten är ca 1 Mt 2025. Den inhemska produktionen av biodrivmedel överskrider då den efterfrågan som distributionsskyldigheten kräver. En stor del av råvarorna kommer att basera sig på import. Marknaden för biodrivmedel är dock global och således kan biodrivmedel som produceras i Finland också säljas till andra marknadsområden. Även biogas kan säljas i kondenserad form eller via en överföringsförbindelse till andra länder.

4.4.3 Miljökonsekvenser

EU:s energi- och klimatpolitik består av tre sektorslagstiftningar som kompletterar varandra: utsläppshandeln, ansvarsfördelningssektorn och LULUCF-sektorn. Enligt de allmänna beräkningsreglerna i RED II är koldioxidutsläppen från hållbara biodrivmedel som används noll, eftersom utsläpp som uppstår vid förbränningen av dem redan beaktas inom LULUCF-sektorn som ändringar i kollagren. Inom ansvarsfördelningssektorn minskar användningen av biodrivmedel därmed koldioxidutsläppen fullt ut inom transportsektorn.

På nationell nivå har Finland förbundit sig att minska utsläppen från inhemska transporter med minst 50 procent fram till 2030 jämfört med 2005 års nivå. Man har kommit överens om målen för minskning av utsläppen från inhemska transporter i den nationella energi- och klimatstrategin (2016), i den klimatpolitiska planen på medellång sikt (Kaisu, 2017) samt i statsminister Marins regeringsprogram (2019). År 2005 uppgick växthusgasutsläppen från inhemska transporter till ca 12,7 miljoner ton, vilket innebär att utsläppen 2030 bara får uppgå till ca 6,35 miljoner ton.

Enligt den gällande lagstiftningen ska 30 procent av alla (flytande) drivmedel som säljs för transportändamål vara biodrivmedel 2030. Vid kommunikationsministeriet fanns en arbetsgrupp till stöd för beredningen av färdplanen för fossilfria transporter. I arbetsgruppens slutrapport, som publicerades den 27 oktober 2020, bedöms att vägtrafiken använder energi motsvarande ca 42 terawattimmar (TWh) 2030 och att fossila bränslen motsvarande ca 12,6 TWh ersätts med biodrivmedel 2030. För närvarande är den totala energianvändningen inom vägtrafiken ca 46 TWh per år. Enligt slutrapporten är uppskattningen i grundprognosen för växthusgasutsläppen från transporterna att biodrivmedel minskar utsläppen med ytterligare ca 1,8 miljoner ton 2030.

Utvidgningen av distributionsskyldigheten till gas och elektrobränslen kommer sannolikt inte att ha någon betydande inverkan på koldioxidutsläppen från transportsektorn. Elektrobränslena kommer eventuellt att ersätta biodrivmedel på längre sikt, men denna övergång inverkar inte på den totala mängden förnybara drivmedel och därmed inte heller på koldioxidutsläppen. I nuläget, när gas inte omfattas av distributionsskyldigheten, ökar den biometan som används för transportändamål den totala mängden biodrivmedel så att den överstiger den mängd flytande biodrivmedel som distributionsskyldigheten medför. När fordonsgas börjar omfattas av skyldigheten och andelen biometan överstiger 30 procent, kommer den andel som överstiger skyldigheten i praktiken att minska användningen av flytande biodrivmedel medan den totala mängden biodrivmedel är konstant.

Effekten på minskningen av växthusgasutsläppen bedöms dock vara rätt liten. I den reviderade prognosen för växthusgasutsläpp inom vägtrafiken för 2030 antas det den totala mängden fordonsgas uppgår till 83 ktoe, varav 45 procent är biometan (37 ktoe). Enligt AFRY:s utredning om en utvidgning av distributionsskyldigheten innebär det om gas inkluderas i distributions-skyldigheten och den totala distributionsskyldigheten fortfarande är 30 procent att man går miste om en utsläppsminskning på 0,04 miljoner ton när andelen biometan i gasen är 45 procent. Om andelen biometan är 100 procent, går man miste om en utsläppsminskning på 0,17 miljoner ton.

Statsrådet bereder just nu under ledning av arbets- och näringsministeriet en ny klimat- och energistrategi i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Marins regering. Strategin bereds samordnat med den klimatpolitiska planen på medellång sikt. Den klimatpolitiska planen på medellång sikt samordnas av miljöministeriet och i den fastställs de nya politikåtgärderna inom ansvarsfördelningssektorn utanför EU:s utsläppshandelssystem. Om det vid beredningen framkommer behov av att öka mängden förnybara drivmedel inom transportsektorn, ska en höjning av nivån på distributionsskyldigheten bedömas på nytt.

Utöver att minska utsläppen från transporter kan förnybara drivmedel också ha andra positiva konsekvenser för miljön. Särskilt inhemsk produktion av biogas möjliggör t.ex. återvinning av näringsämnen och organiskt material samt andra utsläppsminskningar som hänför sig till jordbruket och avfallshanteringen. Någon omfattande bedömning av dessa konsekvenser har dock inte ingått i beredningen av denna proposition. Det kommer att vidtas flera åtgärder i fråga om biogas och återvinning av näringsämnen och därför är det i fråga om dem svårt att bedöma vilka konsekvenser just distributionsskyldigheten har i denna helhet.

4.4.4 Konsekvenser för myndigheterna

Propositionen antas inte ha några betydande konsekvenser för myndigheternas verksamhet. Beslut om överföringen av tillsynsbehörigheten i fråga om lagen om distributionsskyldighet från Skatteförvaltningen till Energimyndigheten fattades i samband med den senaste ändringen av lagen om distributionsskyldighet hösten 2020 (lag om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (802/2020)). Då bedömdes det att tillsynen enligt lagen om distributionsskyldighet innebär att Energimyndigheten behöver ungefär två månadsverken i det skede då uppgifter överförs och i fortsättningen ungefär ett månadsverke när skötseln av uppgifterna har normaliserats. De nya distributionsskyldiga, dvs. biogasdistributörerna, bedöms medföra ett resursbehov av ungefär samma storlek. I fortsättningen när skötseln av uppgifterna har normaliserats kommer alltså Energimyndigheten att behöva sammanlagt ungefär två månadsverken per år för tillsynen, inbegripet det fastställandeförfarande som avses i föreslaget till 3 a §.

Energimyndighetens uppgiftsmängd kommer att öka betydligt i och med genomförandet av RED II. Tilläggsresurserna har bedömts i samband med den ändring av hållbarhetslagen som ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om biodrivmedel och flytande bibränslen (RP 70/2020 rd) och genom vilken bestämmelserna om hållbarhetskriterier i RED II genomfördes. I samband med den senaste ändringen av lagen om distributionsskyldighet, som ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport och av vissa andra lagar (RP 134/2020 rd), bedömdes att de behov av tilläggsresurser som följer av ändringen kan tillgodoses genom en omfördelning av resurserna och genom utnyttjande av de resurser som inriktats på genomförandet av ovan nämnda bestämmelser om hållbarhetskriterier. Detsamma bedöms gälla den revidering av lagstiftningen om distributionsskyldighet som nu behandlas. Energimyndighetens resursläge ska dock granskas i fortsättningen för att säkerställa ett effektivt verkställande av den nya regleringen i synnerhet med beaktande av kommissionens framtida delegerade akter och genomförandet av dem samt eventuella nya tillsynsuppgifter som de medför för Energimyndigheten.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Medlemsstaternas handlingsutrymme

RED II gör det möjligt att fullgöra skyldigheterna i fråga om förnybar energi inom transportsektorn med flera drivmedel och energikällor som inte ingår i Finlands nuvarande system med distributionsskyldighet. Till dessa hör biogas (biometan), förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung (huvudsakligen s.k. elektrobränslen), återvunna kolbaserade bränslen och el för transport. Direktivet ger även mer allmänt medlemsstaterna möjlighet att undanta, eller göra skillnad mellan, olika bränsledistributörer och olika energibärare.

Återvunna kolbaserade bränslen och el för transport

I samband med beredningen har man bedömt möjligheten att inkludera återvunna kolbaserade bränslen och el för transport i distributionsskyldigheten. Återvunna kolbaserade bränslen är inte förnybara och kan därför inte räknas med i unionens övergripande mål för förnybara energikällor eller i medlemsstaternas nationella bidrag, men en medlemsstat kan om den så önskar med dem uppfylla den minimiandel inom transportsektorn som avses i artikel 25.1 i RED II. Eftersom återvunna kolbaserade bränslen baserar sig på fossilt kol anses de inte ge nollutsläpp inom transportsektorn. Det är därför inte motiverat att inkludera dessa bränslen i distributionskyldigheten, eftersom de inte minskar utsläppen från vägtrafiken i Finland. Behovet av styrmedel ökar främst på grund av främjandet av cirkulär ekonomi, inte på grund av en minskning av utsläppen inom transportsektorn.

I utsläppsbalansen för transportsektorn anses el som används i bilar alltid ha nollutsläpp. Detta innebär att det med tanke på koldioxidbalansen inom transportsektorn inte spelar någon roll varifrån den el som används kommer (el som producerats med fossil energi, kärnenergi eller förnybar energi). En utvidgning av distributionsskyldigheten så att den omfattar förnybar el för transport skulle således inte medföra några (kalkylerade) utsläppsvinster, och det föreslås inte att el för transport inkluderas i distributionsskyldigheten. Distributionsskyldigheten lämpar sig inte heller i övrigt för främjande av elfordon, och det finns redan flera andra styrmedel för främjande av dem, såsom anskaffningsstöd för renodlade elbilar, stöd för byggande av laddningsinfrastruktur och bindande CO₂-gränsvärden för biltillverkare.

I fråga om el för transport skulle det också vara problematiskt att fastställa distributören. Personbilar laddas överlag mest antingen hemma eller på arbetsplatserna, och endast en bråkdel vid de för allmänheten tillgängliga laddningsstationerna. Laddningstjänster för allmänheten tillhandahålls bl.a. av energibolag, köpcenter, servicestationskedjor och särskilda laddoperatörer. Om el för transport inkluderas i distributionsskyldigheten behövs det dessutom en fullständig strukturomvandling i systemet med distributionsskyldighet, eftersom det borde förnyas så att det baserar sig på certifikat.

Med anledning av det som konstaterats ovan har man i propositionen inte inkluderat återvunna kolbaserade bränslen och el för transport i systemet med distributionsskyldighet.

Begränsning av distributionsskyldigheten till låginblandade drivmedel

I samband med beredningen bedömdes också ett alternativ av svensk modell, där distributions-skyldigheten endast gäller låginblandade drivmedel. Förnybara drivmedel som säljs i höginblandad eller ren form till slutanvändarna skulle däremot inte omfattas av skyldigheten, utan användningen av dem kunde basera sig på användarnas frivillighet. Användningen av dem kunde stödjas genom lägre beskattning. Syftet med modellen är att ge konsumenterna möjlighet att på eget initiativ påverka användningen av förnybara drivmedel. I det nuvarande systemet ligger användningen av förnybara drivmedel genom distributörernas försorg på den nivå som distributionsskyldigheten anger, oberoende av användarnas val av drivmedel.

Det finns dock flera problem med en sådan modell. Det blir svårare att förutse de utsläppsminskningar som förnybara drivmedel medför jämfört med nuläget, eftersom den mängd som används delvis blir beroende av konsumenternas val. AFRY bedömer i sin utredning att det finns ett tryck på att höja t.ex. pumppriserna på ren HVO 100 förnybar diesel med ca 45 cent/l, när dess värde vid försäljning av en andel till en annan distributör för att fullgöra dennes distributionsskyldighet går förlorat som en följd av att distributören inte längre omfattas av distributionsskyldigheten. Det är uppenbart att det i fråga om höginblandade förnybara drivmedel skulle krävas en betydande skattesänkning eller skattefrihet för att användarna ska överväga att övergå till dem. Detta skulle minska statens skatteinkomster och samtidigt med jämna mellanrum kräva EU:s godkännande av statligt stöd i fråga skattesänkningarna, vilket blir ytterligare en osäkerhetsfaktor i användningen av förnybara drivmedel. Modellen skulle också utgöra ett hinder för t.ex. förslaget att inkludera biogas i distributionsskyldigheten. När det gäller ren biogas skulle det vara nödvändigt att fortsätta med nuvarande praxis, dvs. att användningen av den är beroende av konsumenternas val och att producenterna och distributörerna inte kan dra nytta av biogasens värdeökning till följd av handel mellan distributörerna. Med denna typ av handel avses här handel mellan två distributörer där distributörerna sinsemellan avtalar om att den ena distributionsskyldiga aktörens distributionsskyldighet fullgörs mot ersättning. De nämnda problemen och osäkerhetsfaktorerna i anslutning till systemet i fråga har ansetts vara så betydande att det inte har ansetts motiverat att ändra det nuvarande systemet med distributionsskyldighet på det sätt som beskrivs ovan.

Sjöfart och luftfart

RED II gör det möjligt att beakta förnybara drivmedel som används inom sjöfarten och luftfarten vid beräkningen av en medlemsstats minimiandel förnybar energi inom transportsektorn. För sådana förnybara drivmedel, med undantag av sådana som framställts av livsmedels- och fodergrödor, kan en koefficient på 1,2 tillämpas vid beräkningen av deras energiinnehåll. Bio-drivmedel som används i internationell sjöfart och luftfart har dock ingen minskande inverkan på Finlands växthusgasutsläpp.

Som det konstaterats tidigare är distributionsskyldigheten i Finland rätt tydlig och enkel till sin verksamhetsprincip. Målet är att minska utsläppen från vägtrafiken på ett kostnadseffektivt och teknikneutralt sätt. Med beaktande av att en distributionsskyldighet på 30 procent inom vägtrafiken i sig är tillräcklig för att uppfylla målet i RED II om 14 procent förnybar energi inom transportsektorn är det inte ändamålsenligt att utvidga det nuvarande systemet med distributionsskyldighet till att gälla sjöfart och luftfart. Metoderna för att minska utsläppen från sjöfart och luftfart och eventuella distributionsskyldigheter inom dem ska bedömas separat från distributionsskyldigheten inom vägtrafiken. Med anledning av det som konstaterats ovan ingår sjöfart och luftfart inte i propositionen.

5.2 Handlingsmodeller som planeras eller används i andra medlemsstater

Sverige

I Sverige har det satts upp ett nationellt mål som innebär att växthusgasutsläppen från transporter ska minska med 70 procent senast 2030 jämfört med 2010 års nivå. I Sverige är andelen biodiesel av den totala användningen av diesel ca 26 procent, varav ca 6 procent är FAME, dvs. första generationens växtoljebaserad biodiesel, och 20 procent HVO, dvs. andra generationens förnybar diesel. Andelen biodrivmedel i bensen är ca 6 procent.

Sveriges huvudsakliga styrmedel för att öka efterfrågan på biodrivmedel är den reduktionsplikt som gäller drivmedelsleverantörer och som trädde i kraft den 1 juli 2018. Den ingår i en mer omfattande reform kallad bränslebytet som också inbegriper ändringar i beskattningen av bensen och diesel. Bestämmelser om reduktionsplikten finns i lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensen och dieselbränslen.

I praktiken är reduktionsplikten en koldioxidviktad inblandningsskyldighet. Drivmedelsleverantörer måste blanda in biodrivmedel i bensen och diesel. Inblandningsskyldigheten baserar sig dock inte på mängden biodrivmedel utan på drivmedlets livscykelutsläpp. Biodrivmedlens livscykelutsläpp beräknas i enlighet med direktivet om förnybar energi. Den andel biodrivmedel som krävs av den totala mängden drivmedel beror på biodrivmedlets livscykelutsläpp. Lägre livscykelutsläpp innebär att en mindre andel krävs.

Reduktionsplikten gäller låginblandad diesel och bensen. För låginblandade biodrivmedel som omfattas av reduktionsplikten gäller samma energi- och koldioxidskatter som för fossila bränslen. Höginblandade biodrivmedel, såsom HVO100, FAME100, E85 och ED95 samt biogas omfattas inte av reduktionsplikten. Höginblandade biodrivmedel är befriade från skatt, och Europeiska kommissionen har genom sitt beslut om statligt stöd godkänt skattefriheten till utgången av 2021.

År 2020 var reduktionsplikten 4,2 procent för bensen och 21 procent för diesel. Detta innebär att drivmedelsleverantören för varje kalenderår ska se till att utsläppen av växthusgaser från den reduktionspliktiga energimängden jämfört med utsläppen från motsvarande energimängd fossil bensen eller fossilt dieselbränsle minskar med ovannämnda procentsats. I praktiken ska alltså livscykelutsläppen från bensen och diesel som omfattas av reduktionsplikten beroende på drivmedlet vara 4,2 eller 21 procent lägre än från fossila bränslen. Reduktionen uppnås genom att en tillräcklig mängd biodrivmedel inblandas i bensen och diesel som levereras. Sveriges regering har för avsikt att höja reduktionsplikten för bensen till 28 procent 2030 och reduktionsplikten för diesel till 66 procent.

Sanktionen om reduktionsplikten inte uppfylls är en avgift på 4–5 kronor i förhållande till det antal kilogram koldioxidekvivalenter som saknas för att reduktionsplikten ska vara uppfylld.

Flygbränslen har tidigare inte omfattats av reduktionsplikten, men reduktionsplikt införs för dem från och med ingången av 2021. Sveriges regering har meddelat att den har för avsikt att höja reduktionsplikten inom luftfarten till 0,8 procent 2021 och 27 procent 2030. Marina bränslen omfattas inte av reduktionsplikten, men regeringen låter göra en utredning om hur utsläppen kan minskas inom sjöfarten.

I Sverige hade genomförandet av RED II när det gäller regleringen av transportsektorn inte ännu avslutats när denna proposition bereddes. Sverige anser dock att det redan nu uppfyller de krav som gäller transportsektorn i artiklarna 25–27 i RED II, eftersom dess reglering är strängare än vad som föreskrivs i direktivet. Sverige har övervägt att inkludera RFNBO-drivmedel i reduktionsplikten.

Danmark

I Danmark har det funnits en inblandningsskyldighet för väg- och spårtrafiken sedan 2010. Bestämmelser om inblandningsskyldigheten finns i biobrändstofloven. År 2020 är inblandningsskyldigheten 7,6 procent biodrivmedel och den gäller bensen, diesel och gas. På avancerade biodrivmedel och s.k. andra generationens biodrivmedel tillämpas dubbelräkning, vilket innebär att man enbart med dessa biodrivmedel kan fullgöra inblandningsskyldigheten med en inblandningsandel på 3,8 procent. Dessutom ska 0,15 procent av de drivmedel som säljs vara avancerade biodrivmedel.

Danmark har för avsikt att hålla inblandningsskyldigheten på 7,6 procent också 2021, och planen är att inblandningsskyldigheten för avancerade biodrivmedel höjs till 0,3 procent. Skyldigheten för bränsledistributörer att minska växthusgasutsläppen under hela livsryklenn ligger 2020 i Danmark på den nivå som förutsätts i EU:s bränslekvalitetsdirektiv, dvs. på 6 procent jämfört med 2010.

När denna proposition bereddes hade Danmark inte satt upp något officiellt mål för andelen förnybar energi inom transportsektorn för 2030. Enligt en uppskattning som Energistyrelsen i Danmark publicerade sommaren 2020 uppnås en andel på 19 procent förnybar energi inom transportsektorn 2030 även utan ny reglering. Enligt Energistyrelsens uppskattning kommer den kalkylerade andelen förnybar energi inom transportsektorn i Danmark att öka dels som en följd av det ökade antalet elbilar och elektrifieringen av järnvägarna, dels som en följd av användningen av de faktorer som ingår i beräkningsreglerna i RED II.

Någon procentandel för avancerade biodrivmedel 2030 hade inte heller ännu fastställts. I Danmark finns det planer på att RFNBO-drivmedel ska omfattas av inblandningsskyldigheten. Danmark har inte haft några planer på att inkludera andra transportformer, såsom luft- och sjöfart, i inblandningsskyldigheten.

6 Remissvar

Utkastet till proposition var på remiss från den 21 december 2020 till den 5 februari 2021 i webbtjänsten utlåtande.fi. Yttranden begärdes av följande remissinstanser: kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Energimyndigheten, Försörjningsberedskapscentralen, Konkurrens- och konsumentverket, Skatteförvaltningen, Automobilförbundet rf, Bilimportörerna och -industrin rf, Bioenergi rf,

Finlands näringsliv rf, Finsk Energiindustri rf, Linja-autoliitto ry, Naturresursinstitutet, Villmanstrand-Lahtis tekniska universitet (LUT), Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Skogsindustrin rf, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Finlands Transport och Logistik SKAL rf, Finlands naturskyddsförbund rf, Finlands miljöcentral, Teknologiska forskningscentralen VTT, Teknologiindustrin rf samt av nuvarande och eventuella framtida aktörer som omfattas av distributionsskyldigheten.

Det kom in 37 yttranden. Yttranden lämnades av kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Energimyndigheten, Försörjningsberedskapscentralen, Konkurrens- och konsumentverket, Skatteförvaltningen, Bioenergi rf, Demeca Oy, Ekoenergo Oy, Livsmedelsindustriförbundet rf, Etelä-Savon Energia Oy, Gasum Oy, Villmanstrand-Lahtis tekniska universitet (LUT), Lestijärvi kommun i Kaustby ekonomiska region, Naturresursinstitutet, Logistiikkayritysten Liitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK) ry, Metener Oy, Mikkelin seudun ympäristöpalvelut, Neste Abp, North European Oil Trade Oy, Nurmon Bioenergia Oy, Oy Teboil Ab, P2X Solutions Ab, Finlands Sägindustri rf, St 1 Nordic Ab, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry (SBB), Suomen Kaasuenergia Oy, Suomen Kaasuyhdistys ry, Finlands miljöcentral, Teknologiska forskningscentralen VTT, Tesla Oy och UPM Oyj. Dessutom inkom ett yttrande från en privatperson.

Begäran om remissyttrande och de inkomna yttrandena finns på webbplatsen utlatande.fi och i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod TEM089:00/2019. Ett sammandrag av de yttranden som lämnats via webbplatsen finns i statsrådets tjänst för projektinformation.

I yttrandena förhöll man sig i huvudsak positivt till utkastet till proposition. Remissinstanserna ansåg att det är särskilt värt att understödja att biogas och RFNBO-drivmedel börjar omfattas av tillämpningsområdet för lagen om distributionsskyldighet. En utvidgning av distributionskyldigheten till att omfatta nya drivmedel ansågs öka distributörernas urval av metoder för att fullgöra distributionsskyldigheten. Dessutom sågs möjligheten för distributörer som inte når upp till tillämpningsgränsen att frivilligt ansöka om att omfattas av lagen om distributionsskyldighet som en positiv sak särskilt med tanke på biogasbranschen. I yttrandena framhölls också vikten av tillräckliga myndighetsresurser och användningen av nationella flexibla mekanismer vid fullgörandet av distributionsskyldigheten. Tre remissinstanser förhöll sig kritiska till att inkludera biogas i distributionsskyldigheten. I yttrandena önskades en precisering i synnerhet av definitionerna av distributör av gasformiga drivmedel och leverans till konsumtion. Av yttrandena framgick också ett behov av att förtydliga i synnerhet bestämmelserna om ikraftträdandet av råvarubegränsningarna och begäran om fastställande.

Arbets- och näringsministeriet ordnade den 22 januari 2021 ett möte för intressentgrupperna där utkastet till regeringsproposition presenterades och de föreslagna viktigaste ändringarna i lagstiftningen om distributionsskyldighet gicks igenom.

Utifrån yttrandena preciserades definitionerna i lagförslaget och intogs bestämmelser om möjligheten att avtala om att råvarubegränsningsandelar helt eller delvis överförs för att utnyttjas av en annan distributör. I förslaget till lag om distributionsskyldighet intogs dessutom en övergångsbestämmelse om rapporteringen om råvaruandelsbegränsningarna i fråga om 2021, och specialmotiveringen preciserades. En övergångsbestämmelse som gällde rapporteringen om råvarubegränsningarna intogs också i lagen om distributionsskyldighet för biobrännolja. Även konsekvensbedömningen preciserades till behövliga delar. I fråga om skyldigheten att uppfylla minimiandelen slopades möjligheten i 10 § i utkastet till lagförslag att ansöka om lindring eller slopande av skyldigheten på grund av ett oöverstigligt hinder.

Rådet för bedömning av lagstiftningen gav ett utlåtande om utkastet till proposition den 15 mars 2021 (VN/26291/20202-02). Rådet ansåg i sitt utlåtande att utkastet till regeringens proposition i viss utsträckning följer anvisningarna om konsekvensbedömning av lagförslag och lade fram vissa utvecklingsförslag.

På basis av de rekommendationer som rådet för bedömning av lagstiftningen lade fram i sitt utlåtande kompletterades bedömningen av nuläget och förtydligades målsättningen och de viktigaste förslagen. Dessutom kompletterades och preciserades bedömningen av propositionens konsekvenser i synnerhet i fråga om uppskattningarna av förändringarna i bränslepriserna för slutanvändarna och bedömningen av konsekvenserna för distributörerna.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport

1 §. Lagens syfte. Paragrafen om syftet med lagen om distributionsskyldighet ändras så att den motsvarar det utvidgade tillämpningsområdet.

Syftet med lagen är i fortsättningen att i enlighet med målen och reglerna i RED II främja användningen av förnybara drivmedel för att motorbensin, dieselolja och naturgas ska kunna ersättas i trafiken.

2 §. Definitioner. De centrala begrepp som definieras i bestämmelsen uppdateras till behövliga delar så att de motsvarar definitionerna i artikel 2 i RED II och med beaktande dessutom av de behov som utvidgningen av lagens tillämpningsområde medför.

Med biodrivmedel avses enligt 1 mom. 1 punkten biodrivmedel enligt 4 § 5 punkten i hållbarhetslagen. Definitionen enligt hållbarhetslagen baserar sig på definitionen i artikel 2 andra stycket led 33 i RED II, enligt vilken med biodrivmedel avses vätskeformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål. Också i 1 mom. 2 och 3 punkten föreslås en hänvisning till definitionerna i hållbarhetslagen, vilka baserar sig på bestämmelserna i RED II. Med biogas avses enligt artikel 2 andra stycket led 28 i RED II gasformiga bränslen som framställs av biomassa. Med förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung avses enligt artikel 2 andra stycket led 36 i RED II flytande eller gasformiga bränslen av annat slag än biodrivmedel eller biogas, vilkas energinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa och som används inom transportsektorn. Definitionen av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung tas in i hållbarhetslagen genom det andra lagförslaget i propositionen.

I 1 mom. 4 punkten ingår en definition av förnybara drivmedel. Med förnybara drivmedel avses biodrivmedel enligt 1 mom. 1 punkten, biogas enligt 1 mom. 2 punkten och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung enligt 1 mom. 3 punkten.

Definitionen av motorbensin flyttas till 1 mom. 5 punkten och definitionen av dieselolja till 1 mom. 6 punkten.

Definitionen av naturgas i 7 punkten motsvarar definitionen i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen.

I 1 mom. 8 punkten definieras en distributör av flytande drivmedel och i 1 mom. 9 punkten en distributör av gasformiga drivmedel. Eftersom fastställandet av de distributörer som omfattas av lagens tillämpningsområde i fortsättningen ska grunda sig antingen på mängden flytande

eller mängden gasformiga drivmedel som distributören levererar under ett kalenderår, är det nödvändigt att också ta in separata definitioner för dessa. Definitionen av distributör av flytande drivmedel motsvarar definitionen av distributör i den gällande lagen om distributionsskyldighet. Flytande drivmedel ska inte inbegripa kondenserad gas. Med distributör av gasformiga drivmedel avses en distributör av gasformiga drivmedel som via en eller flera gastankningspunkter levererar gasformiga drivmedel till konsumtion. Gasformiga drivmedel kan vara i både gasform och kondenserad form.

I 1 mom. 10 punkten ingår en definition av distributör. När begreppet distributör används i lagen avses både distributörer av flytande drivmedel enligt 1 mom. 8 punkten och distributörer av gasformiga drivmedel enligt 1 mom. 9 punkten.

Definitionen av leverans till konsumtion flyttas till 1 mom. 11 punkten och kompletteras så att den i enlighet med utvidgningen av tillämpningsområdet för distributionsskyldigheten i fortsättningen också ska gälla gasformiga drivmedel. Med leverans till konsumtion avses i fråga om gasformiga drivmedel leverans av gasformiga drivmedel till konsumtion via en eller flera tankningspunkter. Med gastankningspunkt avses en sådan tankstation som avses i 3 § 4 punkten i lagen om distribution av alternativa trafikbränslen (478/2017). Leverans till konsumtion enligt definitionen möjliggör också samarbete mellan biogasdistributörer och biogasproducenter. Exempelvis mindre aktörer kan, om de så önskar, avtala om samarbete i fråga om distributionen av biogas.

I 1 mom. 12 punkten ingår en definition av avfall och i 1 mom. 13 punkten en definition av restprodukt med hänvisning till definitionerna i hållbarhetslagen, vilka har uppdaterats i samband med genomförandet av RED II.

I 1 mom. 14 punkten ingår en definition av livsmedels- och fodergrödor som överensstämmer med RED II. Enligt artikel 2 andra stycket led 40 i RED II avses med livsmedels- och fodergrödor stärkelserika grödor, sockergrödor eller oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgröda exklusive restprodukter, avfall eller material som innehåller både cellulosa och lignin och mellangrödor, såsom fånggrödor och täckgrödor, förutsatt att användningen av sådana mellangrödor inte medför krav på ytterligare land. Med stärkelserika grödor avses enligt artikel 2 andra stycket led 39 i RED II grödor, framför allt spannmål, oberoende av om det enbart är sådeskornen eller hela växten, t.ex. vad gäller majs, som används, rotfrukter, t.ex. potatis, jordärtskocka, sötpotatis, maniok och jams och stamknölar, t.ex. taro.

I 1 mom. 15 punkten ingår en definition av energiinnehåll. I 2 mom. förtecknas de i 15 punkten avsedda värmevärdena för drivmedel. Bestämmelser om energiinnehållet i drivmedel finns i bilaga III till RED II. Eftersom det efter RES-direktivet inte har gjorts några ändringar i energiinnehållet i de drivmedel som nämns i den gällande lagen, finns det inget behov av att göra ändringar i fråga om dessa drivmedels värmevärden. I artikel 27.1 c i RED II ges dock kommissionen befogenhet att anta delegerade akter för att anpassa energiinnehållet i de drivmedel som anges i bilaga III i enlighet med den tekniska och vetenskapliga utvecklingen. På samprocessad olja (behandlad i ett raffinaderi, samtidigt med fossila bränslen) som har biomassa eller pyrolyserad biomassa som ursprung och som används som ersättning för diesel tillämpas värmevärdet för dieselolja (36 MJ/l). På motsvarande sätt tillämpas på samprocessad olja som har biomassa eller pyrolyserad biomassa som ursprung och som används som ersättning för bensin värmevärdet för motorbensin (32 MJ/l). I RED II fastställs inte något energiinnehåll för naturgas och kondenserad naturgas. I momentet intas därför ett värmevärde för naturgas och kondenserad naturgas. Statistikcentralens bränsleklassificering har använts vid fastställandet av värmevärdet.

Paragrafens gällande 2 mom. blir 3 mom. och momentet ändras så att man i enlighet med utvidgningen av tillämpningsområdet för distributionsskyldigheten i fortsättningen även beaktar de nya drivmedel som omfattas av skyldigheten.

3 §. Distributionsskyldighet och lagens tillämpningsområde. Det föreslås att paragrafen ändras så att det i fortsättningen föreskrivs inte bara om lagens tillämpningsområde i den utan också om distributionsskyldigheten.

Eftersom tillämpningsområdet för distributionsskyldigheten ska omfatta även gasformiga drivmedel föreslås det separata bestämmelser om att distributörer av flytande och gasformiga drivmedel omfattas av lagens tillämpningsområde och om deras distributionsskyldighet. I lagen intas det dessutom en möjlighet för distributörer att frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten. Lagens tillämpningsområde för distributörernas del fastställs också i fortsättningen utifrån den mängd drivmedel som distributören levererar till konsumtion under ett kalenderår.

Enligt 1 mom. ska en distributör av flytande drivmedel som under ett kalenderår levererar mer än en miljon liter flytande drivmedel till konsumtion vara skyldig att leverera förnybara drivmedel till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om distributionsskyldighet. I 2 mom. fastställs på motsvarande sätt gränsen för tillämpning av distributionsskyldigheten för distributörer av gasformiga drivmedel till 9 gigawattimmar gasformiga drivmedel. Detta motsvarar den gräns på en miljon liter som gäller för distributörer av flytande drivmedel (1 miljon liter, dvs. 9,3 gigawattimmar). En distributör av gasformiga drivmedel som under ett kalenderår levererar mer än 9 gigawattimmar gasformiga drivmedel till konsumtion ska alltså vara skyldig att leverera förnybara drivmedel till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om distributionsskyldighet.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om möjligheten för distributörer att frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten. Distributörer av flytande drivmedel som under ett kalenderår levererar minst 100 000 liter men högst en miljon liter flytande drivmedel till konsumtion ska kunna begära att Energimyndigheten fastställer att de omfattas av distributionsskyldigheten. På motsvarande sätt ska distributörer av gasformiga drivmedel som under ett kalenderår levererar minst 1 gigawattimme men högst 9 gigawattimmar gasformiga drivmedel till konsumtion kunna begära att Energimyndigheten fastställer att de omfattas av distributionsskyldigheten. Om Energimyndigheten fastställer att en distributör ska omfattas av distributionsskyldigheten, ska lagen om distributionsskyldighet tillämpas på distributören till alla delar. Begäran om fastställande ska framställas hos Energimyndigheten i enlighet med vad som föreskrivs i 3 a §.

Bestämmelsen om begränsningen av lagens tillämpningsområde i fråga om statens säkerhetsupplag föreslås bli flyttad till 4 mom.

3 a §. Begäran om fastställande samt fastställande. I paragrafen föreslås bestämmelser om det förfarande som ska tillämpas vid fastställandet av att en distributör omfattas av distributionskyldigheten.

Enligt 1 mom. ska en distributör som avses i 3 § 3 mom. framställa en begäran hos Energimyndigheten för fastställande av att distributören omfattas av distributionsskyldigheten. Enligt 2 mom. ska begäran om fastställande framställas senast tre månader före ingången av det år då distributören önskar bli omfattad av distributionsskyldigheten.

I 3 mom. föreskrivs om kraven på innehållet i begäran om fastställande. I begäran om fastställande ska distributören lämna för myndighetsprövningen nödvändiga uppgifter om distributörens affärsverksamhet, en uppskattning av den mängd drivmedel som levereras till konsumtion samt en beskrivning av hur hållbarheten hos de förnybara drivmedlen visas.

Enligt 4 mom. ska Energimyndigheten fastställa att en distributör omfattas av distributionsskyldigheten, om det i begäran om fastställande har visats att de förutsättningar som anges i lagen är uppfyllda och att det inte finns något i lagen avsett hinder för fastställandet. Beslutet om fastställande ska gälla tills vidare.

I 5 mom. föreslås en bestämmelse om Energimyndighetens rätt att återkalla ett beslut om fastställande. Energimyndigheten kan återkalla ett beslut om fastställande om det i begäran om fastställande eller i bilagorna till den har lämnats felaktiga eller bristfälliga uppgifter som i väsentlig grad har påverkat beslutet om fastställande eller i övrigt påverkat prövningen av begäran. Dessutom kan Energimyndigheten återkalla ett beslut om fastställande om distributören inte längre uppfyller förutsättningarna i 3 § 3 mom.

I 6 mom. föreslås en bestämmelse om distributörens rätt att ansöka om att ett beslut om fastställande återkallas. Energimyndigheten ska besluta att ett beslut om fastställande återkallas, om en distributör som avses i 3 § 3 mom. ansöker om detta. Återkallandet av ett beslut om fastställande träder dock i kraft tidigast det kalenderår som följer efter den tidpunkt då ansökan lämnades in. I praktiken kan distributören således inte ansöka om att ett beslut om fastställande återkallas mitt under ett kalenderår. Bestämmelser om sökande av ändring i beslut som meddelats med stöd av denna paragraf finns i 13 §.

5 §. Leverans av förnybara drivmedel till konsumtion. Det föreslås att paragrafen ändras så att nya drivmedel omfattas av distributionsskyldigheten och så att den tilläggsskyldighet inom transportsektorn som gäller avancerade biodrivmedel och biogas samt andelsbegränsningarna i fråga om vissa råvaror enligt RED II blir en del av den nationella distributionsskyldigheten. Till paragrafen fogas därmed en ny skyldighet att uppfylla minimiandelen i fråga om biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan till lagen samt uppdateras de bestämmelser som gäller begränsningar av andelen biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av vissa råvaror.

Det föreslås att 1 mom. ändras så att distributionsskyldigheten i fortsättningen gäller förnybara drivmedel enligt definitionen i 2 § 1 mom. 4 punkten. Den andel som krävs när det gäller förnybara drivmedels energiinnehåll fastställs utifrån det totala energiinnehållet i den mängd motorbensin, dieselolja, naturgas, biodrivmedel, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som distributören levererat till konsumtion. De minsta mängderna vid fullgörandet av distributionsskyldigheten förblir oförändrade, men momentets 1 punkt, som gäller 2019, stryks.

Paragrafens 2 mom. förblir i övrigt oförändrat, men hänvisningen till 2019 stryks.

Det föreslås att 3 mom. ändras i enlighet med lagens utvidgade tillämpningsområde så att distributören ska visa att inte bara biodrivmedel utan även biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung uppfyller de hållbarhetskriterier som anges i hållbarhetslagen.

Det föreslås att 4 mom. ändras så att distributionsskyldighetens tilläggsskyldighet, som regleras i momentet, i fortsättningen ska kunna fullgöras också med biogas som producerats eller fram-

ställt av råvaror som avses i del A i bilagan. Dessutom ska distributören kunna fullgöra tilläggsskyldigheten med förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung. Den minsta mängderna vid fullgörandet av tilläggsskyldigheten ändras inte.

I 5 mom. föreslås bestämmelser om den nya skyldighet att uppfylla minimiandelen i fråga om biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan och genom vilken det säkerställs att den tilläggsskyldighet för transportsektorn som anges i artikel 25.1 fjärde stycket i RED II fullgörs nationellt. Andelen sådana s.k. avancerade biodrivmedel och biogas ska vara minst 0,2 procentenheter 2022–2024, 1,0 procentenheter 2025–2029 och 3,5 procentenheter 2030 och därefter.

Enligt artikel 25.1 femte stycket i RED II får medlemsstaterna undanta bränsleleverantörer som levererar bränsle i form av el eller förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung från skyldigheten att uppfylla minimiandelen avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från de bränsleråvaror som förtecknas i del A i bilaga IX, med avseende på dessa bränslen. I 6 mom. föreskrivs med stöd av ovannämnda bestämmelse i direktivet om undantag från skyldigheten enligt 5 mom. att uppfylla minimiandelen i fråga om distributörer som levererar endast förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion. En distributör som levererar endast förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion förutsätts inte uppfylla minimiandelen biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan.

I 7 mom. föreskrivs i enlighet med artikel 26.1 första stycket i RED II om den maximala andel av distributionsskyldigheten som får uppfyllas med biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor. Den maximala andelen av distributionsskyldigheten bestäms utifrån andelen 2020. Eftersom uppgifterna i fråga ännu inte finns att tillgå, föreskrivs det att Energidirektionen ska fastställa den maximala andelen biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor den 30 juni 2021.

I paragrafen föreslås också ett nytt 8 mom. i vilket det i enlighet med artikel 26.2 andra stycket i RED II föreskrivs om den maximala andel av distributionsskyldigheten som får uppfyllas med biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor med hög risk för indirekt ändrad markanvändning. Den maximala andelen ska vara bunden till dessa drivmedels andelar av konsumtionen 2019. I sin rapport om status för utvidgningen av produktionen av relevanta livsmedels- och fodergrödor över hela världen har kommissionen definierat endast palmolja som en råvara med hög ILUC-risk. När kommissionen granskar situationen på nytt mot bakgrund av förändrade omständigheter och de senaste vetenskapliga rönen kan kommissionen dock ändra vilka råvaror som klassificeras som råvaror med hög ILUC-risk.

I Finland var andelen biodrivmedel som producerats av palmolja noll 2019, vilket innebär att sådana drivmedel i fortsättningen inte kan utnyttjas för att fullgöra distributionsskyldigheten. I momentet föreskrivs det dock om ett undantag från begränsningen som innebär att begränsningen dock inte ska tillämpas om det aktuella partiet biodrivmedel eller biogas är certifierat som biodrivmedel eller biogas med låg risk för indirekt ändrad markanvändning. Distributören kan använda frivilliga system som kommissionen godkänt i enlighet med artikel 30.4 andra stycket i RED II för certifiering av biodrivmedel och biogas med låg ILUC-risk.

Enligt artikel 26.2 femte stycket i RED II ska kommissionen i en delegerad akt som antas senast den 1 september 2023 fastställa en utvecklingsbana i riktning mot att andelen ovannämnda drivmedel minskas gradvis från och med 2024 tills den är noll 2030. Denna utvecklingsbana bör i sinom tid eventuellt också tas in i lagen om distributionsskyldighet.

I det nya 9 mom. föreslås bestämmelser om den begränsning enligt artikel 27.1 b andra stycket i RED II av andelen biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del B i bilagan till lagen. Enligt denna bestämmelse i direktivet får medlemsstaterna, om detta är motiverat, ändra gränsvärdet för råvaror som förtecknas i del B i bilaga IX med beaktande av tillgången på råvaror. Sådana ändringar ska underställas kommissionens godkännande. Vid tidpunkten för överlämnandet av denna proposition pågår vid arbets- och näringsministeriet ett ansökningsförfarande hos kommissionen om en höjning av den gräns som fastställts för råvarorna i fråga från 1,7 procent till 3,4 procent.

5 a §. Förhandsbesked. Det föreslås att 1 mom. i paragrafen om förhandsbesked ändras så att momentet i och med utvidgningen av tillämpningsområdet för distributionsskyldigheten i fortsättningen ska gälla också råvaror som används vid produktionen eller framställningen av biogas. Dessutom uppdateras hänvisningen till verksamhetsutövare enligt hållbarhetslagen.

5 b §. Överskridande av distributionsskyldigheten. Det föreslås att paragrafen ändras så att man i bestämmelserna om överskridande av distributionsskyldigheten beaktar att tillämpningsområdet för distributionsskyldigheten utvidgas till att omfatta också biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung.

6 §. Avtal mellan distributörer. Det föreslås att paragrafen ändras så att dess ordalydelse förtydligas så att den utöver distributionsskyldigheten enligt 5 § 1 mom. också gäller tilläggsskyldigheten enligt 5 § 4 mom. samt skyldigheten att uppfylla minimiandelen enligt 5 § 5 mom. Dessutom föreslås det att paragrafen ändras så att distributören ges möjlighet att avtala också om att de råvarubegränsningsandelar som avses i 5 § 7–9 mom. helt eller delvis överförs för att utnyttjas av en annan distributör.

7 §. Anmälningsskyldighet. Det föreslås att innehållet i anmälningsskyldigheten enligt 1, 2 och 3 mom. ändras så att man i enlighet med utvidgningen av tillämpningsområdet för distributionskyldigheten i fortsättningen även beaktar de nya drivmedel som omfattas av skyldigheten.

I 5 mom. föreslås en ny bestämmelse om distributörens skyldighet att i kommissionens databas föra in uppgifter om transaktioner med förnybara drivmedel samt om drivmedlens hållbarhetsegenskaper.

Bestämmelsen grundar sig på artikel 28.2 i RED II, enligt vilken medlemsstaterna ska kräva att de berörda ekonomiska aktörerna för in uppgifter i kommissionens databas om de transaktioner som gjorts och om hållbarhetsegenskaperna hos dessa drivmedel, inklusive deras växthusgasutsläpp under hela livscykeln, från produktionsplatsen till den drivmedelsleverantör som släpper ut drivmedlet på marknaden. Bränsleleverantörer ska i den relevanta databasen föra in den information som krävs för att kontrollera att den skyldighet inom transportsektorn och den tilläggsskyldighet inom transportsektorn som avses i RED II fullgörs.

Enligt artikel 28.4 i RED II ska medlemsstaterna ha tillgång till databasen. De ska vidta åtgärder för att säkerställa att ekonomiska aktörer för in korrekta uppgifter i den relevanta databasen. Energimyndigheten ska med stöd av 4 § 2 mom. i lagen om distributionsskyldighet övervaka att distributörerna fullgör sin nya skyldighet.

Paragrafens 4 mom. ändras inte.

8 §. Bokföringsskyldighet. Det föreslås att paragrafen om bokföringsskyldighet ändras så att bokföringsskyldigheten i enlighet med utvidgningen av tillämpningsområdet för distributionskyldigheten i fortsättningen också ska gälla de nya drivmedel som omfattas av skyldigheten.

Av distributörens bokföring ska alltså också framgå de mängder naturgas, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som levererats till konsumtion liksom energiinnehållet i biogasen och i de förnybara flytande och gasformiga drivmedlen av icke-biologiskt ursprung.

10 §. *Force majeure.* Det föreslås att 1 och 3 mom. ändras så att force majeure i enlighet med utvidgningen av tillämpningsområdet för distributionsskyldigheten också kan bero på exceptionella och oförutsedda förändringar i tillgången på biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung eller av något annat liknande skäl som kan anses utgöra ett oöverstigligt hinder.

I paragrafens 2 mom. föreslås inga ändringar.

11 §. *Påföljdsavgifter.* Det föreslås att paragrafen ändras så att man i bestämmelserna om påföljdsavgifter beaktar att tillämpningsområdet för distributionsskyldigheten utvidgas till att omfatta nya drivmedel.

Paragrafens 3 och 4 mom. ändras inte.

I propositionen föreslås det ingen påföljdsavgift för försummelse av den nya skyldigheten att uppfylla minimiandelen (5 § 5 mom.). Enligt den information som finns i dag är det ytterst osannolikt att distributören inte fullgör sin skyldighet att uppfylla minimiandelen, om distributören ändå fullgör den tillägsskyldighet som avses i 5 § 4 mom. Vid beredningen har det bedömts sannolikt att distributörerna uppfyller tillägsskyldigheten huvudsakligen med avancerade biodrivmedel och biogas enligt del A i bilagan. Förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung antas ännu inte ha någon stor roll i fullgörandet av distributionsskyldigheten på 2020-talet.

Bestämmelserna om påföljdsavgifter bör dock följas upp och om det upptäcks att mängderna förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung utvecklas snabbare än väntat eller om det av andra orsaker är osäkert om skyldigheten att uppfylla minimiandelen uppfylls, bör man särskilt överväga att påföra en påföljdsavgift också i fråga om skyldigheten att uppfylla minimiandelen.

Lagen om distributionsskyldighet kan behöva ses över på nytt när kommissionen antar delegerade akter om förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung. Om det dessutom i samband med beredningen av klimat- och energistrategin och klimatplanen på medellång sikt framkommer behov av att öka mängden förnybara drivmedel inom transportsektorn, ska en höjning av nivån på distributionsskyldigheten bedömas på nytt. I dessa sammanhang kan man återkomma till en bedömning av behovet av en påföljdsavgift vid försummelse av skyldigheten att uppfylla minimiandelen.

13 §. *Ändringssökande.* Paragrafens 1 mom. kompletteras så att utöver de beslut som arbets- och näringsministeriet meddelar med stöd av denna lag och Energimyndigheten med stöd av 5 a § och 12 § får ändring inte heller sökas genom besvär i ett sådant beslut om fastställande eller i ett sådant beslut om återkallande av ett beslut fastställande som Energimyndigheten fattar med stöd av 3 a §, utan man ska först begära omprövning av beslutet. Tillämpligheten av bestämmelserna om begäran om omprövning bedöms ärendegrupsvis i lagstiftningen om de olika förvaltningsområdena. Utvidgningen av tillämpningen av omprövningsförfarandet till att omfatta beslut om fastställande eller beslut om återkallande av ett sådant beslut kan motiveras med målet att kombinera snabb och effektiv myndighetsverksamhet med ett effektivt rättsskydd.

Bilaga. Bilagan ändras så att den beaktar utvidgningen av distributionsskyldigheten till nya drivmedel samt den nya skyldigheten enligt 5 § 5 mom. att uppfylla minimiandelen och den andelsbegränsning enligt 5 § 9 mom. som gäller råvaror som avses i del B. Förteckningarna över råvaror i del A eller del B i bilagan ändras inte, med undantag för några lagtekniska ändringar. Förteckningarna över råvaror i bilagan motsvarar till sitt innehåll bilaga IX till RED II, som inte ändrades i förhållande till den bilaga IX som genom ILUC-direktivet fogades till RES-direktivet.

7.2 Lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

2 §. Lagens samband med annan lagstiftning. Laghänvisningen i 1 mom. till lagen om distributionsskyldighet uppdateras så att den motsvarar den föreslagna nya rubriken på lagen.

4 §. Definitioner. Det föreslås att man som 16 punkt tar in en definition av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung. Definitionen överensstämmer med definitionen i artikel 2 andra stycket led 36 i RED II. Med förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung avses således flytande eller gasformiga bränslen, av annat slag än biodrivmedel eller biogas, vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa och som används inom transportsektorn.

6 §. Minskning av växthusgasutsläpp. I paragrafen föreslås ett nytt 4 mom. med bestämmelser om kriterierna för minskade växthusgasutsläpp för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i enlighet med artikel 25.2 första stycket i RED II.

Enligt artikel 28.5 i RED II ska kommissionen senast den 31 december 2021 anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att bl.a. kompletterar RED II genom att ange metoden för att utvärdera minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen, vilket ska säkerställa att kredit för utsläpp som undvikits inte ges för avskiljning av koldioxid för vilken en utsläppskredit redan erhållits i enlighet med andra rättsliga bestämmelser. När dessa rättsakter antagits ska eventuella behov av lagändringar bedömas.

31 §. Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna. Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. i vilket det i enlighet med artikel 30.3 andra stycket i RED II föreskrivs om en skyldighet för Energimyndigheten att årligen på sin webbplats publicera information om geografiskt ursprung och råvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen för varje distributör som omfattas av lagen om distributionsskyldighet utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna. Det är fråga om det geografiska ursprunget för råvaror till biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen.

7.3 Lagen om främjande av användningen av biobrännolja

5 §. Leverans av biobrännolja till konsumtion. Det föreslås att laghänvisningen i 2 mom. ändras så att den motsvarar den nya rubrik på hållbarhetslagen som trädde i kraft den 1 januari 2021.

Det föreslås att 3 mom. ändras så att man genom momentet genomför den bestämmelse i artikel 26.1 första stycket i RED II som gäller den maximala andelen biodrivmedel och flytande biobränslen samt biomassabränslen som konsumeras inom transportsektorn, om de framställts av livsmedels- och fodergrödor.

I paragrafen föreslås ett nytt 4 mom. i vilket det i enlighet med artikel 26.2 första stycket i RED II föreskrivs om den maximala andel av distributionsskyldigheten som flytande biobränsle som

framställts av livsmedels- och fodergrödor med hög risk för indirekt ändrad markanvändning får utgöra. Den maximala andelen ska vara bunden till dessa drivmedels andelar av det totala energiinnehållet i biobrännolja 2019. För närvarande definieras endast palmolja som en råvara med hög ILUC-risk. Begränsningen tillämpas dock inte om det flytande biobränslet i fråga är certifierat som flytande biobränsle med låg risk för indirekt ändrad markanvändning. Distributören kan använda frivilliga system som kommissionen godkänt i enlighet med artikel 30.4 andra stycket i RED II för certifiering av flytande biobränsle med låg ILUC-risk.

7.4 Lagen om Energimyndigheten

1 §. Uppgifter. Laghänvisningen i 2 mom. 15 punkten ändras så att den motsvarar den nya rubrik på hållbarhetslagen som redan trätt i kraft, och rubriken på lagen om distributionsskyldighet i 2 mom. 16 punkten ändras så att den motsvarar den nya föreslagna lagrubriken.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I de föreslagna lagarna ingår inga nya bemyndiganden att utfärda förordning. Genom propositionen ändras inte heller de gällande bemyndigandena att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet.

För närvarande finns det inga planer på att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet.

9 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 30 juni 2021, vilket är den dag då ändringarna i RED II enligt artikel 36.1 i RED II ska genomföras nationellt.

Genom övergångsbestämmelserna i den föreslagna lagen om ändring av lagen om distributionsskyldighet preciseras tidtabellen för när nya distributörer och nya drivmedel inkluderas i systemet med distributionsskyldighet. Genom övergångsbestämmelserna preciseras dessutom hur de årliga andelsbegränsningar som gäller biodrivmedel som producerats av vissa råvaror och som träder i kraft mitt under året ska rapporteras i fråga om 2021.

Eftersom biogas inte kan omfattas av distributionsskyldigheten förrän den har föreskrivits som ett skattepliktigt bränsle, ska det i 1 mom. i övergångsbestämmelsen föreskrivas särskilt om ikraftträdandet av de bestämmelser om distributionsskyldighet som gäller distributörer av gasformiga drivmedel. Dessutom ska det vara möjligt att frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten första gången för kalenderåret 2022. Den föreslagna lagens 3 § 2 och 3 mom. avses således träda i kraft den 1 januari 2022. Distributörer som avses i 3 § 3 mom. kan dock i enlighet med 3 a § begära att Energimyndigheten fastställer att de omfattas av distributionsskyldigheten redan kalenderåret 2022.

I 3 mom. i övergångsbestämmelsen föreskrivs om tidtabellen för när biogas inkluderas i systemet med distributionsskyldighet. På grund av den ovan nämnda skattefriheten för biogas ska lagen tillämpas i fråga om biogas som levererats till konsumtion först från och med den 1 januari 2022. I praktiken kan distributörerna således fullgöra sina skyldigheter med biogas först från ingången av 2022. De anmälnings- och bokföringsskyldigheter som gäller biogas börjar också vid denna tidpunkt.

I 4 mom. i övergångsbestämmelsen föreskrivs på motsvarande sätt om tidtabellen för när RNFBODrivmedel inkluderas i systemet med distributionsskyldighet. RNFBODrivmedel kan

omfattas av systemet med distributionsskyldighet först när det kan visas att de uppfyller kriterierna för minskade utsläpp av växthusgaser och kraven på förnybar el i enlighet med de metoder som fastställts i kommissionens delegerade akter. Dessa delegerade akter ingår i befogenheterna att anta delegerade akter i artikel 27.3 sjunde stycket och artikel 28.5 i RED II, enligt vilka kommissionen ska anta dessa akter senast den 31 december 2021. I fråga om förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som levererats till konsumtion tillämpas den föreslagna lagen alltså först från och med den 1 januari 2023. I praktiken kan distributörerna fullgöra sina skyldigheter med RFNBO-drivmedel först från ingången av 2023. De anmälnings- och bokföringsskyldigheter som gäller RFNBO-drivmedel börjar också vid denna tidpunkt.

Distributörerna rapporterar årligen om fullgörandet av distributionsskyldigheten. Eftersom ändringen av lagen om distributionsskyldighet avses träda i kraft mitt under året i enlighet med den nationella tidtabellen för genomförande av direktivet, ska också de årliga andelsbegränsningar som ingår i direktivet och som gäller biodrivmedel och biogas som framställts av vissa råvaror sättas i kraft mitt under året. Detta bör beaktas i distributörens rapportering om 2021. I fråga om 2021 ska de nya årliga andelsbegränsningarna för biodrivmedel som framställts av vissa råvaror inte träda i kraft retroaktivt från ingången av året, utan de ska gälla endast det andra halvåret 2021. Bestämmelser om extraordinär rapportering 2021 finns i 5 mom. i övergångsbestämmelsen. Enligt momentet ska distributören, trots vad som föreskrivs i 7 §, anmäla de andelar som biodrivmedel enligt 5 § 7–9 mom. utgör av distributionsskyldigheten från lagens ikraftträdande till och med den 31 december 2021 på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden i fråga. På motsvarande sätt ska den andel av distributionsskyldigheten som biodrivmedel enligt det vid ikraftträdandet av denna lag gällande 5 § 5 mom. utgör anmälas på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden den 1 januari till den 29 juni 2021.

I fråga om rapporteringen om distributionsskyldigheten ska 2021 i praktiken delas in i två halvårsperioder, för vilkas del rapporteringen ska basera sig på de drivmedel som de facto levererats till konsumtion under perioderna. När det gäller andelsbegränsningarna tillämpas den begränsning av maximandelen som avses i 5 § 5 mom. i den gällande lagen om distributionsskyldighet i fråga om det första halvåret och de andelsbegränsningar som avses i 5 § 7–9 mom. i lagförslaget i fråga om det andra halvåret. Samma principer ska tillämpas också i fråga om distributionskyldigheten för biobrännolja.

I övergångsbestämmelserna preciseras dessutom tidpunkten då skyldigheten enligt artikel 28.2 i RED II börjar tillämpas. Distributörens skyldighet enligt 7 § 5 mom. att registrera de uppgifter som avses i momentet i kommissionens databas tillämpas först från och med ibruktagandet av databasen i fråga. Vid tidpunkten för överlämnandet av regeringspropositionen är det inte klart exakt när databasen ska tas i bruk.

Genom övergångsbestämmelsen i den föreslagna lagen om ändring av lagen om distributionskyldighet för biobrännolja utfärdas mer specifika bestämmelser om rapporteringen i fråga om 2021. Enligt 2 mom. ska distributören, trots vad som föreskrivs i 9 §, anmäla de andelar som biobrännoljor enligt 5 § 3 och 4 mom. utgör av distributionsskyldigheten från lagens ikraftträdande till och med den 31 december 2021 på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden i fråga. På motsvarande sätt ska den andel av distributionsskyldigheten som biobrännoljor enligt det vid ikraftträdandet av denna lag gällande 5 § 3 mom. utgör anmälas på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden den 1 januari till den 29 juni 2021.

10 Verkställighet och uppföljning

10.1 Verkställighet

Ett effektivt verkställande av de föreslagna lagändringarna förutsätter att både föremålen för regleringen och den verkställande myndigheten hinner förbereda sig tillräckligt på ändringarna. Genom Energimyndighetens anvisningar och information säkerställs ett lyckat verkställande.

De faktiska konsekvenserna av genomförandet av propositionen har bedömts närmare i avsnitt 4.4 *De huvudsakliga konsekvenserna*.

10.2 Uppföljning

Konsekvenserna av verkställandet av lagförslagen följs upp vid arbets- och näringsministeriet. Kommunikationsministeriet följer de utsläppsminskningar som inom transportsektorn uppnås med hjälp av biodrivmedel och biogas.

Energimyndigheten följer upp fullgörandet av distributionsskyldigheten genom de anmälningar som distributörerna årligen lämnar samt genom annan tillsyn.

Genomförandet av RED II övervakas också på EU-nivå. Kommissionen har till uppgift att inrätta en unionsdatabas som gör det möjligt att spåra sådana flytande och gasformiga drivmedel som bl.a. beaktas vid beräkningen av andelen förnybar energi inom transportsektorn eller i det övergripande målet för förnybar energi eller i skyldigheten inom transportsektorn.

I artikel 25.1 första stycket i RED II ges kommissionen möjlighet att utvärdera skyldigheten inom transportsektorn i syfte att senast 2023 lägga fram ett lagstiftningsförslag för att utöka den i händelse av ytterligare väsentliga kostnadsminskningar för produktion av förnybar energi, om så krävs för att uppfylla unionens internationella åtaganden vad gäller minskning av koldioxidutsläpp eller om det är motiverat på grund av en betydande minskning av energianvändningen i unionen.

Enligt artikel 28.7 första stycket i RED II ska kommissionen dessutom senast den 31 december 2025, inom ramen för en bedömning vartannat år av framstegen enligt styrningsförordningen (EU) 2018/1999, bedöma om tilläggsskyldigheten inom transportsektorn enligt RED II faktiskt främjar innovation och säkerställer minskade växthusgasutsläpp inom transportsektorn. Kommissionen ska även, i den bedömningen, analysera om tillämpningen av artikel 28 i RED II faktiskt leder till att dubbel redovisning av förnybar energi undviks. Kommissionen ska, om så är lämpligt, lägga fram ett förslag om ändring av tilläggsskyldigheten inom transportsektorn.

I RED II har kommissionen också getts flera sådana befogenheter att anta delegerade akter med stöd av vilka det antas bestämmelser som preciserar och kompletterar direktivet. Kommissionens delegerade akter ska bl.a. innehålla bestämmelser om metoder för att utvärdera minskningar av växthusgasutsläpp från RFNBO-drivmedel och om krav på förnybar el och de kan innehålla bestämmelser om ändring av förteckningen över råvaror i delarna A och B i bilaga IX för att lägga till råvaror i förteckningen. Kommissionens delegerade akter kan förutsätta att den nationella lagstiftningen måste ses över eller kompletteras efter ikraftträdandet av lagförslagen.

11 Förhållande till andra propositioner

Det finns inga andra propositioner under behandling i riksdagen som har samband med denna proposition.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

12.1 Egendomsskydd och näringsfrihet

Enligt grundlagens 15 § 1 mom. som gäller egendomsskydd är vars och ens egendom tryggad. Enligt 18 § som gäller näringsfrihet har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt.

Genom den lag om ändring av lagen distributionsskyldighet som ingår i propositionen föreslås en utvidgning av tillämpningsområdet för det gällande nationella systemet med distributions-skyldighet till att omfatta nya drivmedel, såsom biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung. Samtidigt utvidgas kretsen av distributörer som omfattas av lagens tillämpningsområde så att det i lagen intas separata bestämmelser om att distributörer av flytande och gasformiga drivmedel omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagens tillämpningsområde fastställs alltså utifrån den mängd drivmedel som distributören levererar till konsumtion under ett kalenderår, men dessutom föreskrivs det om en möjlighet för distributörer som inte når upp till tillämpningsgränsen att frivilligt ansöka om att omfattas av distributions-skyldigheten. Genom propositionen begränsas dessutom andelen livsmedels- och foderbaserade biodrivmedel, biogas och flytande biobränslen samt biodrivmedel, biogas och flytande biobränsle med hög ILUC-risk av de drivmedel som levereras till konsumtion. I propositionen begränsas också andelen biodrivmedel och biogas som framställts av råvaror i del B i bilaga IX till direktivet till 1,7 procent. Distributörerna av drivmedel kommer alltså att åläggas nya skyldigheter som påverkar deras näringsverksamhet, och därför bedöms propositionen med avseende på egendomsskyddet och näringsfriheten.

I sin praxis har grundlagsutskottet krävt att det ska finnas en samhälleligt godtagbar grund för att ingripa i egendomsskyddet och att ingreppet måste stå i samklang med proportionalitetsprincipen (t.ex. GrUU 17/2014 rd och GrUU 65/2010 rd). Enligt grundlagsutskottet har lagstiftaren med avseende på egendomsskyddet som regel större rörelseutrymme i en situation när de bestämmelser som inskränker egendomsskyddet gäller börsnoterade bolag eller andra med avseende på sin förmögenhetsmassa betydande juridiska personer jämfört med situationer när bestämmelserna får direkta konsekvenser för de fysiska personerna bakom den juridiska personen (t.ex. GrUU 55/2018 rd).

I grundlagsutskottets utlåtandep Praxis har det flera gånger konstaterats att företag och andra näringsidkare inte med fog kan förvänta sig att lagstiftningen om deras näringsverksamhet ska förbli oförändrad (t.ex. GrUU 55/2018 rd och GrUU 32/2010 rd). Grundlagsutskottet har även ansett att olika slags förestående rättigheter som ännu inte har konkretiserats inte kan betraktas som en skyddad rättighet utifrån bestämmelsen om egendomsskydd i grundlagen (GrUU 63/2018 rd).

Som en följd av lagförslagen kommer distributörerna att åläggas nya skyldigheter bl.a. i fråga om den maximala andel biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor samt den maximala andel av distributionsskyldigheten som får uppfyllas med bränslen med hög ILUC-risk. I ljuset av grundlagsutskottets utlåtandep Praxis kan egendomsskyddet inte anses omfatta sådana förväntningar som innebär att distributionsskyldigheten förblir oförändrad. Genom de föreslagna ändringarna genomförs de mål och skyldigheter som RED II ställt upp för medlemsstaterna och som Finland ska genomföra. Aktörerna har redan länge känt till att bestämmelserna om distributionsskyldighet kommer att ändras så att de överensstämmer med RED II och de har således kunnat förbereda sig på de föreslagna ändringarna. I och med lagförslaget får distributörerna också fler alternativ att fullgöra sin distributionsskyldighet när t.ex. biogas inkluderas i tillämpningsområdet.

Bestämmelserna i RED II om förnybar energi inom transportsektorn kan dessutom anses vara väl förenliga med den i 20 § i grundlagen avsedda grundläggande rättighet som gäller ansvaret för miljön och som ska vägas mot näringsfriheten och egendomsskyddet. Till den del skyldigheterna och begränsningarna syftar till att uppnå klimatpolitiska mål kan de anses främja förverkligandet av ansvaret för miljön enligt 20 § i grundlagen. Genom de nya skyldigheterna och begränsningarna i lagen om distributionsskyldighet säkerställs det att Finland uppfyller de krav som RED II ställer på transportsektorn.

I sin bedömning av huruvida inskränkningar i användningsrätten till egendom är godtagbara och proportionella har grundlagsutskottet lagt särskild vikt vid de grunder som är förankrade i grundlagens 20 § (t.ex. GrUU 10/2014 rd, GrUU 36/2013 rd och GrUU 6/2010 rd). De grunder för miljöskydd som faller tillbaka på de grundläggande rättigheterna i fråga om miljön enligt 20 § i grundlagen inverkar på bedömningen av det aktuella lagstiftningsförslaget, vars syfte, särskilt i fråga om de föreskrivna begränsningarna, är att försöka begränsa att råvaror som är lämpliga som livsmedel och foder styrs till bränsleproduktion samt att förebygga indirekt ändrad markanvändning till följd av produktionen av råvaror för biodrivmedel, biogas och flytande biobränslen. Således kan det också i ljuset av grundlagsutskottets utlåtandepraxis anses uppenbart att det för skyldigheterna och begränsningarna finns godtagbara grunder som är förankrade i bestämmelsen om ansvar för miljön i 20 § i grundlagen. Begränsningar av egendomsskyddet kan anses ha ett godtagbart syfte och de har inte större omfattning än vad som är motiverat med beaktande av de bakomliggande skyldigheter som följer av EU-rätten.

12.2 Jämlikhet

Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Enligt 6 § 2 mom. får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. De grunder för åtskillnad som nämns i bestämmelsen kan enligt detaljmotiveringen till regeringspropositionen om grundlagarna (RP 309/1993 rd) betraktas som kärnområdet i förbudet mot diskriminering. Avsikten är dock inte att förteckningen ska vara uttömmande, utan särbehandling ska vara förbjuden också på grund av någon annan omständighet som gäller den enskildes person.

Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis gäller jämlikhetsbestämmelsen i grundlagens 6 § i princip endast människor. Jämlikhetsprincipen kan dock ha betydelse också i bedömningen av reglering som gäller juridiska personer, särskilt om det är fråga om bestämmelser som indirekt kan påverka fysiska personers rättsliga ställning. Den aspekten förlorar i tyngd ju lösare kopplingen är (t.ex. GrUU 11/2012 rd, GrUU 37/2010 rd, GrUU 13/2020 rd).

Enligt förslaget till lag om ändring av lagen om distributionsskyldighet ska den obligatoriska distributionsskyldigheten inte gälla små aktörer. I fråga om flytande drivmedel tillämpas den obligatoriska distributionsskyldigheten endast på aktörer som distribuerar mer än en miljon liter flytande drivmedel per kalenderår, vilket redan föreskrivs i den gällande lagen. Genom lagförslaget fastställs en motsvarande tillämpningsgräns för distributörer av gasformiga drivmedel. I fråga om gasformiga bränslen ska motsvarande gräns vara 9 gigawattimmar. Som mängd energi motsvarar det gränsen på en miljon liter flytande drivmedel. Detta innebär att distributörerna av gasformiga och flytande drivmedel är sinsemellan likställda i lagförslaget, vilket kan anses vara förenligt med jämlikhetsbestämmelsen.

Gränsen för när distributionsskyldigheten tillämpas kan motiveras med att distributionsskyldigheten medför administrativa kostnader för både aktörerna och myndigheterna. Det är inte ända-

målsenligt att utsträcka distributionsskyldigheten till små aktörer, med beaktande av de kostnader som skyldigheten medför för företagen i förhållande till den levererade mängden drivmedel samt de administrativa kostnader som tillsynen över verksamheten medför för myndigheterna.

Enligt förslaget till lag om ändring av lagen om distributionsskyldighet kan distributörerna dessutom frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten, om den mängd drivmedel som de levererar under ett kalenderår understiger gränsen för obligatorisk tillämpning av distributionsskyldigheten. Distributörer av flytande drivmedel kan frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten, om de distribuerar minst 100 000 liter men högst en miljon liter flytande drivmedel. I fråga om distributörer av gasformiga drivmedel är gränserna minst 1 gigawattimme men högst 9 gigawattimmar.

Denna frivilliga möjlighet att ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten kan också anses främja jämlikheten mellan distributörer av gasformiga och flytande drivmedel. För närvarande når en stor del av distributörerna av gasformiga drivmedel inte upp till minimigränsen på 9 gigawattimmar. Dessa små aktörer kan dock ha nytta av distributionsskyldigheten på ett annat sätt än distributörerna av flytande drivmedel, eftersom biogasproducenterna ofta själva distribuerar den gas de producerar. Genom att frivilligt ansöka om att omfattas av distributionsskyldigheten kan de t.ex. dra nytta av den mängd biogas som överskrider distributionsskyldigheten genom att med den fullgöra en annan distributörs skyldighet. Genom den frivilliga distributionsskyldigheten enligt lagförslaget får också ett stort antal biogasdistributörer som inte når upp till tillämpningsgränsen möjlighet att ta del av de fördelar som distributionsskyldigheten ger.

12.3 Bedömning av lagstiftningsordningen

De författningar som föreslås på ovannämnda grunder kan anses vara godtagbara med hänsyn till bestämmelsen om jämlikhet i 6 § i grundlagen, generalklausulen om egendomsskydd i 15 § 1 mom. i grundlagen och 18 § i grundlagen, som tryggar näringsfriheten, och lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom RED II innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (446/2007) lagens rubrik, 1–3 och 5 §, 5 a § 1 mom., 5 b, 6 och 7 §, 8 § 1 mom., 10 och 11 §, 13 § 1 mom. och bilagan,

av dem 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1420/2010, 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1420/2010, 394/2013 och 387/2017, 5 § sådan den lyder i lagarna 1420/2010, 394/2013, 387/2017 och 419/2019, 5 a § 1 mom. och bilagan sådana de lyder i lag 387/2017, 5 b § sådan den lyder i lag 419/2019, 6 § och 13 § 1 mom. sådana de lyder i lag 802/2020, 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 387/2017 och 802/2020, 10 § sådan den lyder i lagarna 1420/2010, 419/2019 och 802/2020 samt 11 § sådan den lyder i lagarna 419/2019 och 802/2020, samt

fogas till lagen en ny 3 a § som följer:

Lag

om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja användningen av förnybara drivmedel för att motorbensin, dieselolja och naturgas ska kunna ersättas i trafiken.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *biodrivmedel* biodrivmedel enligt 4 § 5 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013),

2) *biogas* biogas enligt 4 § 8 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen,

3) *förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung* drivmedel enligt 4 § 16 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen,

4) *förnybara drivmedel* biodrivmedel, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung,

5) *motorbensin* de flyktiga mineraloljor tillhörande varukod 2710 i tulltariffen som avses i lagen om accis på flytande bränslen (1472/1994) och som är avsedda att användas som drivmedel i motordrivna fordon med ottomotor,

6) *dieselolja* de dieseloljor tillhörande varukod 2710 i tulltariffen som avses i lagen om accis på flytande bränslen och som är avsedda att användas som drivmedel i motordrivna fordon med dieselmotor,

7) *naturgas* den naturgas i gasform tillhörande varukod 2711 21 00 i tulltariffen och den kondenserade naturgas tillhörande varukod 2711 11 00 i tulltariffen som avses i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996),

8) *distributör av flytande drivmedel* en sådan distributör av flytande drivmedel som enligt 12 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i punktskattelagen (182/2010) är skyldig att betala punktskatt,

9) *distributör av gasformiga drivmedel* en sådan distributör av gasformiga drivmedel som via en eller flera gastankningspunkter levererar gasformiga drivmedel till konsumtion i komprimerad eller kondenserad form,

10) *distributör* en distributör av flytande eller gasformiga drivmedel,

11) *leverans till konsumtion* sådant frisläppande av flytande drivmedel för konsumtion som avses i 8 § 1 punkten i punktskattelagen och leverans av gasformiga drivmedel till konsumtion via en eller flera tankningspunkter,

12) *avfall* avfall enligt 4 § 1 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen,

13) *restprodukt* restprodukt enligt 4 § 2 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen,

14) *livsmedels- och fodergrödor* stärkelserika grödor samt sockergrödor och oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor, dock inte restprodukter eller avfall, material som innehåller både cellulosa och lignin eller sådana mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk,

15) *energiinnehåll* ett drivmedels nedre värmevärde; när energiinnehållet bestäms anses drivmedlet vara levererat vid en temperatur av 15 grader Celsius.

De i 1 mom. 15 punkten avsedda värmevärdena för drivmedel är följande:

- 1) motorbensin 32 megajoule per liter,
- 2) dieselolja 36 megajoule per liter,
- 3) naturgas och kondenserad naturgas 50 megajoule per kilogram,
- 4) biobensin 32 megajoule per liter,
- 5) bioetanol 21 megajoule per liter,
- 6) biodiesel (FAME) 33 megajoule per liter,
- 7) syntetisk biodiesel (BTL) och motsvarande 34 megajoule per liter,
- 8) bio-ETBE 27 megajoule per liter, varav biodrivmedlets andel anses vara 37 procent,
- 9) bio-MTBE 26 megajoule per liter, varav biodrivmedlets andel anses vara 22 procent,
- 10) bio-TAEE 29 megajoule per liter, varav biodrivmedlets andel anses vara 29 procent,
- 11) bio-TAME 28 megajoule per liter, varav biodrivmedlets andel anses vara 18 procent,
- 12) biometanol 16 megajoule per liter,
- 13) biogas 50 megajoule per kilogram,
- 14) bioflytgas 46 megajoule per kilogram.

När ett förnybart drivmedel för vilket det nedre värmevärdet inte angetts i 2 mom. levereras till konsumtion ska distributören i samband med den anmälan som avses i 7 § ange värmevärdet för det förnybara drivmedlet i fråga och den standard enligt vilken värmevärdet bestämts.

3 §

Distributionsskyldighet och lagens tillämpningsområde

En distributör av flytande drivmedel som under ett kalenderår levererar mer än en miljon liter motorbensin, dieselolja, biodrivmedel och förnybara flytande drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion ska leverera förnybara drivmedel till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag.

Detsamma gäller en distributör av gasformiga drivmedel som under ett kalenderår levererar mer än 9 gigawattimmar naturgas, biogas och förnybara gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion.

Lagen tillämpas också på distributörer av flytande drivmedel som under ett kalenderår levererar minst 100 000 liter men högst en miljon liter drivmedel som nämns i 1 mom. till konsumtion och på distributörer av gasformiga drivmedel som under ett kalenderår levererar minst 1 gigawattimme men högst 9 gigawattimmar drivmedel som nämns i 2 mom. till konsumtion, om

- 1) distributören framställer en i 3 a § avsedd begäran om fastställande, och
- 2) Energimyndigheten genom ett beslut fastställer att distributören ska omfattas av distributionsskyldigheten.

Lagen tillämpas inte på sådana statliga säkerhetsupplag som avses i lagen om trygghet av försörjningsberedskapen (1390/1992).

3 a §

Begäran om fastställande samt fastställande

En distributör som avses i 3 § 3 mom. ska framställa en begäran hos Energimyndigheten för fastställande av att distributören omfattas av distributionsskyldigheten.

Begäran om fastställande ska framställas senast tre månader före ingången av det år då distributören önskar bli omfattad av distributionsskyldigheten.

Begäran om fastställande ska innehålla för myndighetsprövningen nödvändiga uppgifter om distributörens affärsverksamhet, en uppskattning av den mängd drivmedel som levereras till konsumtion samt en beskrivning av hur hållbarheten hos de förnybara drivmedlen visas.

Energimyndigheten fastställer genom ett beslut att en distributör omfattas av distributions-skyldigheten, om det i begäran om fastställande har visats att de förutsättningar som anges i denna lag är uppfyllda och att det inte finns något i denna lag avsett hinder för fastställandet. Beslutet om fastställande gäller tills vidare.

Energimyndigheten kan återkalla ett beslut om fastställande, om

- 1) det i begäran om fastställande eller i bilagorna till den har lämnats felaktiga eller bristfälliga uppgifter som i väsentlig grad har påverkat beslutet om fastställande eller i övrigt påverkat prövningen av begäran, eller

- 2) distributören inte längre uppfyller förutsättningarna i 3 § 3 mom.

Energimyndigheten ska besluta att ett beslut om fastställande återkallas, om en distributör som avses i 3 § 3 mom. ansöker om detta. Återkallandet av ett beslut om fastställande träder dock i kraft tidigast det kalenderår som följer efter den tidpunkt då ansökan lämnades in.

5 §

Leverans av förnybara drivmedel till konsumtion

Distributörer är skyldiga att leverera förnybara drivmedel till konsumtion. Av det totala energiinnehållet i den mängd motorbensin, dieselolja, naturgas, biodrivmedel, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som distributören levererat till konsumtion (distributionsskyldighet) ska de förnybara drivmedlens andel vara minst

- 1) 20,0 procent år 2020,
- 2) 18,0 procent år 2021,
- 3) 19,5 procent år 2022,
- 4) 21,0 procent år 2023,
- 5) 22,5 procent år 2024,
- 6) 24,0 procent år 2025,
- 7) 25,5 procent år 2026,

- 8) 27,0 procent år 2027,
- 9) 28,5 procent år 2028,
- 10) 30,0 procent år 2029 och därefter.

Energiinnehållet i ett biodrivmedel ska räknas dubbelt vid uppfyllandet av distributionsskyldigheten år 2020, om drivmedlet har framställts av råvaror som avses i bilagan.

Distributören ska i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen visa att de biodrivmedel, den biogas och de förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som avses i 1 mom. uppfyller de hållbarhetskriterier som anges i den lagen. Även råvaror som avses i 2 mom. ska uppfylla i den lagen föreskrivna krav.

Av distributionsskyldigheten ska följande andelar uppfyllas med biodrivmedel eller biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan eller med förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung (tilläggskyldighet):

- 1) 2,0 procentenheter åren 2021–2023,
- 2) 4,0 procentenheter åren 2024 och 2025,
- 3) 6,0 procentenheter åren 2026 och 2027,
- 4) 8,0 procentenheter år 2028,
- 5) 9,0 procentenheter år 2029,
- 6) 10,0 procentenheter år 2030 och därefter.

Andelen biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan ska dock vara minst (*skyldighet att uppfylla minimiandelen*)

- 1) 0,2 procentenheter åren 2022–2024,
- 2) 1,0 procentenheter åren 2025–2029,
- 3) 3,5 procentenheter år 2030 och därefter.

Fullgörande av skyldigheten enligt 5 mom. att uppfylla minimiandelen krävs dock inte av en distributör som levererar endast förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion.

Andelen biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor får vara högst en procentenhet högre än deras andel av drivmedel som levererades till konsumtion år 2020, dock högst 7 procentenheter av distributionsskyldigheten. Energimyndigheten fastställer den maximala andelen biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor den 30 juni 2021.

Den andel som biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor med hög risk för indirekt ändrad markanvändning utgör av distributionsskyldigheten får inte överskrida dessa drivmedels andel av det totala energiinnehållet i biodrivmedel och biogas som konsumerats år 2019. Begränsningen tillämpas dock inte om det aktuella partiet biodrivmedel eller biogas är certifierat som biodrivmedel eller biogas med låg risk för indirekt ändrad markanvändning.

Av distributionsskyldigheten får högst 1,7 procentenheter uppfyllas med biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del B i bilagan.

5 a §

Förhandsbesked

Energimyndigheten kan på ansökan besluta ge ett förhandsbesked om huruvida det är fråga om en råvara som avses i 5 §. Ansökan kan göras av en distributör som fullgör eller ämnar fullgöra sin distributionsskyldighet med sådana biodrivmedel eller sådan biogas som producerats eller framställts av råvarorna i fråga, eller av en i 4 § 13 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen avsedd verksamhetsutövare som använder eller ämnar använda råvarorna i fråga vid produktionen eller framställningen av biodrivmedel eller biogas.

5 b §

Överskridande av distributionsskyldigheten

Om en distributör under ett kalenderår har levererat mer förnybara drivmedel till konsumtion än vad som föreskrivs i 5 § 1 mom., får distributören beakta den överskjutande delen vid beräkningen av distributionsskyldigheten för det följande kalenderåret och vid beräkningen av distributionsskyldigheten enligt lagen om främjande av användningen av biobränslen (418/2019) för det kalenderår då överskridandet skedde. Den mängd som överförs får dock vara högst 30 procent av den energimängd som motsvarar distributionsskyldigheten för det kalenderår då överskridandet skedde och med den mängd som överförs får högst 30 procent av distributionskyldigheten enligt lagen om främjande av användningen av biobränslen fullgöras.

Om en distributör under ett kalenderår har levererat mer biodrivmedel, biogas eller förnybara flytande eller gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion än vad som föreskrivs i 5 § 4 mom., får distributören beakta den överskjutande delen vid beräkningen av tilläggsskyldigheten för det följande kalenderåret. Den mängd som överförs får dock vara högst 30 procent av den energimängd som motsvarar tilläggsskyldigheten för det kalenderår då överskridandet skedde.

6 §

Avtal mellan distributörer

För att fullgöra sin distributionsskyldighet, tilläggsskyldighet eller skyldighet att uppfylla minimiandelen kan en distributör avtala om att helt eller delvis överföra skyldigheten till en annan distributör. Distributören kan också avtala om att de råvarubegränsningsandelar som avses i 5 § 7–9 mom. helt eller delvis ska överföras för att utnyttjas av en annan distributör. Vid avtals tvist eller om distributionsskyldigheten av någon annan orsak som anknyter till avtalet inte fullgörs, ansvarar varje distributör för fullgörandet av sin egen distributionsskyldighet och för de påföljder som denna lag föreskriver. En kopia av avtalet ska lämnas till Energimyndigheten i samband med den anmälan som avses i 7 §.

7 §

Anmälningsskyldighet

En distributör ska varje år genom en anmälan produktvis redovisa de mängder motorbensin, dieselolja, naturgas, biodrivmedel, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som distributören levererat till konsumtion under det föregående kalenderåret.

En distributör som levererar biodrivmedel, biogas eller förnybara flytande eller gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion på grundval av ett i 6 § avsett avtal ska i sin anmälan specificera deras i avtalet angivna mängder.

Anmälan ska dessutom innehålla information om hur det har visats att biodrivmedelspartierna, biogaspartierna och partierna med förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung uppfyller hållbarhetskriterierna samt om andelarna sådana biodrivmedel, sådan biogas och sådana förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som avses i 5 § 2, 4, 5 och 7–9 mom.

Anmälan ska lämnas till Energimyndigheten senast under mars månad året efter det år som anmälan avser.

Distributören ska utan dröjsmål registrera följande uppgifter i kommissionens databas:

- 1) transaktioner med förnybara drivmedel,
- 2) drivmedlens hållbarhetsegenskaper.

8 §

Bokföringsskyldighet

Av distributörens bokföring ska framgå de mängder motorbensin, dieselolja, naturgas, biodrivmedel, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som levererats till konsumtion liksom energiinnehållet i biodrivmedlen, biogasen och de förnybara flytande och gasformiga drivmedlen av icke-biologiskt ursprung och övriga uppgifter som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

10 §

Force majeure

Om en distributör på grund av exceptionella och oförutsedda förändringar i tillgången på förnybara drivmedel eller av något annat liknande skäl som kan anses utgöra ett oöverstigligt hinder inte kan fullgöra sin distributionsskyldighet, kan arbets- och näringsministeriet på ansökan av distributören antingen sänka den procentuella andel som avses i 5 § 1 mom. eller slopa distributionsskyldigheten för det kalenderår som ansökan avser.

En ansökan om lindring eller slopande av distributionsskyldigheten ska lämnas till arbets- och näringsministeriet inom den tid som anges i 7 § 4 mom. och en kopia av ansökan ska lämnas till Energimyndigheten i samband med den anmälan som avses i den paragrafen.

Om en distributör på grund av exceptionella och oförutsedda förändringar i tillgången på sådana biodrivmedel, sådan biogas och sådana förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som avses i 5 § 4 mom. eller av något annat liknande skäl som kan anses utgöra ett oöverstigligt hinder inte kan fullgöra sin tilläggsskyldighet, kan arbets- och näringsministeriet på ansökan av distributören antingen sänka den procentenhet som avses i 5 § 4 mom. eller slopa tilläggsskyldigheten för det kalenderår som ansökan avser. På ansökan tillämpas vad som i 2 mom. föreskrivs om en ansökan om lindring eller slopande av distributionskyldigheten.

11 §

Påföljdsavgifter

Om en distributör inte har levererat förnybara drivmedel till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i 5 § 1–3 mom., ska Energimyndigheten påföra distributören en påföljdsavgift för underlåtenhet att fullgöra distributionsskyldigheten. Avgiften är 0,04 euro per megajoule. Om en distributör inte har levererat biodrivmedel, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i 5 § 4 mom., ska Energimyndigheten påföra distributören en påföljdsavgift för underlåtenhet att fullgöra tilläggsskyldigheten. Avgiften är 0,03 euro per megajoule.

Påföljdsavgiften för underlåtenhet att fullgöra distributionsskyldigheten beräknas på den mängd förnybara drivmedel som distributören enligt 5 § 1–3 mom. är skyldig att leverera till konsumtion till den del distributören enligt den anmälan som denna lämnat i enlighet med 7 § 1 mom. inte har fullgjort sin distributionsskyldighet. Påföljdsavgiften för underlåtenhet att fullgöra tilläggsskyldigheten beräknas på den mängd biodrivmedel, biogas och förnybara flytande

och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som distributören enligt 5 § 4 mom. är skyldig att leverera till konsumtion till den del distributören enligt den anmälan som denna lämnat i enlighet med 7 § 1 mom. inte har fullgjort sin tilläggsskyldighet.

Påföljdsavgifterna ska påföras under det kalenderår då den anmälan som avses i 7 § 1 mom. har lämnats eller borde ha lämnats. Om påföljdsavgifterna, på grund av att en distributör helt eller delvis försummat sin redovisningsskyldighet eller lämnat en bristfällig, vilseledande eller felaktig anmälan, inte alls blivit påförda eller påförts till ett för lågt belopp, ska Energimyndigheten påföra distributören de påföljdsavgifter som tidigare inte påförts distributören. Påföljdsavgifterna ska påföras inom de tre år som följer på det kalenderår som avses ovan.

Påföljdsavgifterna påförs även när en i 10 § avsedd ansökan om lindring eller slopande av distributionsskyldigheten eller tilläggsskyldigheten har lämnats. Påföljdsavgifterna ska återbetalas till den del distributionsskyldigheten eller tilläggsskyldigheten lindras.

13 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som arbets- och näringsministeriet har fattat med stöd av denna lag och av Energimyndighetens beslut som avses i 3 a, 5 a och 12 § får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 3 § 2 och 3 mom. i denna lag träder dock i kraft den 1 januari 2022.

Distributörer som avses i 3 § 3 mom. kan i enlighet med 3 a § begära att Energimyndigheten fastställer att de omfattas av distributionsskyldigheten redan kalenderåret 2022.

I fråga om biogas som levererats till konsumtion tillämpas denna lag först från och med den 1 januari 2022.

I fråga om förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som levererats till konsumtion tillämpas denna lag först från och med den 1 januari 2023.

Trots vad som föreskrivs i 7 § i denna lag ska distributören anmäla de andelar som biodrivmedel enligt 5 § 7–9 mom. i denna lag utgör av distributionsskyldigheten från lagens ikraftträdande till och med den 31 december 2021 på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden i fråga. På motsvarande sätt ska den andel av distributionsskyldigheten som biodrivmedel enligt det vid ikraftträdandet av denna lag gällande 5 § 5 mom. utgör anmälas på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden den 1 januari till den 29 juni 2021.

Distributörens skyldighet enligt 7 § 5 mom. i denna lag att registrera de uppgifter som avses i det momentet i kommissionens databas tillämpas först från och med ibruktagandet av databasen i fråga.

Bilaga

RÅVAROR TILL BIODRIVMEDEL OCH BIOGAS

Del A. De råvaror vars bidrag till uppfyllandet av målet för distributionsskyldighet med stöd av 5 § 2 mom. anses vara två gånger så stort som deras energiinnehåll och de råvaror av vilka sådana biodrivmedel eller sådan biogas produceras eller framställs som anses bidra till uppfyllandet av tilläggsskyldigheten med stöd av 5 § 4 mom. och skyldigheten att uppfylla minimiandelen med stöd av 5 § 5 mom. är följande:

- a) alger, om de odlas på land i dammar eller fotobioreaktorer,
- b) biomassafraktioner av blandat kommunalt avfall, dock inte sådant källsorterat hushållsavfall som omfattas av de skyldigheter som gäller separat insamling och återvinning av kommunalt avfall,
- c) biologiskt avfall från privata hushåll och motsvarande avfall som omfattas av separat insamlingskyldighet enligt 6 § 1 mom. 10 a-punkten i avfallslagen (646/2011),
- d) biomassafraktioner av industriellt avfall som inte lämpar sig för användning i livsmedels- och foderkedjan, inbegripet råmaterial från detalj- och partihandeln, den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin samt fiske- och vattenbruksnäringen, och med undantag för de råvaror som nämns i del B i denna bilaga,
- e) halm,
- f) stallgödsel och avloppsslam,
- g) avloppsslam från palmoljeframställning och tomma palmfruktsklasar,
- h) tallbeck,
- i) råglycerin,
- j) bagass,
- k) press- och jäsningrester från vinframställning,
- l) nötskal,
- m) agnar,
- n) kolvar som rensats från majsgroddarna,
- o) biomassafraktioner av avfall och rester från skogsbruk och skogsbaserad industri, såsom bark, grenar, förkommersiell gallring, blad, barr, trädtoppar, sågspån, kutterspån, svartlut, brunlut, fiberslam, lignin och tallolja,
- p) cellulosa från icke-livsmedel, dvs. huvudsakligen sådan råvara bestående av cellulosa och hemicellulosa som har en lägre ligninhalt än material som innehåller både cellulosa och lignin, inklusive restprodukter från livsmedels- och fodergrödor, gräsartade energigrödor med lågt stärkelseinnehåll, industriella restprodukter och material från biologiskt avfall,
- q) annat material som innehåller både cellulosa och lignin, dvs. råvara som består av lignin, cellulosa och hemicellulosa, såsom biomassa från skog, vedartade energigrödor samt restprodukter och avfall från skogsindustri, exklusive sågtimmer och fanerstockar.

Del B. De råvaror vars bidrag till uppfyllandet av målet för distributionsskyldighet med stöd av 5 § 2 mom. anses vara två gånger så stort som deras energiinnehåll och de råvaror av vilka producerade eller framställda biodrivmedel eller producerad eller framställd biogas med stöd av 5 § 9 mom. får utgöra högst 1,7 procentenheter av distributionsskyldigheten är följande:

- a) använd matolja,
- b) animaliska fetter som klassificeras enligt kategori 1 som avses i artikel 8 eller kategori 2 som avses i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda

att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter).

2.

Lag

om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013) 2 § 1 mom. och 4 § 15 punkten, sådana de lyder i lag 967/2020, och
fogas till 4 §, sådan den lyder i lag 967/2020, en ny 16 punkt och till 6 §, sådan den lyder i lag 967/2020, ett nytt 4 mom. och till 31 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 967/2020, ett nytt 4 mom. som följer:

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan *lagen om distributionsskyldighet*, lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994), lagen om utsläppshandel (311/2011), lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart (34/2010), lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel (170/2018) och lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

15) *ursprungsområde* ett geografiskt avgränsat område om vilket det finns tillförlitlig och oberoende information och där förhållandena är tillräckligt homogena för att riskerna i fråga om skogsbiomassans hållbarhet och lagenlighet ska kunna bedömas,

16) *förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung* flytande eller gasformiga bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa och som används inom transportsektorn.

6 §

Minskning av växthusgasutsläpp

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung ska vara minst 70 procent mindre i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

31 §

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Energimyndigheten ska årligen på sin webbplats publicera information om geografiskt ursprung och råvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biogas för varje distributör som omfattas av lagen om distributionsskyldighet utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om främjande av användningen av biobrännolja

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019) 5 § 2 och 3 mom.
och
fogas till 5 § ett nytt 4 mom. som följer:

5 §

Leverans av biobrännolja till konsumtion

Distributören ska i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013) visa att biobrännoljor som avses i 1 mom. uppfyller de hållbarhetskriterier för flytande biobränslen som anges i den lagen.

Andelen biobrännoljor som framställts av livsmedels- och fodergrödor får vara högst lika stor som den maximala andel av distributionsskyldigheten som Energimyndigheten fastställt med stöd av 5 § 7 mom. i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan *lagen om distributionsskyldighet*. Om distributören har distributionsskyldighet också med stöd av lagen om distributionsskyldighet, får den maximala andelen dock vara sammanlagt högst lika stor som den av Energimyndigheten fastställda maximala andelen av det totala energiinnehåll som avses i 5 § 1 mom. i lagen om distributionsskyldighet.

Den andel som flytande biobränsle som framställts av livsmedels- och fodergrödor med hög risk för indirekt ändrad markanvändning utgör av distributionsskyldigheten får inte överskrida dessa drivmedels andel av det totala energiinnehållet i biobrännolja som konsumerats år 2019. Begränsningen tillämpas dock inte om det aktuella partiet flytande biobränsle är certifierat som flytande biobränsle med låg risk för indirekt ändrad markanvändning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Trots vad som föreskrivs i 9 § i denna lag ska distributören anmäla de andelar som biobrännoljor enligt 5 § 3 och 4 mom. i denna lag utgör av distributionsskyldigheten från lagens ikraftträdande till och med den 31 december 2021 på basis av energimängderna i de drivmedel som

levererats till konsumtion under perioden i fråga. På motsvarande sätt ska den andel av distributionsskyldigheten som biobränslen enligt det vid ikraftträdandet av denna lag gällande 5 § 3 mom. utgör anmälas på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden den 1 januari till den 29 juni 2021.

4.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Energimyndigheten (870/2013) 1 § 2 mom. 15 och 16 punkten, sådana de lyder i lag 634/2020, som följer:

1 §

Uppgifter

Energimyndigheten sköter de uppgifter som myndigheten har enligt

- 15) lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013),
16) lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007),
-

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 8 april 2021

Statsminister

Sanna Marin

Näringsminister Mika Lintilä

1.

Lag

om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (446/2007) lagens rubrik, 1–3 och 5 §, 5 a § 1 mom., 5 b, 6 och 7 §, 8 § 1 mom., 10 och 11 §, 13 § 1 mom. och bilagan,
av dem 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1420/2010, 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1420/2010, 394/2013 och 387/2017, 5 § sådan den lyder i lagarna 1420/2010, 394/2013, 387/2017 och 419/2019, 5 a § 1 mom. och bilagan sådana de lyder i lag 387/2017, 5 b § sådan den lyder i lag 419/2019, 6 § och 13 § 1 mom. sådana de lyder i lag 802/2020, 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 387/2017 och 802/2020, 10 § sådan den lyder i lagarna 1420/2010, 419/2019 och 802/2020 samt 11 § sådan den lyder i lagarna 419/2019 och 802/2020, samt
fogas till lagen en ny 3 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag

om främjande av användningen av *biodrivmedel* för transport

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja användningen av *biodrivmedel* för att motorbensin och dieselolja skall kunna ersättas i trafiken.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med
1) *biodrivmedel* biodrivmedel enligt 4 § 5 punkten i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen (393/2013),

Lag

om främjande av användningen av *förnybara drivmedel* för transport

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja användningen av *förnybara drivmedel* för att motorbensin, dieselolja och *natargas* ska kunna ersättas i trafiken.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med
1) *biodrivmedel* biodrivmedel enligt 4 § 5 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och *biomassabränslen* (393/2013),
2) *biogas* biogas enligt 4 § 8 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och *biomassabränslen*,

Gällande lydelse

2) *motorbensin* de flyktiga mineraloljor tillhörande varukod 2710 i tulltariffen som avses i lagen om accis på flytande bränslen (1472/1994) och som är avsedda att användas som drivmedel i motordrivna fordon med ottomotor,

3) *dieselolja* de dieseloljor tillhörande varukod 2710 i tulltariffen som avses i lagen om accis på flytande bränslen och som är avsedda att användas som drivmedel i motordrivna fordon med dieselmotor,

4) *distributör en drivmedelsdistributör* som enligt 12 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i punktskattelagen (182/2010) är skyldig att betala punktskatt,

5) *leverans till konsumtion* sådant frisläpande för konsumtion som avses i 8 § 1 punkten i punktskattelagen,

5 a) *avfall* avfall enligt 4 § 1 punkten i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen,

5 b) *restprodukt* restprodukter enligt 4 § 3 punkten i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen,

Föreslagen lydelse

3) **förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung** drivmedel enligt 4 § 16 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen,

4) **förnybara drivmedel** biodrivmedel, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung,

5) *motorbensin* de flyktiga mineraloljor tillhörande varukod 2710 i tulltariffen som avses i lagen om accis på flytande bränslen (1472/1994) och som är avsedda att användas som drivmedel i motordrivna fordon med ottomotor,

6) *dieselolja* de dieseloljor tillhörande varukod 2710 i tulltariffen som avses i lagen om accis på flytande bränslen och som är avsedda att användas som drivmedel i motordrivna fordon med dieselmotor,

7) **naturgas** den naturgas i gasform tillhörande varukod 2711 21 00 i tulltariffen och den kondenserade naturgas tillhörande varukod 2711 11 00 i tulltariffen som avses i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996),

8) **distributör av flytande drivmedel** en sådan distributör av flytande drivmedel som enligt 12 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i punktskattelagen (182/2010) är skyldig att betala punktskatt,

9) **distributör av gasformiga drivmedel** en sådan distributör av gasformiga drivmedel som via en eller flera gastankningspunkter levererar gasformiga drivmedel till konsumtion i komprimerad eller kondenserad form,

10) *distributör en distributör av flytande eller gasformiga drivmedel*,

11) *leverans till konsumtion* sådant frisläpande av flytande drivmedel för konsumtion som avses i 8 § 1 punkten i punktskattelagen och leverans av gasformiga drivmedel till konsumtion via en eller flera tankningspunkter,

12) *avfall* avfall enligt 4 § 1 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen,

13) *restprodukt* restprodukt enligt 4 § 2 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen,

Gällande lydelse

6) energiinnehåll ett drivmedels nedre värmevärde, när energiinnehållet bestäms anses drivmedlet vara levererat vid en temperatur av 15 grader Celsius; *drivmedlen har följande värmevärden angivna i megajoule per liter (MJ/l) eller per kilogram (MJ/kg):*

- a) motorbensin 32 MJ/l,
- b) dieselolja 36 MJ/l,
- c) biobensin 32 MJ/l,
- d) bioetanol 21 MJ/l,
- e) biodiesel (FAME) 33 MJ/l,
- f) syntetisk biodiesel (BTL) och motsvarande 34 MJ/l,
- g) bio-ETBE 27 MJ/l, varav biodrivmedlets andel anses vara 37 procent,
- h) bio-MTBE 26 MJ/l, varav biodrivmedlets andel anses vara 22 procent,
- i) bio-TABE 29 MJ/l, varav biodrivmedlets andel anses vara 29 procent,
- j) bio-TAME 28 MJ/l, varav biodrivmedlets andel anses vara 18 procent,
- k) biometanol 16 MJ/l,
- l) biogas 50 MJ/kg,
- m) bioflytgas 46 MJ/kg.

När ett *biodrivmedel* för vilket det nedre värmevärdet inte angetts *ovan* levereras till konsumtion skall distributören i samband med den anmälan som avses i 7 § ange värmevärdet för *biodrivmedlet* i fråga och den standard enligt vilken värmevärdet bestämts.

3 §

Tillämpningsområde

Föreslagen lydelse

14) **livsmedels- och fodergrödor** stärkelserika grödor samt sockergrödor och oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor, dock inte restprodukter eller avfall, material som innehåller både cellulosa och lignin eller sådana mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk,

15) energiinnehåll ett drivmedels nedre värmevärde; när energiinnehållet bestäms anses drivmedlet vara levererat vid en temperatur av 15 grader Celsius.

De i 1 mom. 15 punkten avsedda värmevärdena för drivmedel är följande:

- 1) motorbensin 32 megajoule per liter,
- 2) dieselolja 36 megajoule per liter,
- 3) naturgas och kondenserad naturgas 50 megajoule per kilogram,
- 4) biobensin 32 megajoule per liter,
- 5) bioetanol 21 megajoule per liter,
- 6) biodiesel (FAME) 33 megajoule per liter,
- 7) syntetisk biodiesel (BTL) och motsvarande 34 megajoule per liter,
- 8) bio-ETBE 27 megajoule per liter, varav biodrivmedlets andel anses vara 37 procent,
- 9) bio-MTBE 26 megajoule per liter, varav biodrivmedlets andel anses vara 22 procent,
- 10) bio-TABE 29 megajoule per liter, varav biodrivmedlets andel anses vara 29 procent,
- 11) bio-TAME 28 megajoule per liter, varav biodrivmedlets andel anses vara 18 procent,
- 12) biometanol 16 megajoule per liter,
- 13) biogas 50 megajoule per kilogram,
- 14) bioflytgas 46 megajoule per kilogram.

När ett *förnybart* drivmedel för vilket det nedre värmevärdet inte angetts i 2 mom. levereras till konsumtion ska distributören i samband med den anmälan som avses i 7 § ange värmevärdet för *det förnybara* drivmedlet i fråga och den standard enligt vilken värmevärdet bestämts.

3 §

Distributionsskyldighet och lagens tillämpningsområde

En distributör av flytande drivmedel som under ett kalenderår levererar mer än en miljon

Gällande lydelse

En distributör skall leverera biodrivmedel till konsumtion i enlighet med vad som bestäms nedan.

Lagen tillämpas inte på sådana statliga säkerhetsupplag som avses i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992). *Lagen tillämpas inte heller på en distributör som under ett kalenderår levererar sammanlagt högst en miljon liter motorbensin, dieselolja och biodrivmedel till konsumtion.*

Föreslagen lydelse

liter motorbensin, dieselolja, biodrivmedel och förnybara flytande drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion ska leverera förnybara drivmedel till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag.

Detsamma gäller en distributör av gasformiga drivmedel som under ett kalenderår levererar mer än 9 gigawattimmar naturgas, biogas och förnybara gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion.

Lagen tillämpas också på distributörer av flytande drivmedel som under ett kalenderår levererar minst 100 000 liter men högst en miljon liter drivmedel som nämns i 1 mom. till konsumtion och på distributörer av gasformiga drivmedel som under ett kalenderår levererar minst 1 gigawattimme men högst 9 gigawattimmar drivmedel som nämns i 2 mom. till konsumtion, om

1) distributören framställer en i 3 a § avsedd begäran om fastställande, och

2) Energimyndigheten genom ett beslut fastställer att distributören ska omfattas av distributionsskyldigheten.

Lagen tillämpas inte på sådana statliga säkerhetsupplag som avses i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992).

3 a §

Begäran om fastställande samt fastställande

En distributör som avses i 3 § 3 mom. ska framställa en begäran hos Energimyndigheten för fastställande av att distributören omfattas av distributionsskyldigheten.

Begäran om fastställande ska framställas senast tre månader före ingången av det år då distributören önskar bli omfattad av distributionsskyldigheten.

Begäran om fastställande ska innehålla för myndighetsprövningen nödvändiga uppgifter om distributörens affärsverksamhet, en uppskattning av den mängd drivmedel som levereras till konsumtion samt en beskrivning av hur

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

hållbarheten hos de förnybara drivmedlen visas.

Energimyndigheten fastställer genom ett beslut att en distributör omfattas av distributions-skyldigheten, om det i begäran om fastställande har visats att de förutsättningar som anges i denna lag är uppfyllda och att det inte finns något i denna lag avsett hinder för fastställandet. Beslutet om fastställande gäller tills vidare.

Energimyndigheten kan återkalla ett beslut om fastställande, om

1) det i begäran om fastställande eller i bilagorna till den har lämnats felaktiga eller bristfälliga uppgifter som i väsentlig grad har påverkat beslutet om fastställande eller i övrigt påverkat prövningen av begäran, eller

2) distributören inte längre uppfyller förutsättningarna i 3 § 3 mom.

Energimyndigheten ska besluta att ett beslut om fastställande återkallas, om en distributör som avses i 3 § 3 mom. ansöker om detta. Återkallandet av ett beslut om fastställande träder dock i kraft tidigast det kalenderår som följer efter den tidpunkt då ansökan lämnades in.

5 §

5 §

Leverans av biodrivmedel till konsumtion

*Leverans av **förnybara drivmedel** till konsumtion*

Distributörer är skyldiga att leverera biodrivmedel till konsumtion. Av det totala energiinnehållet i den mängd motorbensin, dieselolja och biodrivmedel som distributören levererat till konsumtion (*distributionsskyldighet*) ska biodrivmedlens andel vara minst

Distributörer är skyldiga att leverera förnybara drivmedel till konsumtion. Av det totala energiinnehållet i den mängd motorbensin, dieselolja, naturgas, biodrivmedel, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som distributören levererat till konsumtion (*distributionsskyldighet*) ska de förnybara drivmedlens andel vara minst

- 1) 18,0 procent år 2019,
- 2) 20,0 procent år 2020,
- 3) 18,0 procent år 2021,
- 4) 19,5 procent år 2022,
- 5) 21,0 procent år 2023,
- 6) 22,5 procent år 2024,
- 7) 24,0 procent år 2025,
- 8) 25,5 procent år 2026,
- 9) 27,0 procent år 2027,
- 10) 28,5 procent år 2028,

- 1) 20,0 procent år 2020,
- 2) 18,0 procent år 2021,
- 3) 19,5 procent år 2022,
- 4) 21,0 procent år 2023,
- 5) 22,5 procent år 2024,
- 6) 24,0 procent år 2025,
- 7) 25,5 procent år 2026,
- 8) 27,0 procent år 2027,
- 9) 28,5 procent år 2028,

Gällande lydelse

11) 30,0 procent år 2029 och därefter.

Energiinnehållet i ett biodrivmedel ska räknas dubbelt vid uppfyllandet av distributions-skyldigheten åren 2019 och 2020, om drivmedlet har framställts av råvaror som avses i bilagan.

Distributören ska i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen visa att biodrivmedel som avses i 1 mom. uppfyller de hållbarhetskriterier som anges i den lagen. Vad som i den lagen eller med stöd av den föreskrivs eller bestäms om råvaror som avses i 2 mom. ska iakttas vid tillämpningen av 2 mom.

Av distributionsskyldigheten ska följande andelar uppfyllas med biodrivmedel som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan (tilläggs-skyldighet):

- 1) 2,0 procentenheter åren 2021–2023,
- 2) 4,0 procentenheter åren 2024 och 2025,
- 3) 6,0 procentenheter åren 2026 och 2027,
- 4) 8,0 procentenheter år 2028,
- 5) 9,0 procentenheter år 2029,
- 6) 10,0 procentenheter år 2030 och därefter.

Högst sju procentenheter av distributions-skyldigheten får fullgöras med biodrivmedel som produceras av stärkelserika grödor och av sockerväxter, av oljegrödor och av grödor som odlas som huvudgrödor för i första hand energiändamål på jordbruksmark. Begränsningen tillämpas dock inte om det är fråga om en råvara som nämns i bilagan.

Föreslagen lydelse

10) 30,0 procent år 2029 och därefter.

Energiinnehållet i ett biodrivmedel ska räknas dubbelt vid uppfyllandet av distributions-skyldigheten år 2020, om drivmedlet har framställts av råvaror som avses i bilagan.

Distributören ska i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen visa att de biodrivmedel, den biogas och de förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som avses i 1 mom. uppfyller de hållbarhetskriterier som anges i den lagen. Även råvaror som avses i 2 mom. ska uppfylla i den lagen föreskrivna krav.

Av distributionsskyldigheten ska följande andelar uppfyllas med biodrivmedel eller biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan eller med förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung (tilläggs-skyldighet):

- 1) 2,0 procentenheter åren 2021–2023,
- 2) 4,0 procentenheter åren 2024 och 2025,
- 3) 6,0 procentenheter åren 2026 och 2027,
- 4) 8,0 procentenheter år 2028,
- 5) 9,0 procentenheter år 2029,
- 6) 10,0 procentenheter år 2030 och därefter.

Andelen biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del A i bilagan ska dock vara minst (skyldighet att uppfylla minimiandelen)

- 1) 0,2 procentenheter åren 2022–2024,
- 2) 1,0 procentenheter åren 2025–2029,
- 3) 3,5 procentenheter år 2030 och därefter.

Fullgörande av skyldigheten enligt 5 mom. att uppfylla minimiandelen krävs dock inte av en distributör som levererar endast förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion.

Andelen biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor får vara högst en procentenhet högre än deras andel av drivmedel som levererades till konsumtion år 2020, dock högst 7 procentenheter av distributionsskyldigheten. Energimyndigheten fastställer den maximala andelen biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor den 30 juni 2021.

Den andel som biodrivmedel och biogas som framställts av livsmedels- och fodergrödor

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

med hög risk för indirekt ändrad markanvändning utgör av distributionsskyldigheten får inte överskrida dessa drivmedels andel av det totala energiinnehållet i biodrivmedel och biogas som konsumerats år 2019. Begränsningen tillämpas dock inte om det aktuella partiet biodrivmedel eller biogas är certifierat som biodrivmedel eller biogas med låg risk för indirekt ändrad markanvändning.

Av distributionsskyldigheten får högst 1,7 procentenheter uppfyllas med biodrivmedel och biogas som producerats eller framställts av råvaror som avses i del B i bilagan.

5 a §

5 a §

Förhandsbesked

Förhandsbesked

Energimyndigheten kan på ansökan besluta ge ett förhandsbesked om huruvida det är fråga om en råvara som avses i 5 §. Ansökan kan göras av en distributör som fullgör eller ämnar fullgöra sin distributionsskyldighet med sådana biodrivmedel som producerats eller framställts av råvarorna i fråga, eller av en i 4 § 9 punkten i lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen avsedd verksamhetsutövare som använder eller ämnar använda råvarorna i fråga vid produktionen eller framställningen av biodrivmedel.

Energimyndigheten kan på ansökan besluta ge ett förhandsbesked om huruvida det är fråga om en råvara som avses i 5 §. Ansökan kan göras av en distributör som fullgör eller ämnar fullgöra sin distributionsskyldighet med sådana biodrivmedel eller sådan biogas som producerats eller framställts av råvarorna i fråga, eller av en i 4 § 13 punkten i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomas-sabränslen avsedd verksamhetsutövare som använder eller ämnar använda råvarorna i fråga vid produktionen eller framställningen av biodrivmedel eller biogas.

5 b §

5 b §

Överskridande av distributionsskyldigheten

Överskridande av distributionsskyldigheten

Om en distributör under ett kalenderår har levererat mer biodrivmedel till konsumtion än vad som föreskrivs i 5 § 1 mom., får distributören beakta den överskjutande delen vid beräkningen av distributionsskyldigheten för det följande kalenderåret och vid beräkningen av distributionsskyldigheten enligt lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019) för det kalenderår då överskridandet skedde. Den mängd som överförs får dock vara högst 30 procent av den energimängd som motsvarar distributionsskyldigheten för det kalenderår då överskridandet skedde och med

Om en distributör under ett kalenderår har levererat mer förnybara drivmedel till konsumtion än vad som föreskrivs i 5 § 1 mom., får distributören beakta den överskjutande delen vid beräkningen av distributionsskyldigheten för det följande kalenderåret och vid beräkningen av distributionsskyldigheten enligt lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019) för det kalenderår då överskridandet skedde. Den mängd som överförs får dock vara högst 30 procent av den energimängd som motsvarar distributionsskyldigheten för det kalenderår då överskridandet skedde och med

Gällande lydelse

den mängd som överförs får högst 30 procent av distributionsskyldigheten enligt lagen om främjande av användningen av biobränslen fullgöras.

Om en distributör under ett kalenderår har levererat mer biodrivmedel till konsumtion än vad som föreskrivs i 5 § 4 mom., får distributören beakta den överskjutande delen vid beräkningen av tilläggsskyldigheten för det följande kalenderåret. Den mängd som överförs får dock vara högst 30 procent av den energimängd som motsvarar tilläggsskyldigheten för det kalenderår då överskridandet skedde.

6 §

Avtal mellan distributörer

För att fullgöra sin distributionsskyldighet kan en distributör avtala om att helt eller delvis överföra skyldigheten till en annan distributör. Vid avtalstvist eller om distributionsskyldigheten av någon annan orsak som anknyter till avtalet inte fullgörs, ansvarar varje distributör för fullgörandet av sin egen distributionsskyldighet och för de påföljder som denna lag föreskriver. En kopia av avtalet ska lämnas till Energimyndigheten i samband med den anmälan som avses i 7 §.

7 §

Anmälningsskyldighet

En distributör skall varje år genom en anmälan redovisa de mängder motorbensin, dieselolja respektive biodrivmedel som distributören levererat till konsumtion under det föregående kalenderåret.

Föreslagen lydelse

den mängd som överförs får högst 30 procent av distributionsskyldigheten enligt lagen om främjande av användningen av biobränslen fullgöras.

Om en distributör under ett kalenderår har levererat mer biodrivmedel, *biogas eller förnybara flytande eller gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung* till konsumtion än vad som föreskrivs i 5 § 4 mom., får distributören beakta den överskjutande delen vid beräkningen av tilläggsskyldigheten för det följande kalenderåret. Den mängd som överförs får dock vara högst 30 procent av den energimängd som motsvarar tilläggsskyldigheten för det kalenderår då överskridandet skedde.

6 §

Avtal mellan distributörer

För att fullgöra sin distributionsskyldighet, *tilläggsskyldighet eller skyldighet att uppfylla minimiandelen* kan en distributör avtala om att helt eller delvis överföra skyldigheten till en annan distributör. *Distributören kan också avtala om att de råvarubegränsningsandelar som avses i 5 § 7–9 mom. helt eller delvis ska överföras för att utnyttjas av en annan distributör.* Vid avtalstvist eller om distributionsskyldigheten av någon annan orsak som anknyter till avtalet inte fullgörs, ansvarar varje distributör för fullgörandet av sin egen distributionsskyldighet och för de påföljder som denna lag föreskriver. En kopia av avtalet ska lämnas till Energimyndigheten i samband med den anmälan som avses i 7 §.

7 §

Anmälningsskyldighet

En distributör ska varje år genom en anmälan *produktivt* redovisa de mängder motorbensin, dieselolja, *naturgas*, biodrivmedel, *biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung* som distributören levererat till konsumtion under det föregående kalenderåret.

Gällande lydelse

En distributör som levererar biodrivmedel till konsumtion på grundval av ett i 6 § avsett avtal skall i sin anmälan specificera de mängder biodrivmedel som han i enlighet med avtalet levererar till konsumtion.

Anmälan ska dessutom innehålla information om hur det har visats att biodrivmedelspartierna uppfyller hållbarhetskriterierna och om andelen sådana biodrivmedel som avses i 5 § 2, 4 och 5 mom.

Anmälan ska lämnas till Energimyndigheten senast under mars månad året efter det år som anmälan avser.

8 §

Bokföringsskyldighet

Av distributörens bokföring skall framgå de mängder motorbensin, dieselolja och biodrivmedel som levererats till konsumtion liksom biodrivmedlens energiinnehåll och övriga uppgifter som är nödvändiga vid tillsynen enligt denna lag.

10 §

Force majeure

Om en distributör på grund av exceptionella och oförutsedda förändringar i tillgången på biodrivmedel eller av något annat liknande skäl som kan anses utgöra ett oöverstigligt hinder inte kan fullgöra sin distributionskyldighet, kan arbets- och näringsministeriet på ansökan

Föreslagen lydelse

En distributör som levererar biodrivmedel, biogas eller förnybara flytande eller gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung till konsumtion på grundval av ett i 6 § avsett avtal ska i sin anmälan specificera deras i avtalet angivna mängder.

Anmälan ska dessutom innehålla information om hur det har visats att biodrivmedelspartierna, biogaspartierna och partierna med förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung uppfyller hållbarhetskriterierna samt om andelarna sådana biodrivmedel, sådan biogas och sådana förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som avses i 5 § 2, 4, 5 och 7–9 mom.

Anmälan ska lämnas till Energimyndigheten senast under mars månad året efter det år som anmälan avser.

Distributören ska utan dröjsmål registrera följande uppgifter i kommissionens databas:

- 1) transaktioner med förnybara drivmedel,
- 2) drivmedlens hållbarhetsegenskaper.

8 §

Bokföringsskyldighet

Av distributörens bokföring ska framgå de mängder motorbensin, dieselolja, naturgas, biodrivmedel, biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som levererats till konsumtion liksom energiinnehållet i biodrivmedlen, biogasen och de förnybara flytande och gasformiga drivmedlen av icke-biologiskt ursprung och övriga uppgifter som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

10 §

Force majeure

Om en distributör på grund av exceptionella och oförutsedda förändringar i tillgången på förnybara drivmedel eller av något annat liknande skäl som kan anses utgöra ett oöverstigligt hinder inte kan fullgöra sin distributionskyldighet, kan arbets- och näringsministeriet

Gällande lydelse

av distributören antingen sänka den procentuella andel *biodrivmedel* som avses i 5 § eller slopa distributionsskyldigheten för det kalenderår som ansökan avser.

En ansökan om lindring eller slopande av distributionsskyldigheten ska lämnas till arbets- och näringsministeriet inom den tid som anges i 7 § 4 mom. och en kopia av ansökan ska lämnas till Energimyndigheten i samband med den anmälan som avses i 7 §.

Om en distributör på grund av exceptionella och oförutsedda förändringar i tillgången på i 5 § 4 mom. *avsedda* biodrivmedel eller av något annat liknande skäl som kan anses utgöra ett oöverstigligt hinder inte kan fullgöra sin tilläggsskyldighet, kan arbets- och näringsministeriet på ansökan av distributören antingen sänka den procentenhet som avses i 5 § 4 mom. eller slopa tilläggsskyldigheten för det kalenderår som ansökan avser. På ansökan tillämpas vad som i 2 mom. föreskrivs om en ansökan om lindring eller slopande av distributionskyldigheten.

11 §

Påföljdsavgifter

Om en distributör inte har levererat *biodrivmedel* till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i 5 § 1–3 mom., ska Energimyndigheten påföra distributören en påföljdsavgift för underlåtenhet att fullgöra distributionsskyldigheten. Avgiften är 0,04 euro per megajoule. Om en distributör inte har levererat biodrivmedel till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i 5 § 4 mom., ska Energimyndigheten påföra distributören en påföljdsavgift för underlåtenhet att fullgöra tilläggsskyldigheten. Avgiften är 0,03 euro per megajoule.

Påföljdsavgiften för underlåtenhet att fullgöra distributionsskyldigheten beräknas på den mängd *biodrivmedel* som distributören enligt 5 § 1–3 mom. är skyldig att leverera till konsumtion till den del distributören enligt den anmälan som denna lämnat i enlighet med 7 § 1 mom.

Föreslagen lydelse

på ansökan av distributören antingen sänka den procentuella andel som avses i 5 § 1 mom. eller slopa distributionsskyldigheten för det kalenderår som ansökan avser.

En ansökan om lindring eller slopande av distributionsskyldigheten ska lämnas till arbets- och näringsministeriet inom den tid som anges i 7 § 4 mom. och en kopia av ansökan ska lämnas till Energimyndigheten i samband med den anmälan som avses i den paragrafen.

Om en distributör på grund av exceptionella och oförutsedda förändringar i tillgången på *sådana* biodrivmedel, *sådan biogas och sådana förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung* som avses i 5 § 4 mom. eller av något annat liknande skäl som kan anses utgöra ett oöverstigligt hinder inte kan fullgöra sin tilläggsskyldighet, kan arbets- och näringsministeriet på ansökan av distributören antingen sänka den procentenhet som avses i 5 § 4 mom. eller slopa tilläggsskyldigheten för det kalenderår som ansökan avser. På ansökan tillämpas vad som i 2 mom. föreskrivs om en ansökan om lindring eller slopande av distributionsskyldigheten.

11 §

Påföljdsavgifter

Om en distributör inte har levererat *förnybara* drivmedel till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i 5 § 1–3 mom., ska Energimyndigheten påföra distributören en påföljdsavgift för underlåtenhet att fullgöra distributionsskyldigheten. Avgiften är 0,04 euro per megajoule. Om en distributör inte har levererat biodrivmedel, *biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung* till konsumtion i enlighet med vad som föreskrivs i 5 § 4 mom., ska Energimyndigheten påföra distributören en påföljdsavgift för underlåtenhet att fullgöra tilläggsskyldigheten. Avgiften är 0,03 euro per megajoule.

Påföljdsavgiften för underlåtenhet att fullgöra distributionsskyldigheten beräknas på den mängd *förnybara* drivmedel som distributören enligt 5 § 1–3 mom. är skyldig att leverera till konsumtion till den del distributören enligt den anmälan som denna lämnat i enlighet med 7 §

Gällande lydelse

inte har fullgjort sin distributionsskyldighet. Påföljdsavgiften för underlåtenhet att fullgöra tilläggsskyldigheten beräknas på den mängd biodrivmedel som distributören enligt 5 § 4 mom. är skyldig att leverera till konsumtion till den del distributören enligt den anmälan som denna lämnat i enlighet med 7 § 1 mom. inte har fullgjort sin tilläggsskyldighet.

Påföljdsavgifterna ska påföras under det kalenderår då den anmälan som avses i 7 § 1 mom. har lämnats eller borde ha lämnats. Om påföljdsavgifterna, på grund av att en distributör helt eller delvis försummat sin redovisningsskyldighet eller lämnat en bristfällig, vilseledande eller felaktig anmälan, inte alls blivit påförda eller påförts till ett för lågt belopp, ska Energimyndigheten påföra distributören de påföljdsavgifter som tidigare inte påförts distributören. Påföljdsavgifterna ska påföras inom tre år efter det kalenderår som avses ovan.

Påföljdsavgifterna påförs även när en i 10 § avsedd ansökan om lindring eller slopande av distributionsskyldigheten eller tilläggsskyldigheten har lämnats. Påföljdsavgifterna ska återbetalas till den del distributionsskyldigheten eller tilläggsskyldigheten lindras.

13 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som arbets- och näringsministeriet har fattat med stöd av denna lag och av Energimyndighetens beslut som avses i 5 a och 12 § får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Föreslagen lydelse

1 mom. inte har fullgjort sin distributionsskyldighet. Påföljdsavgiften för underlåtenhet att fullgöra tilläggsskyldigheten beräknas på den mängd biodrivmedel, *biogas och förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung* som distributören enligt 5 § 4 mom. är skyldig att leverera till konsumtion till den del distributören enligt den anmälan som denna lämnat i enlighet med 7 § 1 mom. inte har fullgjort sin tilläggsskyldighet.

Påföljdsavgifterna ska påföras under det kalenderår då den anmälan som avses i 7 § 1 mom. har lämnats eller borde ha lämnats. Om påföljdsavgifterna, på grund av att en distributör helt eller delvis försummat sin redovisningsskyldighet eller lämnat en bristfällig, vilseledande eller felaktig anmälan, inte alls blivit påförda eller påförts till ett för lågt belopp, ska Energimyndigheten påföra distributören de påföljdsavgifter som tidigare inte påförts distributören. Påföljdsavgifterna ska påföras inom *de tre år som följer på* det kalenderår som avses ovan.

Påföljdsavgifterna påförs även när en i 10 § avsedd ansökan om lindring eller slopande av distributionsskyldigheten eller tilläggsskyldigheten har lämnats. Påföljdsavgifterna ska återbetalas till den del distributionsskyldigheten eller tilläggsskyldigheten lindras.

13 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som arbets- och näringsministeriet har fattat med stöd av denna lag och av Energimyndighetens beslut som avses i 3 a, 5 a och 12 § får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 3 § 2 och 3 mom. i denna lag träder dock i kraft den 1 januari 2022.

Distributörer som avses i 3 § 3 mom. kan i enlighet med 3 a § begära att Energimyndigheten fastställer att de omfattas av distributionsskyldigheten redan kalenderåret 2022.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

I fråga om biogas som levererats till konsumtion tillämpas denna lag först från och med den 1 januari 2022.

I fråga om förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung som levererats till konsumtion tillämpas denna lag först från och med den 1 januari 2023.

Trots vad som föreskrivs i 7 § i denna lag ska distributören anmäla de andelar som biodrivmedel enligt 5 § 7–9 mom. i denna lag utgör av distributionsskyldigheten från lagens ikraftträdande till och med den 31 december 2021 på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden i fråga. På motsvarande sätt ska den andel av distributionsskyldigheten som biodrivmedel enligt det vid ikraftträdandet av denna lag gällande 5 § 5 mom. utgör anmälas på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden den 1 januari till den 29 juni 2021.

Distributörens skyldighet enligt 7 § 5 mom. i denna lag att registrera de uppgifter som avses i det momentet i kommissionens databas tillämpas först från och med ibruktagandet av databasen i fråga.

Bilaga

Bilaga

BIODRIVMEDELSRÅVAROR

Del A. De råvaror vars bidrag till uppfyllandet av målet för distributionsskyldighet med stöd av 5 § 2 mom. anses vara två gånger så stort som deras energiinnehåll och de råvaror av vilka sådana biodrivmedel produceras eller framställs som *med stöd av 5 § 4 mom. I punkten* anses bidra till uppfyllandet av det lägre målet för distributionsskyldighet:

- a) alger, om de odlas på land i dammar eller fotobioreaktorer,
- b) biomassafraktioner av blandat kommunalt avfall, dock inte sådant källsorterat hushållsavfall som omfattas av de skyldigheter som gäller separat insamling och återvinning av kommunalt avfall,

RÅVAROR TILL BIODRIVMEDEL OCH BIOGAS

Del A. De råvaror vars bidrag till uppfyllandet av målet för distributionsskyldighet med stöd av 5 § 2 mom. anses vara två gånger så stort som deras energiinnehåll och de råvaror av vilka sådana biodrivmedel *eller sådan biogas* produceras eller framställs som anses bidra till uppfyllandet av *tilläggs*skyldigheten med stöd av 5 § 4 mom. och skyldigheten att uppfylla minimiandelen med stöd av 5 § 5 mom. är följande:

- a) alger, om de odlas på land i dammar eller fotobioreaktorer,
- b) biomassafraktioner av blandat kommunalt avfall, dock inte sådant källsorterat hushållsavfall som omfattas av de skyldigheter som gäller separat insamling och återvinning av kommunalt avfall,

Gällande lydelse

c) biologiskt avfall från privata hushåll och motsvarande avfall som omfattas av separat insamlingskyldighet *i enlighet med definitionen i 6 § 1 mom. 10 a-punkten i avfallslagen (646/2011)*,
d) biomassafraktioner av industriellt avfall som inte lämpar sig för användning i livsmedels- och foderkedjan, inbegripet råmaterial från detalj- och partihandeln, den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin samt fiske- och vattenbruksnäringen, och med undantag för de råvaror som *förtecknas* i del B i denna bilaga,
e) halm,
f) stallgödsel och avloppsslam,
g) avloppsslam från palmoljeframställning och tomma palmfruktsklasar,
h) tallbeck,
i) råglycerin,
j) bagass,
k) press- och jäsningrester från vinframställning,
l) nötskal,
m) agnar,
n) kolvar som rensats från majsgroddarna,
o) biomassafraktioner av avfall och rester från skogsbruk och skogsbaserad industri, såsom bark, grenar, förkommersiell gallring, blad, barr, trädtoppar, sågspån, kutterspån, svartlut, brunlut, fiberslam, lignin och tallolja,
p) cellulosa från icke-livsmedel, dvs. huvudsakligen sådan råvara bestående av cellulosa och hemicellulosa som har en lägre ligninhalt än material som innehåller både cellulosa och lignin, inklusive restprodukter från livsmedels- och fodergrödor, gräsartade energigrödor med lågt stärkelseinnehåll, industriella restprodukter och material från biologiskt avfall,
q) annat material som innehåller både cellulosa och lignin, dvs. råvara som består av lignin, cellulosa och hemicellulosa, såsom biomassa från skog, vedartade energigrödor samt restprodukter och avfall från skogsindustri, exklusive sågtimmer och fanerstockar.

Del B. Råvaror vars bidrag till *uppnåendet* av målet för distributionsskyldighet med stöd av 5 § 2 mom. anses vara två gånger så stort som deras energiinnehåll:

Föreslagen lydelse

c) biologiskt avfall från privata hushåll och motsvarande avfall som omfattas av separat insamlingskyldighet *enligt 6 § 1 mom. 10 a-punkten i avfallslagen (646/2011)*,
d) biomassafraktioner av industriellt avfall som inte lämpar sig för användning i livsmedels- och foderkedjan, inbegripet råmaterial från detalj- och partihandeln, den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin samt fiske- och vattenbruksnäringen, och med undantag för de råvaror som *nämns* i del B i denna bilaga,
e) halm,
f) stallgödsel och avloppsslam,
g) avloppsslam från palmoljeframställning och tomma palmfruktsklasar,
h) tallbeck,
i) råglycerin,
j) bagass,
k) press- och jäsningrester från vinframställning,
l) nötskal,
m) agnar,
n) kolvar som rensats från majsgroddarna,
o) biomassafraktioner av avfall och rester från skogsbruk och skogsbaserad industri, såsom bark, grenar, förkommersiell gallring, blad, barr, trädtoppar, sågspån, kutterspån, svartlut, brunlut, fiberslam, lignin och tallolja,
p) cellulosa från icke-livsmedel, dvs. huvudsakligen sådan råvara bestående av cellulosa och hemicellulosa som har en lägre ligninhalt än material som innehåller både cellulosa och lignin, inklusive restprodukter från livsmedels- och fodergrödor, gräsartade energigrödor med lågt stärkelseinnehåll, industriella restprodukter och material från biologiskt avfall,
q) annat material som innehåller både cellulosa och lignin, dvs. råvara som består av lignin, cellulosa och hemicellulosa, såsom biomassa från skog, vedartade energigrödor samt restprodukter och avfall från skogsindustri, exklusive sågtimmer och fanerstockar.

Del B. *De* råvaror vars bidrag till *uppfyllandet* av målet för distributionsskyldighet med stöd av 5 § 2 mom. anses vara två gånger så stort som deras energiinnehåll *och de råvaror av*

Gällande lydelse

a) använd matolja,
b) animaliska fetter som klassificeras enligt kategorierna 1 och 2 i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter).

Föreslagen lydelse

vilka producerade eller framställda biodrivmedel eller producerad eller framställd biogas med stöd av 5 § 9 mom. får utgöra högst 1,7 procentenheter av distributionsskyldigheten är följande:

a) använd matolja,
b) animaliska fetter som klassificeras enligt kategori 1 som avses i artikel 8 eller kategori 2 som avses i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter).

2.

Lag

om ändring av lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013) 2 § 1 mom. och 4 § 15 punkten, sådana de lyder i lag 967/2020, och
fogas till 4 §, sådan den lyder i lag 967/2020, en ny 16 punkt och till 6 §, sådan den lyder i lag 967/2020, ett nytt 4 mom. och till 31 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 967/2020, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om främjande av användningen av *biodrivmedel* för transport (446/2007), lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994), lagen om utsläppshandel (311/2011), lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart (34/2010), lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela

Föreslagen lydelse

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om främjande av användningen av *förnybara drivmedel* för transport (446/2007), *nedan lagen om distributionsskyldighet*, lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994), lagen om utsläppshandel (311/2011), lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart (34/2010), lagen om

Gällande lydelse

livscykeln från vissa drivmedel (170/2018) och lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

15) ursprungsområde ett geografiskt avgränsat område om vilket det finns tillförlitlig och oberoende information och där förhållandena är tillräckligt homogena för att riskerna i fråga om skogsbiomassans hållbarhet och lagenlighet ska kunna bedömas.

6 §

Minskning av växthusgasutsläpp

31 §

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Föreslagen lydelse

minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel (170/2018) och lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

15) *ursprungsområde* ett geografiskt avgränsat område om vilket det finns tillförlitlig och oberoende information och där förhållandena är tillräckligt homogena för att riskerna i fråga om skogsbiomassans hållbarhet och lagenlighet ska kunna bedömas,

16) förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung flytande eller gasformiga bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa och som används inom transportsektorn.

6 §

Minskning av växthusgasutsläpp

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung ska vara minst 70 procent mindre i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

31 §

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Energimyndigheten ska årligen på sin webbplats publicera information om geografiskt ursprung och råvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biogas för varje distributör som omfattas av lagen om distributör

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ionsskyldighet utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om främjande av användningen av biobrännolja

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019) 5 § 2 och 3 mom.
och
fogas till 5 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

5 §

Leverans av biobrännolja till konsumtion

Leverans av biobrännolja till konsumtion

Distributören ska i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om biodrivmedel *och* flytande biobränslen (393/2013) visa att biobrännoljor som avses i 1 mom. uppfyller de hållbarhetskriterier för flytande biobränslen som anges i den lagen.

Distributören ska i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen *och* biomassabränslen (393/2013) visa att biobrännoljor som avses i 1 mom. uppfyller de hållbarhetskriterier för flytande biobränslen som anges i den lagen.

Högst sju procentenheter av distributions- skyldigheten får fullgöras med biobrännoljor som producerats av de råvaror som avses i 5 § 5 mom. i lagen om distributionsskyldighet. Begränsningen tillämpas dock inte om det är fråga om en råvara som avses i bilagan till lagen om distributionsskyldighet. Om distributören har distributionsskyldighet också med stöd av lagen om distributionsskyldighet, får ande-

Andelen biobrännoljor som framställts av livsmedels- och fodergrödor får vara högst lika stor som den maximala andel av distributions- skyldigheten som Energimyndigheten fastställt med stöd av 5 § 7 mom. i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan lagen om distri- butionsskyldighet. Om distributören har distri- butionsskyldighet också med stöd av lagen om distributionsskyldighet, får den maximala an- delen dock vara sammanlagt högst lika stor

Gällande lydelse

len dock vara sammanlagt högst *sju procenten* heter av det totala energiinnehåll som avses i 5 § 1 mom. i lagen om distributionsskyldighet.

Föreslagen lydelse

len dock vara sammanlagt högst *sju procenten* maximala andelen av det totala energiinnehåll som avses i 5 § 1 mom. i lagen om distributionsskyldighet.

Den andel som flytande biobränsle som framställts av livsmedels- och fodergrödor med hög risk för indirekt ändrad markanvändning utgör av distributionsskyldigheten får inte överskrida dessa drivmedels andel av det totala energiinnehållet i biobrännolja som konsumerats år 2019. Begränsningen tillämpas dock inte om det aktuella partiet flytande biobränsle är certifierat som flytande biobränsle med låg risk för indirekt ändrad markanvändning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Trots vad som föreskrivs i 9 § i denna lag ska distributören anmäla de andelar som biobrännoljor enligt 5 § 3 och 4 mom. i denna lag utgör av distributionsskyldigheten från lagens ikraftträdande till och med den 31 december 2021 på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden i fråga. På motsvarande sätt ska den andel av distributionsskyldigheten som biobrännoljor enligt det vid ikraftträdandet av denna lag gällande 5 § 3 mom. utgör anmälas på basis av energimängderna i de drivmedel som levererats till konsumtion under perioden den 1 januari till den 29 juni 2021.

4.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Energimyndigheten (870/2013) 1 § 2 mom. 15 och 16 punkten, sådana de lyder i lag 634/2020, som följer:

RP 48/2021 rd

Gällande lydelse

1 §

Uppgifter

Energimyndigheten sköter de uppgifter som
myndigheten har enligt

15) lagen om biodrivmedel *och* flytande
biobränslen (393/2013),
16) lagen om främjande av användningen av
biodrivmedel för transport (446/2007),

Föreslagen lydelse

1 §

Uppgifter

Energimyndigheten sköter de uppgifter som
myndigheten har enligt

15) lagen om biodrivmedel, flytande
biobränslen *och biomassabränslen* (393/2013),
16) lagen om främjande av användningen av
förnybara drivmedel för transport (446/2007),

Denna lag träder i kraft den 20 .
